Yavuz Bahadıroğlu - Sunguroğlu Cilt 3 Foça Korsanlarına Karşı

BİRİNCİ BOLUM

Temmuz sıcağı bunaltıyordu. İzmit Koyu'nun tatlı kıvrımları arasında, balıkçı kayıkları kaygısızca duruyorlardı. Dalgacıkların üstüne yansıyan güneş ışınları altunî kıvrımlarla parlıyor, oradan küçük, beyaz badanalı evin terasında oturan iki adamın yüzlerine sıçrıyordu.

Oturuş tarzlarından bile, mühim şeyler konuştukları anlaşılabilirdi. Daha iri cüsseli olanı, öne hafifçe abanmış, yanında hayli ufak tefek kalan arkadaşına adamakıllı sokulmuştu.

Ufak-tefek olanı Orhan Gazi'nin habercibaşısı Saltuk Bey'di. Bursa'dan bugün gelmiş, sıcağı sıcağına Akıncı Beyi Sunguroğlu'nu bulmuştu. Orhan Gazi, çok sevdiği Sunguroğlu'na selâmlarıyla birlikte bazı emirler göndermişti. Foça korsanları tarafından iki yıl kadar önce kaçırılan oğlu Halil Bey'i kurtarma görevini, Sunguroğlu ve arkadaşlarına veriyordu.

Saltuk:

"Bak yiğidim," dedi. "Halil Bey iki yıl önce şu gördüğümüz İzmit Koyundan kaçırıldı. Biliyorsun İzmit Beyi idi.

Böyle bir sıcak günde sandalla geziye çıkmıştı. Yanında muhafızları yoktu. Üstüne bir kadırga geldi. Ağ attılar. Sandalı ve kürekçileriyle birlikte kadırgaya çektiler. Korsanlar kürekçileri denize attı. Yalnız Halil Beyi yanlarına alıp götürdüler."

"Bu kadarından haberdarım Saltuk! Bütün kurtarma teşebbüslerinin de akim kaldığını biliyorum. Orhan Gazi Bizans İmparatorunu çok sıkıştırmış, diyorlar."

Saltuk gülümsedi, bir elini Sunguroğlu'nun dizine koydu.

"Sıkıştırmış ki nasıl hem de!.. Koca imparatorsun, Foça üstünde de bazı haklar iddia ediyorsun. Çabuk oğlumu kurtar diye haberler gönderdi. İmparator korkağın biri, sen benden daha iyi tanırsın ya!"

"Evet, vaktiyle Bozcaada'da sürgünken, kurtarmış ve bir ihtilalle imparator yapmıştık."

"Son çare olarak Foça korsanlarına kırk bin altın teklif etti. Korsanlar daha fazla istediler. İmparator, ordularını peşine takıp Foça'ya yürüdü. Dedim ya, korkağın biri. Avuç içi kadar yeri alamadı. Tehditlerden ürktü. Ardına, baka baka döndü."

Gözlerini ufka çevirdi:

"Bütün bunlardan netice çıkmayınca, Orhan Gazi az daha Bizans'a saldırıyordu. Zor mani olundu. Ortaya senin ismin atıldı. Herkes sihirli değnek gibi ismine sarıldı. Şimdilik bir Osmanlı-Bizans savaşı iyi netice vermez. Bizans'ı çökerteceğiz, ama bunun için daha müsait şartların zuhurunu beklemek lâzım. İtidal sahibi devlet ululari böyle düşünürler. Esasen Orhan Gazi, memleket menfaatleri için oğlunu gözden çıkarabilir ya, bu mesele beyimizin ve beyliğimizin prestij meselesi oldu."

Sunguroğlu arkadaşının omuzunu okşadı:

"Fazla sözü aklımda tutamam Saltuk" dedi. "Söz etmekten iş becermek daha iyidir, derim. Netice olarak, benim Halil Beyi kurtarmam isteniyor değil mi?"

"İyi bildin!"

"İnşallah başaracağız. Ya da bu yolda ölürüz. Hemen Köse kardeşi bulmam lazım. Yol hazırlığına başlasın."

Gözlerinin içi gülüyordu.

"Sahi bizim Köse'yi tanıyor musun?"

"Köse mi, bilmem!"

"Köse Yusuf, daha önceki ismi Jozef ti; Müslüman olduktan sonra değiştirdi. Kendisi de değişti ya..."

"Ha, tamam canım. Bizim Köse. Hani papazlıktan dönüp İslâmiyete giren cin zekâlı, seyrek sakallı adam."

"İyi bildin, biraz müsaade bana. Bahçededir herhalde. Hemen gidip dönerim. Sonra İbrahim de var; onunla buluşmalıyım, en kısa zamanda üstelik."
Bir ses duyuldu:

"Emrinizdeyim yiğidim!"
Sunguroğlu hızla döndü. Kardeşinden çok sevdiği, serhad arkadaşı Çimpeli İbrahim karşısında duruyordu.
"Sen!.. Nereden çıktın böyle birden bire?"
Suali Saltuk cevaplandırdı:
"Eski dostlarını yanma almak istersin, diye düşündük. İbrahim'e haber salmıştık önceden."
Sunguroğlu, sözün üst yanını dinlemedi. Arkadaşına kollarını açtı:
"Gel bakalım Çimpe Beyinin damadı, özledik seni!"
İbrahim yüzünü buruşturdu:

"O iş yattı ağam," dedi. "Bu sefer ezelî bekârlığa and içtik. Çimpe Beyinin kızına evlenmesini tavsiye ettim. Benim gönlümde akıncı ruhu şahlanır. Bir kadına bağlı kalamam gayri..."
"Bir zamanlar sevdasıyla tutuşuyordun. Hani Gül Ha-tun'u Selikos domuzunun elinden kurtardığımız günlerde..."
"Eh o zaman genceciktim."
"Yirmi beşinde ihtiyarlamaya mı durdun yoksa?"
"Yok ağam, serhadlere sevdalandım. Sen başka türlü müsün sanki? Şimdiye kadar evlenmediğine göre..."
Sunguroğlu kendi evliliği bahis konusu olunca, ya sözü değiştirir, yahut kaçardı. Hemen kapıya yürüdü:
"Siz sohbete devam edin, ben Köse'yi bulayım."
İbrahim, Saltuk Beye sarılınca, kulağına fısıldadı:
"Ne zaman evlilik bahsi geçse, böyle kaçar hep..."
Saltuk bir kahkaha attı:
"Şüphesiz çok iyi de yapar; birkaç kişinin din yolunda millete kendini vakfedip bekâr yaşaması, Osmanoğlu neslini kurutacak değil a!.."
Sunguroğlu, Köse'yi bahçede buldu. Domatesleri sulamakla meşguldü.
"Hey koca Köse! Hâlâ istediğin irilikte domates yetişti-remedin mi?"
Köse elinin tersiyle terini sildi. Başını iki yana salladı:
"Toprakta iş yok Sunguroğlu," dedi. "Aslını sorarsan kırkından sonra da rençberlik olmuyor. Çekirdekten yetişmek gerek!"
"Çekirdekten papaz yetişmiştin, ama onu da sürdüre-medin."

Köse, birkaç kıldan ibaret sakalını çekiştirdi:
"Hatırlatma ne olur yiğidim, ben o günahkâr yıllarımı unutmak isterken, durmadan ne hatırlatıyorsun. Elhamdülillah, İslâmla şereflendik. Canımızı da, varımızı, yoğumuzu da bu yola adadık. Allah inşallah affeder."
"İnşallah, şaka ettim üzülme!"
Köse'nin bakışları buğulandı:
"İbrahim de şakayı pek severdi."
"Özledin mi?"
"Hem de nasıl!"
"Öyleyse git gör, terasta Saltuk'la konuşuyor."

"Şaka mı?"
"Hayır, İbrahim geldi, yakında seferimiz var! Hazırlanmanı söylemek için çıkmıştım. Nilüfer'e söyle, birkaç yol azığı yapsın."
Köse sözün gerisini dinlemedi, elindeki kırbayı fırlattığı gibi içeri daldı. Sunguroğlu gülerek ardından bakü:
"Ne zamandır paslanmış kalmışız şu yerlerde," diye söylendi. "Gönlümüz vatan hizmeti arar, durur."
Ahıra gitti. Cins atı Şahin kişneyerek eşindi. Sevinçle sahibini karşıladı.
"Rahat dur bakalım koca Şahin. Birkaç güne kadar sefere çıkıyoruz. Biraz bacakların açılacak."
Kurt köpeği Duka şimşek gibi içeri dalınca ona döndü:
"Sen de hazırlan bakalım Duka. Hep birlikte gidiyoruz."
Köpek uluyarak sahibinin üstüne atılmak için bir hareket yapınca, Sunguroğlu bir bakışla onu yerine mıhladı.

"Uslu dur, yakında Foça korsanlarının üstüne bol bol atılırsın; oynaşmak için değil hem, ısırmak için. Sana çok iş düşeceğe benzer."
Arkadaşlarının yanına döndü. Bir sedire çöktü. Pırıl pırıl gözleri tekrar buluşmaktan doğan neşeyi açığa vuruyordu.
"İşte yine beraberiz dostlarım! Yine memleket hizmetinde bize yol göründü. Önce Bizans'a gidip Varenklerin kumandanı, dostumuz Şövalye Lagan Mişöp'ü göreceğiz. Foça'da tanıdıkları vardır herhalde. Bize yardım edebilir."
Sonra Köse'ye döndü:
"Şu Foça denen yer hakkında bildiklerin olacak herhalde Köse kardeş?"
Köse başını iki defa göğsüne doğru salladı:
"Foça, Venedik-İzmit kolonisinin bir şehridir. Halkı denizcidir. Çoğunun denizciliği korsanlık üstüne bina edilmiştir. Esir ticareti de çok revaçtadır."
Derin bir nefes aldı:
"Zahiren Venedik Cumhuriyetine bağlı ise de, idarî meselelerde başlı başına bir krallık gibi davranır. Çok kere bir korsanın emri altında idari mekanizma yürütülür. Bazan baş olacak korsanlar ikileşir. İşte o zaman, Foça'da kan gövdeyi götürür. Sokaklar insan cesetlerinden tepeciklerle dolar. Halihazır durumun ne olduğunu bilmiyorum. Şehrin etrafında muhkem duvarlar yükselir. Sanki bir Çin Şeddi de Foça'da inşa edilmiştir. Bu yüzden şehrin müdafaası rahatlıkla yapılabilmektedir. Küçük ve güçsüz olmasına rağmen, kolay kolay hiçbir devlete boyun eğmemiştir."
"Koca Bizans ordusunun birşey yapamamasından da belli bu."

"Evet! Bizans, Foça üstünde her zaman hak iddia eder durur ama, bu hakkı silâh zoruyla almayı hiçbir vakit beceremez."
İbrahim, Köse'nin anlattıklarını ağzı bir karış açık dinledikten sonra, sordu:
"Sen bu fıçı denen yere gittin mi hiç?"
"Ne fıçısı be?"
"Bilir miyim ne fıçısı. Sirke fıçısı veya su fıçısı. Demindir bahsettiğin etrafı muhkem duvarlarla çevrili fıçı işte!"
Kahkahalar arasında Köse cevabı yetiştirdi:
"Behey genç horoz! Fıçı değil onun adı, Foça."
İbrahim bozuntuya vermedi:
"Yok bohça," dedi. "Ne halse, bu kefereler yurt buluyorlar da isim bulamıyorlar."

Gülüştüler. Sonra çeşitli mevzular üstüne fikir yarıştırdılar. Yalnız Sunguroğlu bir parça durgunlaşmıştı. Nilüferi kime bırakacağını düşünüyordu. Nilüferin annesi, altı ay kadar önce hakkın rahmetine kavuşmuştu. Genç kızın Sunguroğlu'ndan başka kimsesi yoktu. Kendisi de gideceğine göre...
İbrahim, Sunguroğlu'nun durgunluğunu çabuk far-ketti:
"Yiğidim, canını sıkan birşey mi var?"
Sunguroğlu başını kaldırdı:
"Hususi bir mesele İbrahim, Nilüferi kime emanet edeceğimi düşünüyordum."
İbrahim dizlerine bir şaplak indirdi:
"Allah'ın şu işine bak," dedi. "Ben de annemi nereye bırakacağımı düşünüp duruyordum."

Sunguroğlu sevinçle fırladı:
"Sahi!.. Anneni getirdin mi?"
"Getirdim ya, babam öldüğünden yalnız kaldı. Artık Çimpe'ye dönmeyeceğim."
"Annen nerede şimdi?"
"Bir dostun evinde."
"Hemen getir. Nilüferle tanıştıralım, artık birlikte otururlar. Gözlerim arkada kalmayacak."
İbrahim çıktıktan sonra, Köse de çıktı. Yol hazırlığı yapması lâzımdı.
• • •
İki gün sonra yola koyuldular. Şahin keyifle ileri fırladı. Uzun uzun kişnedi. Duka kuyruğunu arka bacaklarının arasına kısarak havlaya havlaya koştu.
Güneş tepelerin arasından başını daha yeni çıkarıyordu. Gün yine sıcak olacağa benzerdi. Atlarını hızlı sürerlerse, akşama Kostantiniye'ye varmış olurlardı. Herhalde Varenklerin başkomutanı Şövalye Lagan Mişöp, eski dostlarını görmekten çok memnun olacaktı. Vaktiyle Sunguroğlu'ndan büyük yardım görmüş, Sunguroğlu, Lagan Mişöp'ün başkumandan olmasını sağlamıştı.
Doğrusu iyi bir arkadaştı Lagan Mişöp, Bizanslılar gibi dönek değildi. Sözünün eri ve dürüsttü. Sunguroğlu zaman zaman Lagan'm, Bizans gibi bir yerde bozulmadan nasıl kalabildiğini düşünüp şaşardı.
İbrahim'in neşesine diyecek yoktu. Hafif bir sesle ilâhiler mırıldanıyor, Köse ise durmadan dudaklarını kıpırdatarak dua ediyordu.
Hayli zaman, hepsi kendi halinde at sürdüler. Neden sonra Köse içinden geçenleri söyledi:

"Yeniden serhadlere kanat açmak ne kadar güzel, neme gerek domates, patlıcan yetiştirmek. Daha bir süre kalsaydım, inanın bildiğim kılıç oyunlarının tamamını unutacaktım."
İbrahim kıs kıs güldü. "Sanki çok birşey biliyorsun da!" Köse kızar gibi yaptı:
"Senin kadar bilmiyor muyum sanıyorsun, var mısın kılıç tokuşturmaya?"
"Yoo, senin hilelerine tahammül edemem, kılıcı soldan sağa vurman beni çıldırtır. Kaidelere hiç uymuyorsun."
"Daha iyi. Kaidelere uymadığım için kefereler hangi oyunu ne zaman yapacağımı kestiremiyorlar. Şaşkınlıkları, çok kere hayatlarına mal oluyor."
Başını Sunguroğlu'na çevirdi:
"Özel bir görevle gitmek çok hoşuma gidiyor, kim ne derse desin, kalabalık akıncı grupları içinde kılıç sallamanın hiç tadı yok."
Sunguroğlu Köse'yi bakışlarıyla okşadı:
"Bilirim bilirim, çünkü kalabalık arasında kılıç sallarken mideyi deldirmiştin. İyi oldu. Bu sayede bize yiyecek bir şeyler artıyor, hepsini silip süpüremiyorsun."

O akşam İstanbul'a vardılar. Dostları Şövalye Lagan Mişöp'ü ziyaret ederek durumu anlattılar. Foça'da kendilerine tavsiye edebileceği bir dostu olup olmadığını sordular.
Şövalye bir müddet düşündükten sonra:
"Var," dedi. "Eniştem var. Gobis adını kullanır. Foça'da bir meyvacı dükkânı işletiyor. Ayrıca Fabil adında biri daha var. Foça Beyi Septimus domuzunun şarapçıba-

şısıdır. Ama onunla görüşmeniz, ancak ilk dediğim mey-vacı vasıtasıyla mümkün olabilir. Gobis'e benim ismimi verin kâfi. İstediğinizi hemen yapar."
Köse, Lagan Mişöp'ün sözünü kesti:
"Şimdi hatırladım," diye sıçradı. "Eski bir talebem olarak Foça'da, bir kilisede papazmış. Faydalı olacağını sanıyorum."
Sunguroğlu bunu duymamış gibi, şövalyeye sordu:
"Sorabilir miyim Lagan," dedi. "Madem ki böyle emin adamların vardı, Halil Beyi niçin kurtaramadınız?"
Şövalye elini salladı:
"Heyhat," dedi. "Biz kendimizi tehlikeye atmadan iş becermek isteriz. Bu da olmuyor tabiî"
"Sen de mi, Lagan?"
Lagan Mişöp bir kahkaha attı:
"Ben de alıştım gayri yiğidim. Bizans'ın ezelî tembelliği bana da geçti. Artık eskisi kadar hareketli değilim."
"Tevekkeli değil, her görüşte karnının biraz daha büyüdüğünü görüyoruz. Tembellikte devam edersen küp gibi şişeceksin."
"Öyle olacak galiba, gerçekten öyle olacak. Ama ne yapayım dostlarım? Artık bir kişinin gayretleri ile Bizans'ın kurtulamayacağına kanaat getirip sırtüstü yatmaya karar verdim ben de."
"Pek ümitsiz görünüyorsun Lagan."
"Ümitlerimi kırmak için ellerinden geleni yaptılar. Kendi ellerimle kurduğum ümit dünyasında boğulmak üzereyim. Bizans'ı tek başıma kurtaramam. Herkes elinden geldiğince batırmaya uğraşıyor."
"Sana yardımcı olmak isterdim şövalye, ama işim çok acele."

"Biliyorum. Halil Beyi kurtarırsan zaten en büyük yardımı yapmış olacaksın bize."
"Bizi Foça'ya götürecek bir gemi temin edebilir misin?"
"Limana baktıralım. Eğer Foça'ya giden bir gemi yoksa emrinize bir tane tahsis edebilirim dostlarım. Hele sabah olsun hayır olsun bakalım."
Sabahleyin erkenden limana gittiler. Yelkenliler, çifte kürekliler, kadırgalar, kalyonlar sıra sıra dizilmişlerdi. Kimi yük alıyor, kimi içindeki yükleri boşaltıyordu.
Köse, sırtındaki şövalye kılığından adamakıllı sıkılmıştı. İbrahim'in kulağına:
"Böyle domuz postuna bürünmektense, aslan postumuzla gitsek daha iyi olmaz mıydı sanki?" diye fısıldadı.
Az sonra Venedik'e gitmek üzere olan bir gemi bulmuşlardı. Böylece Lagan Mişöp'ün emirlerine bir gemi tahsis etmesine lüzum kalmıyordu. Şövalye hemen gemi kaptanını çağırarak üç arkadaşının Foça'ya gitmek istediklerini, bunun için ne kadar ücret ödeyeceklerini sordu.
Kaptan aksi suratlının biri idi. Başında kirli bir korsan kasketi vardı. Bir müddet posbıyıklarını çekiştirerek düşündükten sonra:
"On beş altın" dedi.

"Üçüne mi?"
"Hayır, kelle başına. Atlar ve köpek için de ayrıca bir o kadar."
"Sen deli misin be adam? Bu kadar para ile senin gemin satın alınır!"
Kaptan hemen sırtını döndü:
"Siz bilirsiniz kumandan. Gemi benim, para sizin. İsterseniz bir gemi alıp gemicisiz yola çıkın."

Kaptanın uzaklaşmakta olduğunu gören Şövalye Lagan ardından bağırdı.
"Dur be adam!.."
Venedikli kaptan ardına bakmadan cevap verdi:
"Gemi öğleye doğru hareket edecek. Karar verdiğiniz zaman gelirsiniz."
Başka tek kelime söylemeden yürüdü, gitti.
Dört arkadaş apışıp kalmışlardı. Sunguroğlu, Venediklilerin paraya olan düşkünlüklerim bilirdi, ama bu kadarını soygunculuk sayıyordu.
Biraz düşününce müstakil bir gemi ile gitmektense böyle bir gemi ile gitmenin daha uygun olacağına karar verdiler.
Yollar korsan tekneleri ile doluydu. Hiç değilse bir hücuma uğramaları halinde kendilerini koruyacak insanların gemide bulunması güven verecekti.
"Soyguncu kerata!.." diye kaptanın ardından yumruklarını sıkarken şövalyeye döndü.
"Kabul ediyorum şövalye" dedi.
"Kabul ediyor musun?"
"Evet, kabul ediyorum."
"Yahu bu adam düpedüz enayi yerine koyuyor bizi, nasıl kabul edebilirsin."
"Kaybedecek vaktim yok Lagan. Senin bize vermeyi düşündüğün gemi ile gitmektense, bununla gitmeyi tercih ederim. Böylece daha az dikkat çekmiş oluruz. Hem bir korsan hücumunda bizi koruyacak denizciler de var gemide. Koca bir ticaret gemisi. İnsanın içine emniyet veriyor."
"Ben de böyle bir tekne veririm size."

"Sağon Lagan, ama biz yine de bununla gitmeyi tercih ederiz."
Şövalye, Osmanlı yiğidinin kararlılığını çok iyi bildiği için ısrar etmeyi yersiz buldu:
"Pekâlâ," dedi. "Madem ki böyle istiyorsun, istediğin olsun. Son olarak şunu da söyleyeyim ki, Venedik ve Foça Bizans'tan beter hilekârlar yatağıdır. Attığınız her adamın altında bir kuyu kazan bulunabilir. Hele Osmanlılar için. Çok dikkatli olunuz. Sizin gibi üç dostu ka3^betmek bana ölümden de beter gelir."
"Sağol Lagan, inşallah sağ salim dönersek gene görüşürüz."
Lagan üç Osmanlı akıncısına ayrı a3Ti sarıldı. Gemiye doğru giderlerken son olarak mendil salladı ve aynı mendille gözlerinden yuvarlanan damlaları kuruladı:
"Güle güle dostlarım, yolunuz açık olsun."
a • 0
İki gün sakin denizde yol aldılar. Üçüncü günün sabahı fırtına çıktı. Şiddetli yalpada uyanan Köse, bir an uyku mahmurluğu içinde geminin devrilmek üzere olduğunu sandı.
"Batıyoruz!" diye bağırdı.
Bu sesten uyanan Sunguroğlu ile İbrahim hayretle Köse'ye baktılar. İbrahim kızgınlıkla söylendi:
"Ne oluyor sana be? Rahat uyutmayacak mısın bizi?" Köse'nin yüzü farkedilir derecede sararmıştı: "Çok sallanıyoruz! Sonra bu gürültüler ne?" Sunguroğlu yataktan çıkarak

pencereye gitti. Buradan köpüklerle dolu denizin bir kısmı görülüyordu. Dalgalar sık sık kabarıyor, geminin bordasına şiddetle çarparak dağılıyordu.

"Fırtına var" dedi. "Dışarı çıkalım bakalım, belki bize ihtiyaçları olur."
Üçü de çıkmak üzere hazırlandılar. Fakat Köse zor ayakta duruyor, rengi gittikçe sararıyordu.
Sunguroğlu bunun farkına vardı:
"Hasta mısın Köse?"
"Bilmiyorum yiğidim, üstümde öyle bir hal var ki, yüz gece uyumamış gibiyim."
İbrahim bir kahkaha attı:
"Hadi ordan mübalâğacı sen de! Yüz gece uyumasan cesedin çoktan kokardı."
Köse'nin cevap verecek hâli yoktu. Sadece:
"Bir şeyler oluyor bana inanın" diye inledi.
Sunguroğlu, Köse'nin derdini anlamıştı:
"Seni deniz tuttu galiba Köse kardeş, yat, istirahat et. Biz dışarı çıkıp bir bakalım neler oluyor?"
Köse tekrar yatağına gitti, üstüne oturdu. Başını ellerinin arasına aldı:
"Bari öyle yapayım."
İki arkadaş biraz sonra sert rüzgârın ıslıkladığı güverte üstünde idiler. Yelkenler davul kadar gerginleşip şişmiş, gemi son süratini bulmuştu. Sahil görünmüyor, sanki gemi meçhule yelken açmış gidiyordu. Sunguroğlu gri bulutlarla kapalı ulka uzun uzun baktı.
"Fırtına bu kadarla kalacağa benzemez İbrahim" dedi. Galiba epey zahmet çekeceğiz."
"Ne gibi ağam?"
"Fırtına bu, şimdiden birşey tahmin edilmez, ama hazan çok korkunç olur. Gidelim kaptana, bakalım o ne düşünüyor?"

Kaptan köşküne giden merdivenleri tırmanıp kaptan Gredos'un yanına çıktılar. Gredos'un parayı çok seven bir denizci olmaktan başka bir kusuru yoktu. Yolculardan gerçi seyahat ücreti olarak çok fazla talep etmişti, ama kendince bunda mazurdu. Çünkü yollar tekin değildi. Denizler bu mıntıkada ekseriya fırtınalı geçer, aynı zamanda Foça korsanları gemilere göz açtırmazlardı. Madem ki bu yollardan gelip gidiyor, bunca tehlikeyi göze alıyordu, fırsat düştükçe fazla para talep etmeli, ihtiyarlık çökmeden birkaç kuruşu kenara atıp ahir ömründe şu açık denizlerde sallanmaktan kurtulmalı idi.
İki genç yolcusunu karşısında görünce yüzünü buruşturdu:
"İşler iyi değil şövalyelerim," dedi.
Kaptan, üç arkadaşı birer Bizans şövalyesi sanıyordu. Üstlerindeki elbiseler ona bu kanaati vermişti. Fakat İbrahim'in Lâtinceyi yarım yamalak konuşmasına pek mânâ veremiyordu. Sunguroğlu buna da bir çare bulmuş, arkadaşını Osmanlılar arasında büyümüş bir Romalı olarak tanıtmıştı.
Kaptanın endişeli halini gören Sunguroğlu sordu:
"Fırtına artacak mı dersiniz kaptan?"
Kaptan Gredos burnunu gökyüzüne kaldırıp ehil bir tazı titizliği ile bir müddet havayı kokladıktan sonra:
"Size kötü bir haber vereyim mi dostlarım?" dedi. "Bir iki saate kadar misli görülmemiş bir fırtınanın ortasına girmiş bulunacağız. O zaman bize Allah yardım etsin."
"Nereden tahmin ediyorsunuz Kaptan?"
Bozuk bir Lâtince ile kendisine sual soran İbrahim'e küçümser bir bakış fırlatan kaptan, başından şapkasını çıkarıp bembeyaz saçlarını işaret etti:

"Bunu değirmende un taşırken ağartmadık evlât. Kaç gemi batırmış bir kaptan var karşında. Havayı kokusundan anlarım."
İbrahim cevap vermedi. Sunguroğlu:
"Ne tedbir düşünüyorsunuz kaptan?"
G redo s bir müddet kırçıl sakalını karıştırdıktan sonra, Sunguroğlu'na baktı.
"Tedbir aldık elbette, ama şimdilik yapabileceğimiz pek birşey yok. Rüzgâr gittikçe hızını arttırıyor. Şu yelkenlerden biri fazla gelmeye başladı artık."
Elindeki teneke boruyu yavaş yavaş dudaklarına götürdü. Güvertede kaynaşan gemicilere doğru bağırdı:
"Güverte lostromosu dikkat! Bir numaralı yelken mayna, bir numaralı yelken mayna!"
Birkaç dakika sonra direğe tırmanan gemiciler yelkeni indirip topladılar. Yaşlı lostromonun sesi rüzgârla birlikte kaptan köşküne çıkü.
"Tamam kaptan, bir numaralı yelken maynada."
Rüzgâr şiddetini arttırıyor, çarmıhlara vurup ıslıklıyordu.
Gök gittikçe kararmakta idi. Gri bulutlar o kadar alçaktan geçiyorlardı ki, insan neredeyse dokunabilirdi. Etrafta eskisi gibi martılar da uçmuyordu artık. Sunguroğlu, kaptana bunun sebebini sorunca, kaptan:
"Uçmazlar," dedi. "Tehlikeyi önceden haber alan bu kuşlar hemen kuytu yerlere çekilir ve böylece fırtınadan korunurlar. Kaptanlara fırtınayı haber verenlerden biri de bu kuşlardır."
Sunguroğlu hayret etti. Demek ki kuşlara fırtınanın geleceğini haber veren biri vardı. Yahut küçücük beyinciklerinin içine yaradılıştan böyle bir âlet yerleştirilmişti.

"Ne hikmet!" diye mırıldandı.
Kaptan Gredos bunun mânâsını anlayamamıştı.
"Ne dediniz?"
"Yok birşey kaptan, düşünüyordum da bu hayvancıklar havanın bozacağını önceden nasıl anlayabiliyorlar?"
Kaptan güldü:
"Fazla düşünme şövalye," dedi. "Dünyada bazan öyle tuhaflıklar oluyor ki, insanın aklı ermiyor. Ben denizcilik hayatımda bunlarla çok karşılaştım."
Sözü biter bitmez kamaraya girdi. Serdümene:
"Rota beş derece sancağa," diye emretti.
İki Osmanlı akıncısı, tabii bu denizci tabirlerinden birşey anlayamıyorlar, sadece dinliyorlardı. Ama ikisi de havanın gittikçe bozduğunu, dalgaların adamakıllı yükselmeye başladığını görüp endişeleniyordu.
İbrahim yalnız kalmalarından istifade ederek Sungu-roğlu'nun kulağına Türkçe fısıldadı:
"Fırtına zorlu geçeceğe benzer yiğidim."
Sunguroğlu yanmağız:
"Öyle görünüyor," diye cevap verdikten sonra güverteye inen merdivenlere doğru yürüdü.
Gemi artık şiddetle baş vurmaya ve korkunç şekilde gıcırdamaya başlamıştı. Sunguroğlu dengesini kaybederek merdivenlerden yuvarlandı. Tam bu sırada kaptan Gredos kamarasından çıkmış, merdiven başında duruyordu. Sunguroğlu'nun yuvarlandığını görünce korktu. Ama düşer düşmez ayağa kalkmasıyla kahkahayı bastı:
"İşte böyle şövalyem! Siz gemide gezmekle at sırtında gezmeyi bir mi tutuyorsunuz? İnsanı böyle beyin üstüne getirir!"

Sunguroğlu, kaptana hak vermekle beraber, bir tedbirsizlik yüzünden rezil olduğuna adamakıllı içerledi. Etrafını alan birkaç gemicinin gülüşü onu daha da sinirlendirmişti. Ama böyle bir durumda hır çıkarmanın mânâsı yoktu. Alayları sineye çekerek kamarasına doğru yürüdü. Kapıyı geçmek üzere iken birkaç gemici arkasından kahkahayı patlatmıştı.
Bir an dönüp hadlerini bildirme aşkı ile yandı. Hattâ dönmek için bir hareket bile yaptı. Ama tam vaktinde kendini frenledi. Aldırmaz görünerek içeri daldı.
Köse hâlâ bıraktığı gibi oturuyor, başı ellerinin arasında, hafif hafif inliyordu. Hatırını sordu:
"Nasılsın Köse?"
Başını kaldırdı. Sunguroğlu, arkadaşının yüzünü görünce adamakıllı endişelendi. Ölü yüzü gibi sapsarı olmuştu.
"Nasıl hissediyorsun kendini?"
Köse inler gibi cevap verdi:
"Hiç iyi değilim Sunguroğlu. Galiba ölüyorum."
"Öyle kolay ölmezsin korkma! Hem sana ihtiyacımız var. Bir istifra edersen birşeyciğin kalmaz."
Gitti yatağına uzandı. Fakat yatmasına imkân yoktu. Geminin sallanmaları sıklaşmış, tehlikeli bir hal almıştı. Kamarada bulunan su destisi bir yandan bir yana yuvarlanıp duruyor, köşede asılı yağ kandili gemi ile birlikte sallanıyordu.
Sunguroğlu kalktı. Tekrar dışarı çıktı. Gemi baş vurdukça köpüren dalgalar, baş taraftan girip güvertede oynaşmaya başlamıştı. Gemicilerin yüzleri asılmış, dudakları gerilmişti. Kimseden çıt çıkmıyor, zaman zaman kaptanın rüzgâr uğultusuna karışan emirleri duyuluyordu.

"Devrilecek ne varsa sıkı sıkıya bağlayın. Ambar kapaklarını kontrol edin."
Gemiciler alışık hareketlerle söylenenleri yapıyor, lostromo, her yapılan işten sonra kaptana rapor veriyordu.
Sunguroğlu tutuna tutuna kaptan köşküne doğru ilerledi. Bu sırada gemi şiddetle sarsıldı, kuvvetle dalgalara çarptı. Baş taraftan aşan kaba bir dalga gemicilerle birlikte Sunguroğlu'nu da şırıl sıklanı etti. Bereket tutunduğu yere sıkı sıkıya yapışmış, oldukça sert bir şekilde kendisine çarpan dalga onu sürükleyememişti. Kaptan Gredos bu durumu görünce bağırdı:
"Güvertede dolaşmayın şövalye, sizi sağ salim Foça'ya götürmek üzere para aldım, yarı yolda kaybetmek istemem."
Sunguroğlu kaptanın yanına çıktı:
"Merak etme kaptan," dedi. "Sana bedavadan para kazandırmaya niyetli değilim. Ama bu durumda sağ salim götürebileceğini hiç zannetmiyorum."
Kaptan sinirli sinirli güldü:
"Gidersek hep birlikte gideceğiz, batarsak da öyle!"
Sonra teneke boruyu dudaklarına kaldırdı.
"Bütün yelkenler mayna! Sadece baştaki flogo kalsın."
Bu emri yerine getirmek artık pek zordu. Çünkü rüzgâr gemiyi alabildiğine kamçılıyor, dalgalar yutmak için elbirliği ile hücum ediyordu. Sunguroğlu, denizcilik hakkında fazla bir bilgiye sahip olmamakla beraber, kaptanın verdiği emri artık çok gecikmiş buldu. Ve bunu kaptana söylemekten de çekinmedi:
"Artık çok geç, kaptan!"
Deniz kurdu, geç olduğunun farkında idi, ama bunu tecrübesiz birinden duymakla sinirlenmişti:

"Anlamadığınız işlere karışmayınız şövalye," diye ihtar etti. "Ata binmek, kılıç kullanmak başka, gemicilik başkadır."
Sunguroğlu sesini çıkarmadı. Yeni bir dalga ile sarsılan gemide yuvarlanmamak için parmaklıklara tutundu. Kaptan:
"Allah kahretsin!" dedi.
Güverteye döndü.
"Yelkenler mayna!.." diye bağırdı tekrar.
Gemiciler dalgalardan aman bulup direğe tırmanamı-yorlardı. İki yelkene abanan çok şiddetli rüzgâr, gemiyi tehlikeli bir şekilde yana yatırıyordu. Bir ara tehlike o kadar büyüdü ki, geminin devrileceğini sanan Sunguroğlu, gayri ihtiyarî bağırdı:
"Devriliyoruz kaptan!"
Kaptan Gredos'un gözleri yelkenlerden ayrılmıyordu. Sunguroğlu'nun çığlığını duymadı bile. Yahut duydu da cevap vermeye vakit bulamadı.
Gemicilerin her teşebbüsü boşa gidiyor, direğe kimse tırmanamıyordu. Artık rüzgâr eskisinden de sertti. Dalgalar peşi peşine gemiyi kamçılıyordu. Lostromonun gür sesi, rüzgârın şiddetinde ve denizin gürültüsünde boğulup gitti.
'Tırmanamıyoruz kaptan!"
Kaptanın emri bu sefer daha sert ve daha kesindi.
"Yelken halatlarını kesin!"
Bunu yapmak için de yine direğe tırmanmak gerekiyordu. Fakat gemicilerden hiçbiri bunu göze alamıyor, kuvvetli rüzgârın tesiriyle savrulmaktan korkuyorlardı. Lostromo tekrar bağırdı:

"Kaptan tırmanamıyoruz!"
Kaptan Gredos, hırsla başındaki korsan başlığını çıkarıp yere çaldı.
"Allah hepinizin belâsını versin, korkak budalalar!"
Elindeki teneke boruyu denize fırlattı. Güverteye inen merdivenlere saldırdı. Bir yandan da bağırıyordu:
"Bakın tırmanmak nasıl olurmuş görün sersemler!.."
Sunguroğlu, kaptanın peşini bırakmadı. Tutuna tutuna güverteye indi. Borda parmaklıklarına yapıştı. Kaptanın bıçağı ağzına alarak direğe tırmanmasını seyretmeye başladı.
Bu havada direğe tırmanmanın delilik olduğunu şimdi herkes daha iyi anlıyordu. Gemicilerin çoğu kaptanın yerinde olmadıklarına şükrediyorlardı. Epey süren çetin bir mücadeleden sonra, Kaptan Gredos direğin tepesine ulaştı. Herkes nefesini tutmuş, direkteki adama bakıyordu. Şiddetli sarsıntılardan Köse ile İbrahim de kamarada rahat edemedikleri için, kapıya çıkmışlar, kaptanın hareketlerini takip etmeye koyulmuşlardı.
İbrahim:
"Cesur adam doğrusu," diye fısıldadı.
Köse kendi derdini çoktan unutmuş, bu cesaret örneğini kendinden geçmiş bir heyecanla seyre koyulmuştu.
"Hakikaten cesaret isteyen bir iş," diyerek arkadaşını tasdik etti.
Kaptan Gredos, işin en mühim kısmını başarmıştı. En tepede bulunuyordu. Uzun kır saçları karmakarışıktı. Rüzgâr yüzünü kamçılıyordu.
Bir ayağını iplere takıp sol eliyle de kuvvetle tutunduktan sonra, ağzındaki bıçağı eline aldı. Önce sağdaki

halatları kesti. Fakat soldakileri kesmek onun kadar kolay olmuyordu. Sallanan ipler istediği gibi hareket etmesine imkân vermiyordu.
Birden ayağı kaydı.
"Düşüyor!"
Fakat Gredos şaşılacak bir çabuklukla çarmıhlardan birini yakalamayı başardı.
Sunguroğlu, kaptanın soğukkanlılığına hayran olmuştu. Hakikaten Kaptan Gredos gibi bir adam küffar diyarında pek yetişmiyordu.
Az sonra direkteki işi bitti. Süratle aşağı kaydı. Kendisine hayranlıkla bakan gemicilerine hiçbir şey söylemeden, doğruca ikinci direğe yürüdü.
"Durun kaptan!.."
Kaptan arkasına baktı. Hâlâ Bizanslı bir şövalye sandığı Sunguroğlu'nu karşısında bulunca hayret etti:
"Ne istiyorsun?"
"Siz yoruldunuz, müsaade edin de bu direğe ben çıkayım."
Kaptan Gredos umursamaz bir tavırla yürüdü:
"Direğe tırmanmayı ata binmekle karıştırıyorsunuz şövalye, bu iş başkadır."
"Biliyorum. Çocukluğumda ağaca çok güzel tırmanırdım."
"Bu iş ağaca tırmanmaya da benzemez. İnsan, beyni üstüne mıhlanır bir anda."
"Olsun, ben razıyım!"
Kaptan Gredos, işine müdahale edilmesinden hiç hoşlanmayan bir insandı. Sunguroğlu'nun teklifine adamakıllı içerledi:

"Kamaranıza girip istirahat ediniz şövalye. Siz gemici değil, yolcusunuz; unutmayın bunu!.."
Genç adam daha fazla itiraz etmedi.
Tekrar kaptanın hareketlerini gözetlemeye koyuldu. Birden bir dalgalanma oldu. Geminin yaşlı lostromosu, bulunduğu yerden mümkün olduğu kadar süratle koşarak kaptanın yanma gitti. Bir anda onu geçti. Belinden çıkardığı bıçağı biraz evvel Kaptan Gredos'un yaptığı gibi dişlerinin arasına kıstırarak ikinci direğe tırmanmaya başladı.
Gredos hiçbir şey söylemedi. Sadece parmaklıklardan birine sıkı sıkıya tutunarak lostromosunun ardından uzun uzun baktı.
Adam, kaptan kadar maharetli olmamakla beraber, oldukça rahat hareket ediyordu. Geminin şiddetle baş vurmasına ve tehlikeli şekilde yalpalanmasına aldırmadan tırmanıyordu. Fakat bir yandan da şiddetli bir sağ-nak başlamıştı. Damlalar gözlerine doluyor, zaman zaman durup yüzünü, gözünü silmek mecburiyetinde kalıyordu.
Bir süre sonra tepeye ulaşmaya muvaffak oldu. Yağmur da adamakıllı hızlandığı için güvertedekiler başlarını kaldırıp yukarı bakmakta zorluk çekiyorlardı.
Kaptan Gredos buna rağmen bakmakta inat ediyor, dişlerini sıkıyor, dudaklarını ısrnyordu. Kendi kendine:
"Yağmur yağıyor," dedi. "Rüzgâr hafifleyecek."
Sunguroğlu bu sözleri duydu. Hayatında duymuş olduğu sözlerin en güzeli gibi geldi ona. Rüzgârın hafiflemesi denizin durulması demekti. Denizin durulması ise rahatlıkla yola devam imkânı verecek, aldığı görevi yarıda bırakmak zorunda kalmayacaktı. Sunguroğlu hayatını

değil işini düşünüyordu. Başını kaldırdı. Lostromo, maharetle ipleri kesmeye başlamışü. İbrahim yanında duran arkadaşı Köse'nin kolunu dürttü:
"Bu da çok cesur," dedi.

Köse cevap vermedi. Kaşının üstünde tuttuğu elini yağmura karşı daha iyi siper yapabilmek için bir parça daha kamburlaşü. Merak ve heyecanla bakmaya devam
etti.
Kesilecek son bir halat kalmıştı. O da kesilince yelken boş bir çuval gibi yığılacak, alttakilere sadece onu toplamak kalacaktı. Kaptan heyecanla bağırdı: "Başarıyorsun Grimo, biraz daha gayret!.." Fakat Grimo'nuıı kollarında takat kalmamış, oldukça ihtiyar bünyesi bu gibi işlere alışkın olmasına rağmen, yorulmuştu. Aşağıdan duyulamayacak kadar hafif bir
sesle:
"Dayanamayacağım!.." diye mırıldandı.
Kuvvetli bir rüzgâr yelkeni havalandırdığı gibi savurdu. Lostromo'nun basma geçirdi.
"Eyvah!.."
Çığlıklar rüzgâr uğultusuna karıştı. Grimo'nun imdat isteyen sesi denizin gümbürtüleri arasında eridi. Kaptan gözlerini kapayarak:
"Grimo!" diye bağırdı.
Bir gemici:
"Grimo!" diye feryat etü.
Fakat Grimo yelkenle birlikte çoktan denize sürüklenmişti Bir ucu hâlâ direğe bağlı bulunan yelkenin diğer ucu denizde idi. Bu durum gemiyi tehlikeli biçimde yana yatırmış, neredeyse devrilecek bir duruma getirmişti. Rüzgâr ise hâlâ bütün kuvvetiyle uğulduyordu.

Bir gemicinin telaşlı sesi bu feryatlar arasında korkunç gerçeği haykırdı:
"Devrileceğiz kaptan!.."
Kaptan Gredos derhal toparlandı. Bir direğe bağlı halata, bir denize sürüklenen yelkene baktı.
"Allah kahretsin!" diye bağırdı.
Sonra bütün kuvvetini sesine vererek emretti:
"Filikaları hazırlayın çabuk! Geminin kurtuluşu bir hayal oldu."
Gemiciler robot gibi filikalara doğru giderken, Sungu-roğlu kaptana döndü. Çekine çekine:
"Birşey söyleyebilir miyim kaptan?"
Kaptan cevap vermeyince devam etti:
"Şu serene bağlı halat kesilirse geminin kurtuluşu sağlanamaz mı?"
"Elbette. Ama imkânsız birşey bu."
"Niçin imkânsız olsun kaptan? Dünyada imkânsız birşey var mı?"
Kaptan ters ters muhatabına baktı:
"Felsefe yapacak zaman değil delikanlı. Serenin en ucunda kalan halatı değil bu fırtınalı havada, süt limanlık bir denizde bile kesecek gemici daha bu denizlere girmemiştir. Hayalle avutmayalım kendimizi."
"Belki haklısınız kaptan, ama denemekte bir mahzur yok herhalde."
Kaptan başını salladı.
"Adamlarım arasında intihara karar veren var mı, yok mu bilmiyorum, isterseniz kendiniz sorun şövalye!.."
"Böyle bir niyetim yok Kaptan Gredos, bu işi kendim yapmaya karar verdim."

Kaptan hayretle baktı:
"Siz mi?"
"Evet!.."
Belki başka bir ters söz söylemeye hazırlanıyordu, ama serdümenin sesi buna mani oldu:
"Dümene hakim olamıyorum kaptan!.."

Sunguroğlu'na sadece alaylı bir bakış fırlattı. Süratle kaptan köşküne doğru ilerlerken, serdümene doğru bağırdı:
"Geliyorum Larmes, sakın bırakma!"
Sesine ümitsizlik çöreklenmişti. Eskisi gibi metin, eskisi gibi soğukkanlı değildi artık. Ölümün karşısında insanların müsavi olduğunu düşünüyor, kaptan-gemici münasebetlerinin burada bittiğine, sonrası için ancak kardeşlik bağlarının geçerli olduğuna inanıyordu. Artık bu adamlara emir verecek halde değildi. Hiç kimse ölümle burun buruna gelindiği bir sırada emir vermek hakkına sahip değildi. Herkes kendi canının derdine düşecek, nefsi için çırpmacaktı.
"Geliyorum Larmes, geliyorum kardeşim," diye tekrarladı.
Sunguroğlu, kaptanın sesindeki ümitsizliği farket-mekte gecikmedi. Aynı zamanda gemicilerin de işleri oluruna bıraktıklarını gördü. Kesin kararını verdi. Ne olursa olsun direğe tırmanmayı deneyecekti. Bu adamlara başka türlü ümit vermeye imkân yoktu. En azından bir cesaret gösterisi yapacak, hiç değilse adamları tekrar harekete geçirecekti. Eğer bu arada yelkeni bağlayan halatı kesebi-lirse, gemiyi de kurtarmış, selâmete ulaştırmış olacaktı.
Belinden saldırmasını çıkarıp dişlerinin arasına kıstırdı. Bir atılışta direğe sarıldı.

"Ya Allah! Bismillahirrahmanirrahim."
"Bak kaptan!"
Kaptan Gredos, bir gemicinin feryadı üzerine, direk devriliyor düşüncesiyle döndü. Sunguroğlu o sırada tehlikeli bir tırmanışın tam ortasında bulunuyordu. Bunu görünce hayret ve dehşetle bağırdı:
"Vay!.."
Sonra kendi kendine söylendi:
"Cesur, fakat deli bu şövalye."
Aynı anda Köse, Sunguroğlu'nun yapmak istediği şeyin tehlikesini görüyor, heyecanla arkadaşının kolunu dürterek:
"Delirmiş bu çocuk!" diye söyleniyordu.
Fakat Sunguroğlu, ne yaptığının çok iyi farkında idi. Eğer böyle birşeye teşebbüs etmezse, kendilerini tamamen deniz ve havanın akışına bırakan gemiciler, geminin batmasını filikaya binip seyredecek, kurtulmak için bir-şey yapmayacaklardı.
Direğe tırmandıktan sonra, dikkatle serene sarıldı. Seren tahminen üç metre kadar denize doğru uzanmıştı. Ta en ucuna gitmek ve yelkeni bağlayan halatı kesmek her babayiğidin kârı değildi. Aşağıda bulunan gemicilerin hiçbiri Sunguroğlu'nun bu işi başarabileceğine inanmıyor, ya vazgeçeceğini, yahut denize düşüp öleceğini sanıyorlardı.
Böyle sanıyorlardı, ama dakikalar geçip de direkteki adam başarıya doğru yaklaştıkça, o kadarlık muvaffakiyetine bile parmak ısırmaktan kendilerini alamıyorlardı.
Sunguroğlu canını dişine takmış, bir cambaz mahareti, fakat bir iman cesareti ile serenin üstünde kaymaya

devam ediyordu. En küçük bir ihmalin kendisi ile birlikte gemiyi ve gemideküeri de götüreceğini biliyor, azamî dikkat sarfederek hedefe doğru nokta nokta yaklaşıyordu.
İbrahim ile Köse'nin heyecandan elleri ayakları tutmaz olmuştu. Hattâ bir ara, kuvvetli bir dalga ile gemi iyice borda üstüne yattığı zaman, neredeyse ikisi birden sürükleneceklerdi. Bereket İbrahim, insiyakı bir hareketle demir halkalardan birini yakalayabilmiş, Köse'yi de tutup çekmişti:
"Ne dersin İbrahim, Sunguroğlu başarabilecek mi acaba?"
İbrahim'in cevabı bir temenniden ileri gidemedi:

"İnşallah başarır."
Köse de buna iştirak etti:
"İnşallah, inşallah!.."
Kaptan Gredos dikkatle bakmaktan yorulmuş, gözlerinin içine kaçan yağmur damlaları gözlerini acıtmıştı. İlk zamanlarda imkânsız olarak gördüğü neticeye Bizans şövalyesi zannettiği adamın her an biraz daha yaklaşmasını hayret ve hayranlıkla seyrediyor, içinde küçük de olsa, ümit pırıltıları beliriyordu. Hayatında şimdi bulunduğu zaman kadar Allah'ı düşündüğünü ve andığını hatırlamıyordu. Ama şimdi başı dara gelince her vesile ile Onu anıyor, içinden:
"Allah'ım, sen muvaffak eyle," diye dua ederken, ba-zan da Sunguroğlu'nun kayar gibi olduğunu görerek yüreği ağzına geliyor, gözlerini yarım kapayarak inliyordu:
"Allah'ım!.."
Heyecan tarif edilemez bir seviyeye ulaşmıştı. Herkes ellerini gözleri üstüne siper etmiş, bir elleriyle de sağlam yerlere tutunmuş, dalgaların güvertede patlamasından

denize sürüklenmemek için, var kuvvetleriyle sıkarken, dikkatle direkteki adamın hareketlerini takip ediyorlardı.
Sunguroğlu güçlüğün büyüğünü atlatmıştı, ama şu anda tam tehlikenin içinde bulunuyordu. Gemi direğine çapraz duran serenle, serenin ucuna bağlı ıslak yelken sağa sola sallanıyordu.
Sunguroğlu mesafenin çoğunu, aşağıdakilerin hayret, hayranlık, aynı zamanda korku dolu bakışları arasında almıştı. Şimdi menzil-i maksuduna ulaşmak için ancak bir metre kadar bir yer kalmıştı. Köse sevinçle bağırdı:
"Aslanım, başarıyorsun gayret!"
İbrahim ikaz etti:
"Sus be Türkçe konuşuyorsun!"
Köse heyecandan Türkçe konuşmaya başladığının o zaman farkına vardı. Ama durmadı, bu sefer de Lâtince tekrarladı:
"Gayret aslanım!"
Kaptan Gredos bir yandan dümene abanmış, gemiyi mümkün olduğu kadar dalgalardan kurtarmaya çalışıyor, bir yandan da kaçamak bakışlarla direkteki adama bakıyordu. Sonuna yaklaştığını görünce gayri ihtiyarî bağırdı:
"Gayret şövalyem, başaracaksın!"
Fakat rüzgâr uğultusuna, deniz gümbürtüsüne karışan teşvik çığlıklarını Sunguroğlu'nun duymasına imkân yoktu. O, şu anda Orhan Gazinin kendine verdiği vazifeyi düşünüyor. Halil Beyi kurtarabildiği takdirde, devletinin Foça korsanları elinde bir oyuncak olmayacağını hesaplıyordu. Yoksa Halil Bey Foça'da kaldığı müddetçe, Osmanlı Devleti bazı meselelerde elleri kolları bağlı kalacak, devlet menfaatleri sarsılacaktı. Yahut Orhan Gazi, oğlunu feda edecekti. Osmanlılar çok sevdikleri Halil Beyin yasını tutmak zorunda kalacaklardı.

Birden İlâhî bir cesaretle dolduğunu hissetti:
"Allah!.." diye çağladı.
Üstüne abandığı serene daha kuvvetle sarıldı. Kendinden daha emin olarak süratli birkaç hamle yaptı.
Kaptan Gredos:
"Allah'ım!.." diye öyle içten bağırdı ki, genç serdümen hayretle dönüp kaptanının yüzüne bakmaktan kendini alamadı. Aynı anda Köse de:

"Allah'ım!.." diye heyecanla bağırıyor, dudaklarını ısı-rıyordu.
Sunguroğlu dişleri arasında kıstırdığı bıçağı sağ eline aldı. Kolunu ileriye doğru uzatarak yelkeni bağlayan halatı kesmeye koyuldu. Gerçi rahat hareket etmesine geminin anormal derecede sallanması mani oluyordu, ama ne olursa olsun başaracağına inanıyordu. Keskin saldırmayı üst üste halatın üstüne sürmeye başladı.
Az sonra halat yarıya kadar kesilmişti. Gemiciler, kaptan, İbrahim ve Köse nefeslerini tutarak bekliyorlar, heyecandan ne birşey söyleyebiliyor, ne de bir hareket yapabiliyorlardı. Kaptan tekrar dümeni serdümenin eline teslim edip köşkünden dışarı fırladı; direkteki adama dikkat ve ümitle baktı.
Birkaç saniye böyle heyecan içinde geçti. Sonra, birden birçok ağızdan yükselen tek bir çığlık, engin denizin ortasında bütün gürültüleri bastıran bir bomba gibi patladı.
"Başardı!.."
Evet, genç Osmanlı akıncısı Sunguroğlu, yine güç bir işi başarmış, denizcilere büyük bir ders vermişti. Şimdi onu alkışlıyorlardı.

Seren, yelkenden kurtulunca kuvvetle sarsıldı, etrafında üç metrelik bir daire çizerek dönmeye başladı.
Sunguroğlu da onunla birlikte dönüyordu. Fakat sımsıkı sarılmış, herhangi bir tehlikeye karşı gözlerini dört açmıştı. İçinde korkunun izi yoktu. Normal bir insanı korkudan çıldırtabilecek bu cehennemi dönüş, ancak birkaç saniye sürdü. Ama bu birkaç saniye, Köse ve İbrahim için bir asır kadar uzun gelmişti. Nihayet geminin düzelip serenin normal halini alması ile ikisi de derin birer nefes aldılar. Sonra birbirlerine sarılıp tebrik ettiler.
Köse:
"Yiğidim başardı, yiğidim kurtuldu!" diye bağıra bağıra tepmiyordu. O kadar kendinden geçmişti ki, nerede olduğunu bir an için unutmuş, bu unutkanlık ise bulunduğu yerden yuvarlanmasına ve kapıya toslamasına sebep olmuştu. Çarpmanın tesiriyle ayağı incinince, ancak aklı başına geldi.
Ona İbrahim bile dikkat etmedi. Gemi adamları ise hiç aldırmadılar. Kaptan Gredos coşkun bir neşe, sonsuz bir kurtuluş sevinci içinde tekrar dümen köşküne girdi. Tecrübeli kollarıyla dümene sarıldı. Yanındaki genç ser-dümene içi gülen gözlerle baktı:
"Kurtulduk Larnes, kurtulduk."
Genç serdümen de kaptana aynı coşkun sevinçle mukabele etti:
"Evet kurtulduk kaptan, kurtulduk."
Kurtulmuşlardı. Yelken artık gemiyi çekmiyor, eskisi gibi gemi yana yatmıyordu. Yağmur da adamakıllı şiddetini arttırmıştı, fakat buna kimsenin aldırdığı yoktu.
Ne var ki Sunguroğlu hâlâ tehlikeden çıkabilmiş değildi. Gittikçe artan yağmur, denizden kalkan tuzlu sularla

karışarak gözlerine doluyor, sert rüzgâr, Sunguroğlu'nun üstünde bulunduğu sereni tehlikeli şekilde sallıyordu.
Sunguroğlu artık bütün kuvvetini kollarına vermiş, serene sıkı sıkıya sarılmıştı. Sallantı biraz hafifleyince hemen harekete geçiyor, birkaç karış sürünme fırsatı bulabiliyordu.
Yavaş hareket edebildiği için dönüş çok uzun sürdü. Ama sonunda buna da muvaffak oldu. Çarmıhlara tutuna tutuna direkten aşağı kaydı. Arkadaşlarının muhabbetle açılan kolları arasına yorgunluktan bitap bir vaziyette yığıldı, kaldı.

Öylece ancak birkaç saniye durdu. Derhal kendini toparlayarak arkadaşlarını itti. Gemicilerin en çok cesaret ve metanete muhtaç oldukları bir anda, zayıf görünmek işine gelmiyordu. Koluna girmek isteyen İbrahim'i tekrar kenara itti:
"Yürüyebilirim," dedi.
Sonra kulağına eğildi.
"Şu kefereler karşısında zayıf görünmenin sırası değil İbrahim, bırak kolumu."
İbrahim, arkadaşının kolunu bıraktı, fakat peşini bırakmadı. Birlikte dümen köşküne doğru yürüdüler. Gemiciler hayranlıkla Sunguroğlu'na bakıyor, alkışlıyorlardı. Kaptan Gredos da köşkün üstünde peydahlanmıştı. İki elini ağzına boru gibi yaparak bağırdı:
"Hayatımızı kurtardınız şövalye, teşekkür ederim."
"Ben vazifemi yaptım kaptan. Kendi hayatım da sizinki ile birlikte kurtuldu."
Kaptan, elini Sunguroğlu'nun omuzuna koydu.
"Ne olursa olsun gemimizi ve hayatımızı kurtardınız

şövalye. Bunu ömrüm oldukça unutmayacak ve her önüme gelene anlatacağım."
Sunguroğlu güldü:
"Vazgeçiniz kaptan. Ben de sizin direğe cesaretle tırmanışınızı her önüme gelene anlatmaya kalkarsam, iş nereye varır? İyisi mi burada olanlar burada kalsın."
Kaptan düşünmeden cevap verdi:
"Haklısın dostum."
Sonra gözlerini havaya kaldırdı. Azametli burnunu bir fino maharetiyle gökyüzüne çevirdi. Sanki çok hoşlandığı bir kokuyu defalarca almak ister gibi, uzun uzun kokladı.
"Hava düzelecek yiğidim," dedi. "Sana müjdeleyebilirim artık."
Sunguroğlu'dan çok Köse seviniyordu buna. Zavallıcık, işler biraz yatışınca, deniz tutması yeniden nüksetmiş, yüzü tekrar sararmaya başlamıştı.
Kaptan:
"Rüzgâr hafiflemeye başladı. Yarım saate kadar fırtına bölgesinden çıkmış bulunacağız."
Hakikaten de öyle oldu. Yarım saat sonra rüzgâr oldukça hafiflemiş, deniz eski hızını kısmen kaybetmiş, sadece yağmurun şakşakları artmışü.
Kaptan Gredos, Sunguroğlu'na karşı samimi hisler duyuyor, onu sevmeye başladığını hissediyordu.
"Demir gibi iraden var delikanlı," dedi. "Değme denizcilerin rüyalarında görseler hayra yormayacakları bir fırtınada direğin tepesine tırmanmak her babayiğidin kârı değil. Analar senin gibi yiğidi her zaman doğurmazlar. Bu gemidekilerin sana bir hayat borçları var. Bunu hiç unutamayacağım kendi hesabıma."

Sunguroğlu, kaptanın bu sözlerinden mahcup olmuştu. Boynunu büktü:
"Ben Allah'ın yardımına inanırım kaptan," dedi. "Onun için muvaffak oldum."
Kaptan Gredos elini kaldırıp parmaklıklara vurdu:
"Artık ben de inanıyorum delikanlı. Şimdiye kadar pek inanmamıştım, ama şimdi gerçekten inanıyorum. Hayatında deniz görmemiş bir adamın senin yaptığını yapabilmesi için kalbine İlâhî bir cesaret gelmesi lâzım."
'Tamam, bak ne iyi anladınız."
"Anladım ya, hiç anlamam mı? Gözlerimle gördüm çünkü."
Sunguroğlu fazla durmadı, çok yorgundu, yatmak istiyordu artık. Sakinleşen denize bir zaman baktı. Sanki, bir saat evvel kudurmuş dalgalar halinde kabaran, bir ejderha gibi gemiyi

yutmaya çalışan bu deniz değildi. Bulutların arasından süzülen güneş ışıkları altında pırıl pırıl parlıyor, Yunus balıkları geminin puruvasma uymuş, yarışıyorlardı.
Sunguroğlu, kaptandan izin isteyerek kamarasına gitti. İbrahim'in yatağı biraz kuruca idi. Hemen uzandı. Birkaç dakika sonra da derin bir uykuya daldı.

İKİNCİ BOLUM

Ertesi sabah pırıl pırıl bir güneş, Ege sahillerinin bitmez tükenmez kıvrımları içinde yaldızlanıyordu. Gökte tek bulut yoktu. Martılar zaman zaman alçalarak, yavrusu ölen bir annenin sürekli çığlıkları ile hıçkınyor, kuyruklarını veya gagalarını suya daldırıp çıkararak serinlemeye çalışıyorlardı.
Bir gün önce patlak veren fırtınadan hiçbir iz kalmamıştı. Kaptan Gredos'un gemisi masmavi denizin ortasında bir fındık kabuğu kadar perişan ve çaresiz görünüyordu. Yelkenleri parçalanmış, direği kırılmış, hayalet gemiye dönmüştü.
Kaptan Gredos, uzun uzun sahile bakmaktan yorulunca gözlerini yumdu.
"Hayret ki yaşıyoruz!" diye mırıldandı.
Sunguroğlu bir ayağını sandıklardan birinin üstüne atmış, kollarını göğsünde kavuşturmuş, öylece duruyordu. Kaptanın mırıltı halinde çıkan sesini duyunca gülümsedi.
"Yaşamamızda hayret edilecek çok şey var kaptan," dedi. "Düşünüp kafanızı boş yere yormayınız."

"Şu harabe ile Foça'ya sağ salim gidebileceğimizi zannetmiyorum dostum. Gemi âdeta yerinde sallanıyor. Yel-kensiz kalınca bu kadar gider bu meret."
"Ya bu halinizle Venedik'e nasıl varacaksınız?"
Kaptan başını salladı. Parmağını direklere doğru kaldırdı.
"Bu hal ile Venedik'e gitmek öyle mi?"
Köse hayretle sordu:
"Gitmeyecek misiniz?"
Kaptan Gredos gürültü ile güldü bu sefer.
"Gideceğim elbette. Foça'da yelkenleri taktırdıktan sonra gideceğim. Yoksa bu durumda!.."
Elini salladı:
"Ohooo! Denizin dibini boylamak istemem."
Sunguroğlu cevap vermedi. Altından bir şerit gibi parlayan sahili zevkle seyre koyuldu.
İki gün sonra bir sabah, Kaptan Gredos, Sunguroğlu ile arkadaşlarının yattığı kamaraya fırtına gibi dalarak müjdeyi verdi:
"Foça'ya yaklaşıyoruz, kalkın bakalım!"
Üç arkadaş sevinçle doğrulup yatağa oturdular. Uyku mahmurluğu geçer geçmez, üçü birden kaptanın peşinden dışarı fırladı.
Gün daha açmamış, tan yeri ancak kızarmıştı. Ufuktaki tatlı kızıllığın üstünde altunî bulutlar oynaşıyordu.
Sunguroğlu, kaptanın yanma gitti:
"Bizi nereye çıkaracaksınız kaptan?"
Kaptan Gredos tuhaf tuhaf yüzüne baktı.

"Nereye mi? Foça'ya tabii. Öyle konuşmamış mıydık?"
"Öyle konuşmuştuk, ama şimdi iş değişti. Foçalılar son zamanlarda Bizanslılardan hoşlanmamaya başladılar. Ee, biz de Bizanslı olduğumuza göre, tedbirde kusur etmemeliyiz."

Kaptan Gredos'tan müsbet bir cevap bekleyerek sustu. Fakat kaptan cevap vereceği yerde, uzun ve dalgalı bir kahkaha attı. O sürekli gülüşlerine devam ederek eğilip doğrulur ve sancı çekiyormuş gibi kıvranırken, üç arkadaş alacak karanlıkta birbirlerine baktılar.
Sunguroğlu sert bir sesle:
"Bir suale kahkaha ile cevap verilirse, bizde, cezası ölümdür kaptan," dedi. "Kendinize gelin."
Kaptan nihayet sustu. Gözlerinde toplanan yaş damlalarını elinin tersi ile kuruladıktan sonra, Sunguroğlu'ya baktı:
"Kusura kalma yiğidim, kendimi tutamadım lâkin meraktayım, ne zamandanberi, Osmanlılar Bizanslı oldular?"
Üç arkadaşın ilikleri dondu sanki. Kaptanın sözleri, üzerlerinde bir kamçı gibi saklamıştı. Üçü bir ağızdan:
"Osmanlı mı?" diye bağırdılar.
Kaptan telâşlı telâşlı bakındı:
"Susun, bağırmayın!" diye ikaz etti. "Gemiciler duyabilir."
Sonra çok hafif bir sesle âdeta fısıldadı:
"Osmanlı olduğunuzu çoktandır biliyorum dostlarım. Boşuna kendinizi üzmeyin. Kimseye birşey söyleyecek değilim."
Sunguroğlu'nun eli çoktan kılıcının kabzasını kavramıştı. Sordu:

"Ne zamandan beri biliyorsun?"
"Direğe çıkıp o işi başardıktan sonra, tamamen emin oldum. Bir Bizanslının yapacağı iş değildi o. Sonra şu genç arkadaşının birkaç kere Türkçe konuştuğunu duydum."
Sunguroğlu'nun ellerini tuttu:
"Sen hayatımızı kurtardın dostum. Denizcilik kitabında dosta ihanet yazmaz. Her zaman emrine amade bulunduğumu bilmeni isterim. Bundan sonra beni dost gözü ile görmenizi rica ederim. İşte sizden aldığım parayı geri veriyorum."
Acele adımlarla kamarasına girdi. Geri döndüğü zaman elinde küçük bir kutu tutuyordu. Sunguroğlu'na uzattı:
"Alın yiğidim. Kutuda epey para var. Şu yaban ellerde çok lâzım olur. Bunu kabul ederseniz inanın çok memnun olacağım."
Sunguroğlu bu değişikliğe bir mânâ veremiyor, hele bu parayı kabul etmeyi hiç düşünmüyordu. Elinin tersi ile kutuyu itti:
"Dost bile olsak, bu parayı kabul edemem kaptan," dedi. "Verdiğim parayı tekrar geri alamam. Dostluğunuza evet, ama parana hayır."
"Ne olur kabul et!"
"Edemem kaptan, kusura bakmayın. Eğer isterseniz başka bir yardımda bulunabilirsiniz."
"Söyleyin, ne yapacağım?"
"Sadece Foça önüne demirleyip bekleyeceksiniz. Biz gemiye gelince, hareket etmek üzere daima hazır bulunacaksınız. Ayrıca parası bizden olmak üzere, Foça'dan

adam toplayacaksınız. Bunların korsan olmalarına bilhassa dikkat edeceksiniz. Yapabilir misiniz?"
"Yani anladığım kadarı ile bir korsan gemisi olup çıkacağız ha!"
"Evet, bir korsan gemisi olup çıkacaksınız."
"Peki, gemideki adamlarım ne olacak? Gemicilerim yani?"

"Onlar da kalırlar isterlerse. Ama durumu bilmemeliler. Sadece korsanlığa başlayacağınızı söylersiniz. Kabul eden kalır, etmeyen gider. Yalnız benimle anlaşmanızı hiçbiri bilmeyecek. Tamam mı?"
Kaptan Gredos düşünmeye bile lüzum görmedi:
"Tamam yiğidim, ama hiç değilse adını bağışla bana."
"Adım bir süre daha bende kalsın. Sonra başka şeylerle birlikte onu da söylerim."
Kaptan ısrar etmedi. Böyle birşeyi yersiz buluyordu. Çünkü, kendisi gibi bir Venedikli kaptana bu kadar itimat etmeleri bile fazla sayılırdı.
"Emrinize her zaman amadeyim dostum," diye tekrarladı. "İstediğin gibi bir kuvvet düzüp liman dışında tarif edeceğin bir yerde bekleyeceğim. Fakat o yeri önceden kararlaştırmak lâzım."
"Kararlaştırırız, kolay. Daha evvel yelkenlerinizi tamir ettirip adamlarınızı hazırlayın. Sonrasını yine birlikte kararlaştırırız."
"Peki ne zaman görüşeceğiz?"
"Ben istediğim zaman sizi ararım kaptan, yardımlarınıza da peşinen teşekkür ederim. Şöyle sahile çekin gemiyi de, biz inelim artık, vakit kaybetmek istemiyorum."
Kaptan, Sunguroğlu'na cevap vermedi. Dümenciye döndü:

"Sahile dümen kır!" diye emretti.
Gemi, sahile dümen kırdı. Kısa zamanda yanaştılar ve atları ile birlikte karaya çıktılar. Kaptan Gredos iki elini birden sallayarak üç arkadaşı selametledi:
"Allah yardımcınız olsun yiğitlerim, sizi bekleyeceğim."
İbrahim o zamana kadar nasılsa kendini tutmuş, biraz da şaşkınlıktan, tek kelime edememişti. Karaya ayak basar basmaz, itirazı da birlikte basü:
"Bu adama itimat caiz mi ki Sunguroğlu Beyim?"
"Neden olmasın."
"Daha dün tanıdığımız adama, bütün sırrımızı fâş ettin. Doğru değil bu. Bizi ele verebilir."
Köse müdahale etti:
"Ele mi verebilir? Neyimizi biliyor ki?"
İbrahim şöyle bir düşündü:
"Adam hazırlamasını ve bizi beklemesini söyledik ya, gidip Foça Beyine bildirirse?"
Köse kısık bir kahkaha attı:
"Bildirirse bildirsin. Foça Beyi, kaptanın yüzüne karşı kahkahalarla güler."
"Niçin?"
"Çünkü burada herkes korsan kiralar ve gemiler basmak için denize açılır. Bu kimsenin dikkatini çekmez. Böyle olunca da Sunguroğlu'nun teklifi normal duruma girmiş olur, anlayabildin mi genç horozum?"
İbrahim anlamıştı. Bir müddet kendi kendine homur-danıp Köse Yusuf a ters ters baktı. Sonra öbürleri gibi atına atladı. Hep birlikte sürdüler.

Etraf oldukça aydınlanmıştı. Uzakta Kaptan Gre-dos'un gemisi, bir heyula gibi duruyordu. Köse bir müddet gemiye baktıktan sonra güldü:
"Şu gemi ile geldiğimizi söylesek, imkânı yok, kimseyi inandıramayız," diye söylendi.
Sunguroğlu Köse'nin söylediklerini duymadı bile. Kafası son derece meşgul bulunuyordu. Foça'ya gelmişlerdi, ama işin en zor tarafı burada başlıyordu. Halil Beyin yerini öğrenecekler, sonra kurtarıp memleketlerine götüreceklerdi.

Korsanlarla şövalyelerin kaynaştığı böyle bir yerde, bu işi başarmak, Foça korsanlarının elinden birini kurtarmak, öyle kolay bir iş değildi.
Değildi, ama bu vazifeyi almıştı. Aldıktan sonra başa-ramadan geri dönme zilletine katlanamazdı. Ya burada ölecek veya Halil Beyle birlikte Bursa'ya dönecekti:
İbrahim, birşey sormak için Sunguroğlu'na baktı. Daldığını görünce, bir süre bekledi. Düşüncelerini bölmek istemiyordu. Onun yerine Köse'ye sordu:
"Bu Foça denen yer ne menem şeydir Köse? Padişahları var mıdır? Ne işler çevirirler?"
"Vardır tabiî," dedi Köse, "Padişah yerine zalim bir beyleri var. Korsanlıkla geçinirler. Bizans'a bir parça bağlı görünürlerse de, aldırma; baksana Halil Beyi İmparatora vermediler. Demek ki, Bizans imparatorunu da pek umursamıyorlar."
"Acaba Halil Beyi hâlâ burada mı tutuyorlar?"
"Son alınan haberlere göre, hâlâ burada, fakat hangi zindanda Allah bilir. Kurtarmak kolay olmayacak."
Burnunun ucunu kaşıdı:

"Kolay olmayacak, ama Allah'ın izniyle yine de olacak. Nice kolay olmayan işleri başardık şimdiye kadar."
Az sonra güneş yükselmiş, etraf yavaş yavaş ısınmaya başlamıştı. Üç atlı şehrin en büyük kapısına yaklaştı. Köse, İbrahim'e son kere tembihledi:
"Lâtinceyi hâlâ iyi beceremiyorsun, kalabalık arasında sakın konuşma!.."
İbrahim:
"Farkındayım," diye homurdandı. "Eğer iyi konuşabil-sem Kaptan Gredos, Türk olduğumuzu anlayamazdı."
Köse:
"Her şeyde bir hayır var derler ya, o iş de hayırlı oldu. Kaptan Gredos gibi bir dost kazandık."
Kaptanı hatırladı.
Kapıyı kolayca geçip şehre girdiler. Üstlerindeki şövalye elbisesi işe yarıyordu. Halk, Bizans şövalyelerine alışıktı. Kimse üç Bizans şövalyesine dikkat etmedi bile.
İbrahim merakla bakmıyordu. Evler daha ziyade tek kat üzerine yapılmış ve genellikle çiğ bir sarıya boyanmıştı. Sokaklar, sabahın erken saati olmasına rağmen, rahatça at sürülemeyecek kadar kalabalıktı. İbrahim hayretle:
"Amma çok insan var!" diye söylendi.
Tekrar etrafını seyre koyuldu. Meydanlarda sergiler açılmış, Bizans'tan gelen kumaşlar, Venedik'ten gelen mücevherler satışa çıkarılmıştı. Aralarında Şam halıları, Osmanlı kılıçları ve her milletin giyebileceği elbiseler vardı. Pazarcılar bağıra-bağıra mallarını methediyor, müşteri toplamak için, her saücı, var gücüyle bağırıyordu.

Uç arkadaş önce kalabilecekleri bir han aradılar, iki kişiye sorduktan sonra, istedikleri gibi bir yer buldular. Atlarını yedeğe alıp hanın geniş avlusuna girdiler. Sunguroğlu, arkadaşlarına son talimatı verdi:
"Artık bana şövalye Aleksi demeyi unutmayın. Bir hata bütün işleri alt üst edebilir. Güya ben dünyayı tanımak için gezen asil ve zengin bir şövalyeyim, ibrahim, senin adın Mi-şön olsun. Benim at uşağım dilsiz Mişön. Anladın mı?"
ibrahim yeni isminden ve işinden hiç hoşlanmadığını anlatmak için, yüzünü alabildiğine ekşitti. İstemeye istemeye:
"Anladım." dedi.

"Sen Köse Yusuf, hocam olacaksın. Eski adını muvakkaten yine kullanacaksın. Bundan böyle ismin Jozef tir, unutma."
Köse isyan etti:
"Eski adımı hiç sevmem yiğidim; şunu başka bir adla değiştirsek..."
"Gâvur ismi ezberleyecek hâlde değilim. Senin eski ismine oldukça aşinalığım var. Aklımda kalır."
Köse boynunu büktü, ama yüzünü de adamakıllı buruşturdu.
"Madem gerekli, olsun bakalım."
Hancı, üç silâhşoru han avlusunda görünce, kapı aralığından uzun uzun baktı. Keselerindeki parayı tecrübelerine dayanarak hesaplamaya çalıştı. Sonunda hürmete lâyık oldukları kanaatine vararak kapıyı ardına kadar açtı. Göbeğini hoplata hoplata koştu, yerlere kadar eğildi.
"Buyurun saygıdeğer şövalyelerim, buyurun efendilerim, size nasıl hizmet edebilirim acaba?"

Sunguroğlu tam bir Bizans şövalyesi gibi davranmakta kusur etmemek için adamakıllı kabardı. Sesine aşırı bir azamet vererek konuştu:
"Ben Bizans imparatoru haşmetlü Yoannis Paleolo-ğos'un sadık şövalyesi Aleksi'yim. Şu genç adam dilsiz uşağım Mişön'dür. Şu köse sakallı da hocam Jozeftir. Senden rahatça uyuyabileceğimiz yumuşak üç yatak, atlarımıza bol ot ve temiz bir ahır, köpeğime de kuzu ciğeri isterim."
Sunguroğlu'nun sesi öylesine otoriter ve gurur dolu çıkıyordu ki, Köse gülmemek için dudağını ısırmak zorunda kaldı.
Hancı, iki büklüm, Sunguroğlu'nu dinledikten sonra:
"Emredersiniz efendim," diye mırıldandı.
Köse kendini yeni duruma alıştırmak için hancıya çıkıştı:
"Yıkıl be adam! Kıymetli talebemin emirlerini duymadın mı ki, hâlâ dikilip durursun? Hemen emredilenleri yap çabuk!"
Hancı atların yularına yapıştı. Hana doğru bağırdı:
"Grimo, salak oğlan!"
İçerden tiz bir çığlık geldi:
"Geliyorum usta!.."
Bir çocuk âdeta yuvarlana yuvarlana koştu. Üç arkadaş, ilk bakışta onu çocuk sanmışlardı ya, yüzünü yakından görünce, kararlarında değişiklik yapmak zorunda kaldılar. Çocuğun burma bıyıkları vardı. Cüce olduğunu anladılar.
"Emret usta!"
"Hâlâ duruyor musun uğursuz cüce, al şu muhterem

şövalyelerimin atlarını, ahıra çek. Bol saman ver; en iyi cinsten olsun, kulaklarını keserim yoksa."
'Tamam usta!"
"Hadi fırla!"
Cüce, dizginlere yapıştığı gibi atları çekip götürdü. Hancı tekrar iki büklüm döndü. Riyakâr tavrını muhafaza ederek, Sunguroğlu'na gülümsedi:
"Sanki geleceğinizi biliyordum beyzadem! En iyi odalarımdan birini temizletip hazırlatmıştım. Hay aklımla bin yaşayayım. Ya orasını birine vermiş olsa idim ne yapardım şimdi? Sizi ağırlamak şerefinden nasıl mahrum olurdum? Ah ne iyi ettim de!.."

Köse bunca riyakârlığa dayanamadı:
"Hey bana bak!" diye bağırdı. "Bizim efendi dil kesmeye çok meraklıdır haberin olsun!"
Adam bunu şaka sandığı için sırıttı:
"Niçin?"
Köse homurdandı:
"Çok konuşanları sevmediği için!"
Hancı bozularak sustu. Misafirlerinin herkese benzemediğini, yaltaklanmaktan hoşlanmadıklarını geç de olsa anlamıştı. Birşeyler geveledikten sonra, büsbütün sesini kesti. Hep birlikte hana girdiler.
Burası ne Osmanlı, ne Bizans hanlarına benziyordu. Önce küçük bir taşlığa giriliyor, oradan yüksek tavanlı büyük bir odaya geçiliyordu. Ortaya birkaç masa konmuş, duvar boylarına tahta ranzalar yerleştirilmişti. Tavandan sarkan paslı zincirlerin herbirinin ucunda bir yağ kandili asılıydı. Her duvarda kara kara somurtan birer ocak olduğuna göre, Foçalılar sıcağa meraklıydılar. Ocak-

lardan birinin üstünde bir haç kabartması vardı. Diğerinde ise, isten karardığı için okunmayan üç satır yazı göze çarpıyordu.
Köse etrafı süzdükten sonra. Sunguroğlu'nun kulağına eğilip fısıldamaktan kendini alamadı:
"Han değil Valekerna Sarayı mübarek! İyice rahat edeceğimiz muhakkak!"
Sunguroğlu, Köse'nin gözlerinin içine baktı:
"Fazla rahata alışmak iyi değildir Köse, bilirsin rahatlamak için gelmedik buralara."
Köse birden görevini hatırladı:
"Öyle," dedi. "Haklısın."
Hancı yine önlerinde iki büklüm, peydahlandı:
"Şövalyem, evvela yatacak yerinizi görmek mi istersiniz, yoksa yemek mi? Ne emredersiniz?"
Köse:
"Yemek," diye başladığı sözünü bitirmeye fırsat bulamadan, Sunguroğlu'nun sert bakışlarını görerek sustu. Birkaç kere öksürdü.
Sunguroğlu hancıya döndü:
"Pekâlâ, sen git sofrayı hazırla. Hayvanlarımızın rahatını kontrol et ve herşey hazır olunca bize haber ver, tamam mı?"
"Tamam beyzadem, tamam sultanım, emriniz can, baş üstüne efendim."
Çekildi, gitti.
İbrahim burnundan soluyordu. Köse ise keyifliydi.
"Ne oldu sana, İbrahim!" diye sordu.
"Ömrümde bu kadar riyakâr, bu kadar pis adam görmedim," diye konuştu İbrahim. "Deli mi ne?"

Elini hiddetle kapıya doğru salladı:
"Hem odasını metheder, hem tutar bir köpeğin vaktiyle burada yattığını kabara kabara anlatır. Niçin sabrettiniz anlayamadım."
Sunguroğlu hayretle sordu:
"Ne köpeği?"
İbrahim yüzünü buruşturdu:
"Venedik Düka'sı yattı demedi mi burada?"
"Evet!"
"Eee! Duka işte..."

Parmağını Sunguroğlu'nun köpeği Düka'ya dikmişti. Köse'nin kıs kıs gülmeye başladığını göremediğinden, devam etti:
"Ama Venedik köpeğinin bizim Duka kadar temiz olduğunu sanmıyorum. Şimdi bu yatakta nasıl yatacaksınız bakalım."
Köse artık kendini tutamayarak gülmeye başlamıştı. Sunguroğlu da İbrahim'in saflığına gülmekten kendini alamadı.
"Ne fıkırdarsınız bre! Yanlış bir laf mı ettik?"
Köse, kahkahalarını güçlükle bastırabildi. Kendisine kızgın gözlerle bakan genç arkadaşına, gülmekten yaşa-ran gözlerini çevirdi:
"Çok safsın genç horozum," dedi. "Venedik Dukası bir köpeğin ismi değildir. Garplılar kendi aralarında rütbe taksimi yapmışlardır. Bu dukalık da bir nevi rütbe ve makamdır. "
"Nasıl makam öyle? Bizim köpeğin ismini adamlar rütbe diye alıyor!.."

"Neyse," dedi Sunguroğlu. "Bırakalım bunları artık." Sesini iyice alçaltarak devam etti:
"Artık Foça'dayız arkadaşlar. Kalabilecek bir yerimiz de var. Ama işimizin tafsilatı hakkında pek bildiğimiz yok. Halil Bey hâlâ burada mı? Burada ise hangi zindanda bulunuyor? Durumu nasıl? Yoksa öldürüldü de mi bize yanlış malûmatlar veriliyor?"
Köse ürperdi:
"Allah göstermesin yiğidim. Halil Beyin ölümünü Allah bize göstermesin."
"Göstermez inşallah, ancak herşeyi, her ihtimali hesaplamak zorundayız. Hoş, Foça korsanları Halil Beyi öldürmeye cesaret edemezler ya! Osmanlı orduları şu topraklara girerse başlarına gelecekleri bilirler, onun için cesaret edemezler."
Yatağın kenarına ilişti, bacaklarını oğuşturdu:
"Lagan Mişöp'ün adamlarından birini bulmak o kadar zor olmaz herhalde, hemen işe başlayarak onları arayalım diyorum ben, bilmem siz ne dersiniz?"
"Başka yapabileceğimiz birşey yok şimdilik," diye fikrini söyledi Köse. "İşe onları aramakla başlayacağız. Kısa zamanda bulabileceğimizi zannederim."
"İnşallah dediğin gibi olur," diye temenni etti Sunguroğlu, "Zindanın yerini bir öğrenebilsek, gerisi çorap söküğü gibi gelir elbette. Henüz tasarlanmış bir plânımız da yok."
Kapı vurulunca seslerini kestiler.
"Giriniz!"
Hancı yamağı cüce Grimo kapıyı aralayarak gövdesine çok büyük gelen koca kafasını içeri uzattı:

"Emirleriniz yerine getirildi şövalyem. Ustam böyle söylememi tenbihledi."
Üç arkadaş bu tuhaf yaratığa hayretle baktılar ve kendi durumlarına bin kere şükrettiler.
Sunguroğlu'nun aklına hemen birşey geldi. Cüce tam çekilmek üzere iken:
"Bir dakika!" diyerek durdurdu.
"Buyurun şövalyem."
"İçeri gel bakalım biraz!"
Cüce çekine çekine girdi.
"Emredin şövalyem!"
"Sen Gobis isimli bir meyvacı tanıdın mı buralarda?"
Grimo düşünmeye hiç lüzum görmeden cevap verdi:
"Aa!.. Burada onu herkes tanır. Meyvalarınm şöhreti bütün Foça'yı tutmuştur. Saraya meyvasmı veren de odur."
Sunguroğlu sevincini belli etmemeye çalışarak:

"Ya," dedi. "Demek tanıyorsun Gobis'i."
"Elbette!"
"Dükkânını tarif edebilir misin bana?"
"Çok kolay. Bizim sokağın hemen köşesinde. Handan çıkınca sağa dönerseniz köşede karşınıza çıkacaktır."
Sunguroğlu arkadaşlarına baktı. Dudaklarında hafif bir gülümseme gölgelendi. Sonra elini kesesine atara bir altın çıkardı.
"Al şunu kendine elbise diktirirsin. Şimdi yallah, ustan bekliyor!"
Cüce hürmetle eğilerek asil ve zengin bir şövalye zan-

nettiği Sunguroğlu'nu selâmladıktan sonra geri geri çıktı. Koşar adımlarla merdivene atıldı. Bir solukta basamakları indi. Ustasının yanma gitti. Avucunu açarak burnuna kaldırdı:
"Bak ustacığım. Bak, o asil şövalye bana tam bir altın verdi. Görüyor musun?"
Ustanın gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Hayretle altına bakıyordu. Sonra kapmak için bir hamle yaptı:
"Ver bakalım bana!"
Cüce ellerini arkasına sakladı.
"Ver dedim! Bakalım gerçek altın mı?"
"Valla altın usta, ne olur alma benden!"
"Almam uğursuz kambur, almam korkma. Sadece sahte olup olmadığına bakacağım!"
Cüce istemeye istemeye altını uzattı. Yakından tetkik eden hancının gözleri parladı:
"Oh ne âlâ! Kendilerini yemeğe çağıran cüceye bir altın bahşiş verdiklerine göre bunlar zannettiğimden de zenginler."
Altını cüceye geri verdi! Elini kulağına atıp çekti sonra:
"Bana bak serseri oğlan! Şövalyeye hizmette kusur edersen şu kulaklarını kökünden koparırım. Sadece cüce iken, birden kulaksız cüce olur da ömrünce yanarsın."
Cüce bir an evvel kulağını bu tehlikeden kurtarmak için alelacele söz verdi:
"Tamam usta, merak etme hiç, gece gündüz hizmetlerinde bulunurum. Keşke başka yerler de sorsalar da para kazansam!"

"Ne sordular ki?"
"Hiiiç, sadece meyvacı Gobis'i sordular. Onu kim tanımaz bu şehirde? Ama yabancı körden beterdir derler ya, bilemediler işte."
Usta bunun üstünde durmadı bile, Foça'ya gelen yabancılar burada dostlar edinir, sonra onları yeni geleceklere tarif ederek yardımcı olurlardı. Bu şövalye de belki meyvalarını Gobis'den almak isteyecekti, kimbilir? Bizans'a kadar ulaşmış olmalıydı Gobis'in şöhreti...
O sırada büyük odaya giren zengin şövalye ile at uşağını ve hocasını görünce, bu düşünceleri hemen kafasından atarak karşılamaya koştu.
"Buyursunlar efendim, buyursunlar! Şu masaya lütfen. Şanınıza lâyık bir sofra değil, ama elimizde iyi sofra takımı yok; mazur görünüz."
Sunguroğlu ve arkadaşları gayri ihtiyarî yemek kokuları gelen köşeye doğru baktılar. En büyük masanın üstü çeşitli yiyeceklerle donatılmıştı. Oradaki vazonun içinde taze çiçekler vardı. Takımların parıltısı gümüş olduklarını ilân eder gibiydi. İbrahim bir handa bu kadar zenginlik tasavvur edemediği için:
"Vay canına!.." diye mırıldandı.

Bereket ki, bu söz ağzından çok hafif çıkmış, yanıba-şmda duran Köse bile duymamıştı. Yoksa İbrahim'in dilsiz numarası suya düşecekti. Bunu hatırlayınca iki eliyle ağzını kapadı, dehşetle etrafına baktı. Neyse yakında arkadaşlarından başka kimse yoktu. Rahat bir nefes aldı.
Sunguroğlu asil bir hareketle şövalye külahını çıkarıp İbrahim'e uzattı. Sonra hancıya döndü:
"Yemeğimizi hazır görüyorum ihtiyar," dedi. "İşinin

ehli olduğun anlaşılıyor. Bakalım hayvanlarımıza da iyi baktınız mı?"
Hancı ellerini önünde kavuşturmuş, saygılı bir tavırla dikiliyordu:
"Kendimi methetmek gibi olmasın ama sayın şövalye hazretleri, Foça'da benim üstüme hancı bulamazsınız. Ben..."
Sunguroğlu, hancının uzun uzadıya kendini methedeceğini bildiği için bir el hareketi ile hemen susturdu:
"Anladım, neyse. At uşağım hayvanlara bakmaya gidecek, yol göster ona."
İbrahim'e baktı. Bakışlarıyla yeni işini bir kere daha hatırlattı. At uşaklığından hiç hazzetmemiş olan İbrahim zoraki bir reveranstan sonra, kendisini bekleyen hancının peşinden yürüdü. Birlikte ahıra gitmek üzere dışarı çıktılar.
Sunguroğlu ile Köse ise peşinden sofranın başına çöktüler. Sofraya yalnız iki sandalye konmuştu. Köse:
"İbrahim nereye oturacak?" diye şaştı. Sunguroğlu:
"At uşakları efendilerinin sofrasında yemek yemezler Köse" dedi. "Ona da ayn yerde hazırlamış olacaklar."
Köse iştahla yemeklere bakıp yalandıktan sonra sırıttı:
"Doğrusu şanımıza lâyık bir sofra bu. Günü gelince İbrahim'e takılmak için bir mevzu daha çıktı."
Birazdan hancı ile İbrahim içeri girdiler. İkisinin de memnun bir halleri vardı. İbrahim sofraya doğru yürüyerek gülümsedi ve müsbet mânâda başını salladı. Bir yandan da o zamana kadar gördüğü dilsizlerin hareketlerini

hatırlamaya çalışıyor, gaf yapmamak için büyük bir gayret gösteriyordu.
Sunguroğlu içinden "Bismillah" çekti. Küçük bir lokma kopardı. Köse sanki bunu bekliyordu. Ne zamandan beri ağız tadıyla yemek yememişti. Sofraya âdeta saldırdı.
İbrahim durduğu yerden aval aval bakıyor, oturmak için bir sandalye arıyordu. Hancı kolundan tutarak çekti:
"Gel bakalım delikanlı. Sen de mutfakta birşeyler atıştır."
İbrahim tam itiraz etmek üzere idi ki, Köse hemen far-ketti bunu. Bir an önce konuşmak için ağzındakileri alelacele yuttu. İbrahim'e işittirmek için:
"Dünyanın bütün at uşakları mutfaklarda karınlarını doyurur," diye söylendi.
İbrahim hemen durumun böyle gerektirdiğini kavramıştı. Arkadaşlarına küsmeyi bırakarak paytak bir yürüyüşle hancının peşinden mutfağa girdi.
Az sonra yemekler yenmiş, karınlar doymuştu. Köse adamakıllı memnundu. Bunu hancıya söyleyip adamın koltuklarını kabartmakta bir mahzur görmedi.
"Hakikaten iyi bir ahçı olduğunu ispat ettin hancıba-şı," dedi. "Yemeklerin değme Bizans saraylarında yapılamaz."
Hancı eğilip doğrularak birkaç kere teşekkür ettikten sonra, sonu gelmez methiyelerine başlamak üzere iken, üç arkadaş kapıya yürüdüler. Sunguroğlu:
"Atlarımız kalacak," dedi. "Biz şehri dolaşacağız."
"Emredersiniz asilzadem!"

Hep birlikte çıktılar.
İbrahim için için kızıyordu. Yalnız kalır kalmaz volkan gibi patladı:

"Aşkolsun arkadaşlığınıza! Ben mutfak aralıklarında açlığımı bastırırken, siz mükellef sofralarda rızıklanıyor-sunuz. Tabiî keyfinize diyecek yok!"
"Yok ya," dedi Köse. "Sen de at uşağı olacağına, benim gibi şövalyeye akıl hocalığı yap!"
"Senin aklın olsa, bunca yıl küfürde inat edip papazlık yapmazdın bre. Nereden akıl hocası kesildin başımıza?"
Köse, günahkâr yıllarını hatırlayarak içi burkuldu. Bir kere daha İslâmla müşerref olduğu için Allah'a şükretti. Sustu. Onun yerine İbrahim'e Sunguroğlu cevap verdi:
"Herhalde küs değilsin bize İbrahim. Durum böyle gerektiriyor diye böyle davrandık. Yoksa aramızda herhangi bir üstünlüğün söz konusu olmayacağını sen de biliyorsun. Biz sadece kendilerini din, millet yoluna adamış üç serdengeçtiyiz. Allah katında ecrimizin çokluğu ile değerleniriz. Başkaca bir üstünlük mevzubahis değildir."
İbrahim gülümsedi:
"Hâşâ ağam! Ben onu demek istememiştim. Şu Kö-se'ye kafam kızıyor. Yoksa sana ömür boyu hizmet etmekten zevk alırım. Hancıya da kızıyorum ki, nasıl! Dilsiz numarasından istifade ediyor. Durmadan kendini anlattı, durdu."
Köse yine dayanamadı:
"İyi ya, daha ne istiyorsun? Bu vesile ile birşeyler Öğrenmiş oldun, fena mı?"
"Hadi oradan!" diye bağırdı İbrahim. "Benim onlardan öğrenecek birşeyim yok hamdolsun!"
Yürüye yürüye bir meyvacı dükkânının önüne gelmişlerdi. Sunguroğlu arkadaşlarını durdurdu.

"Cücenin bahsettiği meyvacı bu olsa gerek," dedi. "Şu bize aval aval bakan sıska da herhalde Gobis denen adamdır. Bakalım Lagan Mişöp'e bağlı biri mi, öğreneceğiz..."
Meyvacı süzgün gözlerle gelenlere bakıyordu. Meraklı olduğu cin gibi bakışlarından belliydi.
Sunguroğlu yaklaştı:
"Selâm Gobis," dedi.
Adam alabildiğine sırıttı:
"Selâm şövalye, ama aldandınız. Gobis benim efen-dimdir."
Sunguroğlu hiç bozuntuya vermedi:
"Eminim ki Gobis kadar becerikli birisiniz. Yoksa Gobis gibi biri dükkânını size bırakıp gitmezdi."
Adam memnuniyetten kızarmıştı:
"Teşekkür ederim şövalye, övünmek gibi olmasın ama Gobis kadar marifetli değilsem bile, ona yakınım. Bütün Foça bu meziyetimde müttefiktir."
"Şüphe etmiyoruz. Gobis'i tanıdığımız için iyi ve kabiliyetli adamları keşfetmekte ne kadar usta olduğunu biliriz."
Adam hayretle sordu:
"Gobis'i tanıyor musunuz?"
Sunguroğlu kırdığı potu anlayarak, hemen tamiri cihetine gitti:
"Yani şöhretini duyduk. Gobis'in şöhreti tâ Bizans'a kadar ulaştı."
Adam meseleyi anlamış gibi güldü:

"Ha," dedi. "Ustam hakikaten eşi bulunmaz bir meyva yetiştiricisidir. Onun bahçesinde yetişen portakal, mandalina, incir, üzüm başka hiçbir bahçede yetişmez. Toprak aynı, hizmet aynı, fakat ustam bu işin ruhunu bilir, âdeta ağaçların dilinden anlar."
Adam, ustası Gobis'in marifetleri hakkında yarım saatlik bir konferans çektikten sonra, nihayet sormayı akıl etti:
"Onu niçin aramıştınız şövalye."
"Bazı meseleler görüşecektik," dedi Sunguroğlu. "At uşağım ve hocamla, Bizans'tan kalkıp memleketinize geldik. Bu arada Gobis'in meyvacılık hususundaki ihtisasından istifade etmek isteriz. Belki imparator için de bir anlaşma yapabiliriz."
Adam karşısındakinin alelade bir şövalye olmadığına iyice kanaat getirmişti. İmparatordan böylesine rahatlıkla bahsedebilen biri mutlaka imparatorun yakın adamı olmalı idi. Hayalini bu yolda çalıştırarak, Bizanslı şövalyenin büyük kumandanlar safında bulunduğu kanaatma vardı. Bir hoca ve bir at uşağı ile dolaşan, bunların karınlarını doyurup elbiselerini veren adam, küçümsenmeye gelmezdi.
"Biraz istirahat buyurursanız efendim gelir, görüşürsünüz. Dileğinizi de bizzat söylersiniz şövalyem."
Üç arkadaş meyvacmm aşırı hürmetkar sesine sevindiler. Belli etmeden bakışıp hafifçe tebessüm ettiler.
Sunguroğlu, büyük şövalye oyununu iyi oynadığı, acemilikle bir gaf yapmadığı için memnundu. İşler tıkırında gittiği takdirde, biraz sonra Gobis'le görüşecek, onun vasıtasıyla da Foça Beyinin şarapçıbaşısı ile tanışacaktı. Adamın Beyle yakınlığı varsa ki, var olduğunu tahmin

ediyordu, o takdirde Halil Beyin kapatıldığı yeri öğrenmiş olacaktı. Ondan ötesi de Köse'nin cin gibi zekâsına kalıyordu.
Dükkânın bir köşesine oturmuş alış-veriş edenleri seyrediyorlardı. Alış-verişe gelenlerin hemen tamamı köle ve hizmetkâr takımındandı. Foça halkının çoğu korsanlık ve esir ticareti yaptığı için hayli zengindi. İşlerini kölelere gördürmeyi severlerdi.
Bir ara çok süslü, iki atın çektiği bir kupa dükkânın önünde durdu. Meyvacınm hemen seğirttiğini gören üç arkadaş, dikkatle bakmaya başladılar. Gelen ya itibarlı bir müşteri, ya da daha büyük bir ihtimalle Gobis olmalıydı. Aşırı derecede sıskalığı, süslü elbiseleri altında giz-lenemiyordu. Bir sıçrayışta arabadan atlaması, çevikliği hakkında, görenlere birfikir verebilirdi. Yaşı ellinin üstünde görünüyordu. Azametli burnu neredeyse alt dudağına değmek üzereydi.
Bir dakika kadar adamı ile konuştuktan sonra, üç arkadaşa doğru baktı. Sunguroğlu ile arkadaşları kendilerinden bahsedildiğini anlayarak bakıştılar.
Adam yanlarına geldi:
"Buyurun şövalye, Gobis benim, beni aramışsınız."
Sunguroğlu şöyle bir toparlandı. Adamı baştan aşağı bir kere daha süzdü.
"Sizi aradım," dedi. "Bizans'tan geliyorum. Adım şövalye Aleksi'dir. Şu at uşağım Mişön, bu da hocam Jo-zeftir."
"Adımı biliyorsunuz. Gördüğünüz gibi meyvacılıkla uğraşıyorum. Arasıra da esir ticareti filân..."
Sokak kuytularına kadar uzanan bir kahkaha ile güldü. Sonra özür diledi:

"Kusura bakmayın şövalyem. Bazen böyle münasebetsizlik yapacağım tutar."
Birden tekrar ciddileşti:

"Ee... Size ne gibi bir hizmette bulunabilirim?"
Sunguroğlu sözü dolaştırmaya lüzum görmeden hemen konuya girdi. Sesini oldukça alçaltarak:
"Şövalye Lagan Mişöp'ün selâmlarını getirdik Gobis," dedi.
Adamın yüzü birden değişti. Eskisinden daha ciddi bir tavır takındı. Sunguroğlu'nu kolundan adeta sürükledi.
"Gel arkaya geçelim, orada rahatça konuşuruz."
Üç arkadaş, meyvacınm peşinden dükkânın arka kısmına girdiler. Burası büyükçe bir oda idi. Son derece süslü döşenmesine bakılırsa, Gobis'in itibarlı müşterilerini burada ağırlamak gibi bir âdeti olmalıydı. Bunu birazdan kendisi de itiraf etti:
"Rahatınıza bakın şövalye, burası zaten müşterilerle pazarlık için kullanılan bir odadır. Kimse şüphelenmez."
Sunguroğlu adamın gözlerinin içine dikkatle baktı. Gobis'in gözlerinden zekâ fışkırıyordu.
Kendileriyle birlikte İbrahim'in de oturmuş olduğunu gören Köse, dik dik baktı. İbrahim kalkıp kalkmamakta tereddüt etti bir müddet. Rahatsızca kımıldadı. Sonra "adam sen de" diyerek işlemeli atlas örtülü sedire bir güzel yayıldı. Konuşulanları dinlemeye hazırlandı.
Söze önce Sunguroğlu başlamak istiyordu. Ama diğeri ondan acele davranarak sordu:
"Şövalye Lagan Mişöp nasıllar?"
"İyi," dedi Sunguroğlu. "Son zamanlarda vuku bulan bazı hizipleri durdurmaya çalışıyor."

Gobis elini dizine vurdu:
"Ah Konstantinople," diye âdeta inledi. Sonra sesini daha da alçalttı. "Orada hiçbir zaman kimse kimseden emin değildir, herkes birbirinin kuyusunu kazar. Ben bu yüzden burada bulunuyorum. Neler çektiğimi bir bilseniz!.."
"Ya!.."
"Neyse dostlarım, size maceralarımı hikâye edecek değilim. Mutlaka birşeyler yapmak için geldiniz. Söyleyin bakalım, ne istiyorsunuz?"
Köse ters ters adama bakıyordu. Onun en az kendisi kadar kurnaz olduğunu tahmin etmişti.
"Ya bizi atlatırsa," diye düşündü. Sunguroğlu'na baktı. Sunguroğlu rahat gibiydi. Gobis'i yokluyordu:
"Samimiyetle cevap vermenizi dileyeceğim, Gobis, bir sualim var!"
"Buyurun, sorun şövalye!"
"Lagan Mişöp'e hâlâ sadık mısınız?"
Sunguroğlu her türlü cevaba kendini hazırlamıştı, hattâ red bile edilse umursamayacaktı. Ne var ki, cevap yerine, kulaklarında gürültülü bir kahkaha uğuldayınca şaşırdı.
"Bunda gülünecek birşey göremiyorum babalık," diye homurdandı, "kendine gel bakalım!"
Adam bir süre daha sarsıla sarsıla güldükten sonra, nihayet sustu. Gözlerinden süzülen yaş damlalarını kuşağının arasından çıkardığı ipek bir mendille kuruladı.
"Size hayatımın bir parçasını anlatayım da, Şövalye Lagan'a neden kopmaz bağlarla bağlı bulunduğumu anlayın."

Bakışlarını üç arkadaşın üstünde dolaştırarak konuşmaya başladı:
"Beş yıl öncesine kadar Konstantinople'de otururdum. İyi bir subaydım. İmparatorun yakınları arasında yer alıyordum. Ortaya Setimus çıktı. Aleyhimde akla-hayale gelmez iftiralar uydurup oyunlar düzerek, beni imparator nezdinde küçülttü. İkbal basamaklarında süratle yuvarlandım. Birgün kendimi Anemas zindanlarının içinde buldum."
Dişlerini sıktı, gözlerini nefretle büzdü:

"Septimus, meğer karıma göz koymuş; bütün dalavereleri, ona sahip olmak için çevirmişti. Beni zindana sürükledikten sonra, önünde hiçbir engel kalmıyordu. Hemen faaliyete geçti. Karımı yoldan çıkarmak için aracılar koydu. Konstantinople'de bu işi gönüllü yapacak acuzeler çok. Ama karım yaklaştırmadı. Namusunu korumaya çalıştı. Bu sıralarda Şövalye Lagan Mişöp isyana hazırlanıyordu. Karım, onun kızkardeşi olurdu. Yanma alarak Septimus'tan kurtardı."
Derinden iç çekti:
"Septimus bu sefer ona da savaş açtı. İtibarı çoktu. Her yerde Lagan'ı yakalayamadı. Sonra bildiğiniz ihtilal meydana geldi. Şövalye Lagan Mişöp başkumandanlığa yükseldi. Beni zindandan çıkarttı. Kızkardeşini de yanıma katarak buraya gönderdi. İhtilal sırasında Konstanti-nople'den bir gemi ile kaçmayı başaran Septimus ise bir süre korsanlık yaptı. Kuvvetlendi. İki yıl kadar önce de Foça'yı ele geçirdi. Başımıza bey oldu. Beni tanımaması lâzımdı. Önce adımı değiştirdim. Aylarca doyasıya yemek yemedim. Hayli şişman olan vücudumu erittim. Gördüğünüz gibi bu hale geldim işte."

Başındaki külahı çıkarıp dizlerine koydu.
"Septimus beni tanımıyor. Ama ben onu çok iyi tanıyorum. Bana yaptıklarını asla unutmayacağım."
Başını Sunguroğlu'na çevirdi:
"Artık Lagan Mişöp'e olan yakınlığımın mahiyetini biliyorsunuz şövalyem," dedi. "İtimat edeceğinizi umarım."
Sunguroğlu başını sallayarak tasdik etti:
"Tabii. Sana güveniyoruz dostum."
"Şimdiye kadar sakladığım bir sırrı verdim şövalye."
Sunguroğlu, istediğinden- âlâ biriyle karşılaştığına, için için seviniyordu.
"Demek oluyor ki, bu hesapça, Foça Beyini sevmiyorsunuz."
Gobis yüzünü ekşitti. Dişlerinin arasından çıkan ıslık gibi bir sesle:
"Nefret ediyorum!" diye fısıldadı.
"Öyleyse anlaşacağımızı ümit ederim. Biliyorsunuz iki sene kadar evvel Orhan Gazinin oğlunu kaçırmışlardı."
"Halil Beyi."
"Evet Halil Beyi. Ondan sonra da Orhan Gazi Bizans imparatoruna müracaatla oğlunun korsanlar elinden kurtarılmasını istemişti."
"Biliyorum. Bizzat imparator, ordularının başında buralara kadar geldi, ama Foça'ya giremedi. Şimdi duyduk ki, kuvvetle yapamadığım para ile yapmaya çalışıyor. Foça Beyi Septimus'a keseler dolusu altin teklif ediyor."
"Bir taraftan öyle, ama Foça Beyinin buna da razı olacağını sanmıyorum. Oysa Halil Beyi mutlaka kurtarmak istiyoruz. Bu Foça Beyine de müthiş bir darbe olacak tabii."

Gobis memnuniyetle ellerini oğuşturdu:
"Tam aradığım fırsat!.."
"Yalnız Halil Beyin hâlâ burada bulunup bulunmadığını bile bilmiyoruz."
"Kolay o, ben hemen öğrenirim."
"Nasıl?"
"Beyin şarapçıbaşısı Fabil bizdendir. En az benim kadar Septimus'tan nefret eder."
"Tamam. Lagan Mişöp onu da tavsiye etmişti bize."

Bir müddet durdu. Uzun uzun Gobis'e baktı. Gözlerindeki intikam pırıltısı neredeyse fışkırıp yere dökülecekti. Sunguroğlu bu bakışları çok iyi tanıyordu. Başını salladı:
"Öyleyse zaman kaybetmeden işe başlamamız lâzım Gobis," dedi. "Siz hemen Fabil'le temasa geçin. Beyin adamları ile teşrik-i mesai yapsın ve Halil Beyin hâlâ burada olup olmadığını kısa zamanda öğrensin. Bizi şu yandaki handa bulabilirsiniz."
Adam tereddüt etmeden cevap verdi:
"Tamam dostum, hiç merak etmeyin. Söylediklerinizi derhal yapacağım."
"Çok dikkatli olmamız lâzım, bunca zahmetin boşa gitmesine gönlüm razı olmaz."
"Merak etmeyin, dikkatli olurum."
Birlikte çıktılar.
Gobis'in adamı, yeni müşteriler kafeslendiğini sanarak, ellerini oğuştura oğuştura ustasına koştu:
"Razı oldular mı usta?" diye sordu.
Gobis dalgın dalgın üç Osmanlı akıncısının arkasından bakarak:

"Evet," diye cevap verdi, "razı oldular."
• • •
Ertesi sabah erkenden uyanan üç arkadaş, namazlarını kıldıktan sonra, hemen işin muhasebesine geçtiler. Köse:
"Bu Gobis denen meyvacmın hikâyesi oldukça enteresan" dedi. "Demek Lagan Mişöp hayatını kurtarmış adamın. Üstelik para vererek buraya yerleştirmiş. Bu durumda, kendisine bir zamanlar kötülük yapmış olan Foça Beyinden intikam için kolladığı fırsaü ayağına getirdik!"
İbrahim:
"Anlayamadığım bir nokta var," dedi. "Bu adam cüsseli olduğunu söyledi evvelâ, halbuki çöp gibi ince herifin biri, bence yalan söylüyor."
"Yok," dedi Sunguroğlu. "Aylarca yemek yemediğini söylerken, herhalde aklın başka yerde idi."
"İyi ama niçin yemek yememiş?"
"Zayıflamak için tabii. Septimus tanısaydı kimbilir Gobis'in hali ne olurdu? Kendisini tanınmaz hale getirip Septimus'a sokuldu. Böylece rahat rahat Bizans lehine casusluk yapmaya başladı."
"Öyle," diye tasdik etti Köse. "Şimdi bu adamdan istifade etmemiz lâzım. Şayet Halil Beyin bulunduğu yeri öğrenir ve bize haber verirse, ne yapacağız?"
Hele seni boşuna mı taşıyoruz? Bulacaksın bir çaresini işte!"
Bu sözleri, İbrahim, alaycı bir tavırla söylemişti. Köse kızgınlıkla ona baktı:
"Sus bakalım!" diye bağırdı. "At uşakları efendilerinin yanında konuşmazlar. Hem burada oturacağına aşağı

inip kahvaltılarımızın hazırlanmasını söyle hancıya. Akşamki gibi tuzsuz çorba verirse canına okuyacağımı da hatırlatmayı unutma..."
İbrahim dışarı çıkarken, Sunguroğlu:
"Üstüne varma çocuğun," dedi.
"Yok canım," diye güldü Köse. "Biz birbirimize takılmadan duramayız. Kırılmaz bana!"
Sustular. İbrahim geri gelene kadar tek kelime konuşmadılar. Sonra Köse, ortaya sordu:
"Bugün ne yapacağız?"
"Şehri dolaşacağız?" diye cevap verdi Sunguroğlu, "Bakalım ne var ne yok? Bulunduğumuz yeri bir güzel tanıyalım önce, gerisini sonra düşünürüz."

Birazdan cüce Grimo, kocaman kafasını uzatarak kahvaltının hazır olduğunu söyledi. Üç arkadaş ayağa kalktılar. Yavaş yavaş merdivenlere doğru yürüdüler.
Kahvalü yaptıktan sonra, şöyle bir hava almak bahanesi ile hancıya atlarını hazırlatıp bindiler. Tenha sokaklara, ara yerlere saptılar. Köse'ye göre şehri tanımanın en iyi yolu, ara sokaklardan geçerdi.
Foça, zannettikleri kadar büyük değildi. Fakat çok zengindi. Bizans'ta bile bulunması imkânsız şeyler vardı Foça'da. Zenginlik akıyordu.
Bir müddet at sürdükten sonra, bir meydana çıktılar. Vakit erken olmasına rağmen, meydan insanla adamakıllı dolmuştu. Sokakların tenhalığı ile mukayese edilince, burada bir fevkalâdelik olduğu hemen anlaşılıyordu. Sunguroğlu Köse'ye baktı. Köse'den tatminkâr bir cevap alamayacağını bildiği halde, yine de sormaktan kendini alamadı:

"Ne oluyor acaba burada?"
Köse uzun uzun bakındıktan sonra, omuzlarını silkmekle yetindi.
İbrahim söze karıştı:
"Meraktan çatlayacağımıza, en iyisi gidip gözlerimizle görelim, bakalım neler olmakta."
Kalabalığın ortasına gelince durdular. At sırtında oldukları için etrafı iyice görüyorlardı. İbrahim nefretle yüzünü buruşturdu:
"Allah kahretsin!" diye mırıldanıp başını başka tarafa çevirdi. Köse:
"Vay canına!" diye şaştı.
Sungroğlu ise sadece dişlerini sıkmakla kaldı.
Bir adamın boynu vurulmuştu. Kocaman yatağanını hâlâ elinde tutan cellât, kanlı gözlerle etrafına bakıyor, daha can istermiş gibi dikiliyordu. Halkın yüzü asıktı. Fakat bazılarının gözlerinin içi vahşi pırıltılarla dolmuştu. Birkaç korsan kılıklı, kılıçlarına dayanmış, umursamaz gözlerle kalabalığı süzüyorlardı.
Bir at arabası gıcırdayarak yaklaştı. Kalabalık korkuyla açıldı. Kesik başı ve henüz katılaşmamış cesedi arabaya koydular. Tekrar gıcırdayarak ara sokaklara daldı.
Üç arkadaşın dikkatini çeken birşey vardı. Genç bir adam peydahlanmıştı. Kollarını göğsünde kavuşturmuş, kımıldamadan öylece duruyor, öldürülen adamın götürü-lüşünü sabit gözlerle seyrediyordu.
Adam, araba görünmez olduğu halde, ısrarla bakmaya devam ediyordu. Üç arkadaş iyiden iyiye meraklanmış-lardı. Önce bakıştılar. Sunguroğlu yavaş yavaş atından indi. Büyülenmiş gibi duran genç adama doğru birkaç adım attı.

"Niçin boynunu vurdurdular biliyor musunuz acaba?" diye sordu.
Meydanda onlardan başka hemen hemen kimse kalmamıştı. Sadece hırpani kılıklı bir ihtiyar, elindeki su destisi ile, cellât taşının üstündeki kanlan temizlemeye çalışıyordu.
Genç adam, suali duymamış gibi karşılık vermedi. Sadece bakışlarını cellat taşına çevirdi. İhtiyarın yıkamakta olduğu kan izlerine baktı.
Sunguroğlu sualini tekrarlamak üzere iken, bakışları Köse'nin gözleriyle karşılaştı. Susmasını istediğini anladı. Sesini çıkarmadan bekledi.
Köse çevik bir hareketle atından indi. Birkaç adımda esrarengiz gencin yanına gitti. Az önce cesedi götüren arabanın gittiği yere doğru döndü. Yumruklarını sıktı, hırsla salladı:
"Alçaklar!"
Sesinde müthiş bir kin ve engin bir intikam duygusu vardı.
Bu sesi duyunca, genç adam birden başını çevirdi.
Sesin sahibini tanımak ister gibi, dikkatle baktı. Tanıya-

maymca da sordu: '
"Siz babamı tanır mıydınız?"
Köse gözündeki yaşlan siler gibi yaptı. Genç adamın sualine cevap vermeden, Sunguroğlu'na döndü:
"Ne maceralanmız olmuştu değil mi Aleks?" dedi.
Sunguroğlu, Köse'nin birşeyler yapmak istediğini anlamakta gecikmemişti.
"Tabii" diye karşılık verdi. "Hiç unutur muyum?"
Köse hiç istifini bozmadı.

"Ne günlerdi o günler!.. Ama kader bunu alnına yazmıştı. Ah dostum, intikamın zorlu olacak inan ki!"
Genç adam daha fazla dayanamadı. Köse'nin ellerini tuttu. Bakışlarını gözlerine dikerek tekrar sordu:
"Babamı tanıyor muydunuz?"
Köse, genç adamın ellerini sıktı.
"Siz bana babanızın yadigârısınız," dedi. "Bundan sonra size yardım edeceğiz. Babanızın intikamı alınıncaya kadar..."
"Emrinizdeyim," dedi genç adam. "Babamın intikamından başka birşey düşünmüyorum dünyada. İlle de intikam almak istiyorum, intikam!"
"Yavaş konuş çocuğum, duyan olursa bizi de babanızın yanına gönderirler."
Sunguroğlu, Köse'nin niyetini tahmin edebiliyordu. Genç adamın intikam duygusundan istifade etmek ve belki de onu Foça Beyine karşı kullanmak istiyordu. Doğrusu plânı hiç fena sayılmazdı.
Genç adamın koltuklarına girip oradan uzaklaştılar. Bir tümseğin üstüne oturdular. Köse, delikanlıya, usta sorular sorup herşeyi söyletti.
"Babamı öldürttü o. Alacağı olsun Septimus'un; ama intikamım korkunç olacak!"
"Niçin öldürttü acaba, biliyor musun?"
Genç adam hayretle baktı muhatabına:
"Siz bilmiyor musunuz?"
"Hayır. Biz bir müddettir buralara uğramamıştık, Bizans'ta idik. Onun için bilmiyoruz."
Delikanlı dişlerini sıktı. Yumruğunu boşluğa doğru savurdu.

"Kızkardeşim için," dedi. "Foça Beyi olacak serseri herif, kardeşime göz koymuştu. Sayısız kadınları yanında ona da sahip olmak istiyordu. Babam razı olmayınca boynunu vurdurmakta tereddüt etmedi."
"Peki, kızkardeşin ne oldu?"
"Gizledik onu. Hiçbir zaman ona sahip olamayacak Foça Beyi, hiçbir zaman. Çünkü kılıcım yakında boynunu koparacaktır."
"Benim de," dedi Köse. "Benim ve arkadaşlarımın kılıçlarını da hesaba katabilirsin artık. Hep birlikte intikamını alacağız."
Genç adam hararetle Köse'nin ellerine sarıldı:
"Teşekkür ederim dostum. Sizinle tanıştığım için bütün felaketlere rağmen talihime küsmüyorum. İsminizi bağışlar mısınız?"
Köse hemen cevap verdi:
"Adım Jozef, şu geniş omuzlu arkadaşımın adı Aleks, öbürü de Mişön; hepimiz eski dostumuzun oğlu ile tanışmaktan memnunluk duyuyoruz delikanlı. Ha adın neydi sahi?"

"Çok affedersiniz, kendimi tanıtmayı unuttum. Adım Kalber. Kızkardeşim Jozefin'den başka ailemden kimse kalmadı. Bu felâketi Jozefin'e nasıl söyleyeceğim? Babamın ölümü yıktı beni, yalnız yapayalnızım."
Ağlıyordu, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.
Köse, delikanlıya gerçekten acıdı. Elini omuzuna koydu.
"Yalnız değilsin Kalber, biz senin dostlarınız unuttun mu?"
Ayağa kalktılar. Bir zaman konuşmadan yürüdüler.

Köse ile Kalber yanyana, önden gidiyor, Sunguroğlu ile İbrahim de arkadan at sürüyorlardı. Duka sessiz sedasız, onları takip ediyordu.
Birazdan şehir dışına çıkmışlardı. İbrahim, Sunguroğ-lu'na sordu:
"Bu papaz eskisi neler karıştırıyor acaba?"
Sunguroğlu güldü:
"Aleyhimize çalışmadığı muhakkak," dedi. "Genç adamı kafeslediği belli. Kırk yıllık dost gibi kucaklaşıyorlar bak!"
Hakikaten bu sırada Köse ile Kalber kucaklaşmışlar, vedalaşıyorlardı. Biraz sonra genç adam arkadaki iki atlıya doğru dönerek muhabbetle el salladı. Onlar da mukabele ettiler. Sonra tepedeki ahşap bir eve doğru yürüdü.
Köse'nin yanma gelmesini sabırsızlıkla bekleyen Sunguroğlu merakla sordu:
"Ne haber?"
Köse ikisini de adamakıllı meraklandırdığını bildiği için, birden cevap vermedi. Yavaş yavaş atına atladı. Hattâ atlamadan evvel Düka'nm kulağını çekmeyi de ihmal etmedi. Nihayet konuştu:
"Boynu vurulan adamın oğlu bu, babasının intikamını almak için yanıyor."
"Mesele nedir?"
Köse uzun uzun anlattı. Delikanlı ile geçen bütün konuşmaları arkadaşlarına nakletti. Sonunda:
"İntikam ateşiyle yanan bu delikanlıdan istifade edebiliriz," diyerek sözlerini bitirdi.
Sunguroğlu:

"Acıdım delikanlıya," dedi. "Ne var ki elimizden birşey gelmiyor. Zaten işlerimiz başımızdan aşkın, bir de bunun intikamı ile uğraşacak halde değiliz."
Kalber'e doğru bir kere daha baktılar. Delikanlı, neredeyse yokuşu bitirmiş, eve varmıştı. Üç arkadaş birden arkalarında nal sesleri duyarak döndüler. Beş atlı, süratle yanlarından geçerek tepecikteki eve yaklaşıyordu.
Sunguroğlu:
"Bu işin içinde bir iş var galiba," dedi. "Bekleyelim bakalım, ne çıkacak!"
Sözlerini daha bitirmemişti ki, cıtlak bir ses kulaklarına kadar geldi:
"Hey Kalber, teslim ol!"
Kalber bir an durdu, arkasına baktı. Sonra sesinin bütün kuvvetiyle bağırdı:
"Septimus'un uşakları, gelmeyin üstüme!"
Fakat bu sözler atlıları kızdırmaktan başka bir işe yaramadı. Bir anda delikanlının etrafını sardılar.
Sabah güneşi ellerindeki kılıçlara vurup ayna gibi parlatıyordu. Seyrek ağaçların üstünde öten kuşların cıvıltıları kesilmiş, etraf ölü bir sessizliğe gömülmüştü.
İbrahim:

"Gelenlerin niyeti kötü galiba," dedi. "Bir kişiye beş kişi çok. Şu delikanlıya yardım etmeyi öylesine istiyorum ki..."
Sunguroğlu:
"Ne duruyoruz öyleyse?"
Köse hepsinden az heyecanlı görünüyordu.
"Burada bulunduğumuzu ve niyetimizi bir anlarlarsa halimiz yamandır," diye söylendi.

Boynundaki eşarbı çıkardı. Bununla sadece gözleri dı-şarda kalacak şekilde bütün yüzünü sardı.
"Şimdi nasıl?"
Sunguroğlu bir kahkaha attı:
"Hay aklında yaşa Köse. Ben de ne yapacağımı düşünüp çaresizlik içinde kıvranıyordum. Kuvvetlinin elinden zayıfı kurtarmak Müslümanın şanmdandır. Hadi can İbrahim'im, biz de Köse gibi yapalım!"
Yüzlerini iyice sardılar. Köse ikisine de acele bir bakış fırlattı:
"Bu halimizle babanız görse tanımaz sizi yiğitlerim. Haydi ileri!.."
Atlarını sürdüler. Oldukça yaklaştılar. Sunguroğlu bir el işaretiyle arkadaşlarını durdurduktan sonra:
"Buradan konuşmalarını dinleyelim bakalım, olaki bizimki haksızdır. O zaman ellerine bırakır gideriz."
Konuşmalar gittikçe hızlanıyordu. Hele Kalber'in sözleri, açık bir şekilde kulaklarına kadar geliyordu:
"Defolun buradan pis caniler! Ben ölmedikten sonra, Jozefin'in kılına bile sahip olamayacak o namussuz, varın beyinize öyle söyleyin."
Atlıların reisi olduğu anlaşılan adam, sözü alttan alıyordu:
"Gel inat etme Kalber. Seni severiz, başına bir felâket gelsin istemiyoruz. Babanın durumuna düşmene gönlümüz razı olmaz. Gel kendi selâmetin için kardeşini feda et, ver bize, Septimus'a götürelim!"
Kalber'in sesi bu sefer daha sert ve nefret dolu çıktı:
"Defolun it sürüleri! Defolun buradan! Babam, namusunu korumak için canını verdi, şimdi sıra bana geldi;

ama birkaçınızı da birlikte öbür tarafa götüreceğim, cesareti olan yaklaşsın."
Elindeki uzun kılıcı tahditkâr bir tavırla sallıyor, havada daireler çiziyordu.
Herhalde atlılar, kalabalık olmalarına rağmen genç adamdan çekiniyor olmalılardı ki, pek yanma sokulamı-yorlardı. Atlıların kumandanı bir süre daha önlerinden çekilmesini, karşı gelmemesini, kızı teslim etmesini, saklamanın fayda etmeyeceğini anlattı. Ama Kalber'e bu sözler zerre kadar tesir etmedi. Devamlı surette kılıcını ilerde tutuyor, yavaşça geri geri giderek evi arkasına almaya çalışıyordu.
Atlılar sonunda güzellikle alamadıklarını ne pahasına olursa olsun almaya karar verdiler. Atlarını delikanlının üstüne sürmeye başladılar. Kalber oldukça gerilemiş, sırtını evin duvarına dayamıştı. Sunguroğlu bunu görünce:
"Tecrübeli bir silâhşöre benziyor," dedi. "Kılıç tutması da küçümsenecek gibi değil."
Birden ağaçlar arasında bir ses dalgalandı:
"Vurun, gebertin!"
Kalber'in üstüne beş atlı birden atıldı. Küfürler, kılıç şakırtıları, at kişnemeleriyle birlikte yankılandı.

Sunguroğlu bir kişiye beş kişinin kılıç üşürmesini daha fazla seyredemezdi. Gök gürlemesini andıran bir nâra attı:
"Savuluun!.."
Latince bağırmıştı. Köse yüzünü buruşturarak kılıcını sıyırdı ve iki arkadaşıyla birlikte aünı şaha kaldırdı:
"Şu cenk çığlığı Osmanlıcadan başka lisanda atılmıyor vesselam," diyerek güldü.

Fırtına gibi dövüşün içine girdiler. Kalber ümitsizce kılıç sallarken, birden yardımına koşan yeni dostlarını görünce, ümitlendi.
"Sağolun dostlarım," dedi.
Kılıç şakırtıları bir anda her tarafa yayıldı. Sunguroğ-lu fırsat buldukça göz ucu ile Kalber'e bakıyor, gayet güzel vuruştuğunu görüyordu.
İşi bir an evvel bitirmek istiyorlardı. Eğer başkaları da gelirse, kötü duruma düşebilirlerdi. Hele yakalanmaları işlerine hiç gelmezdi. Sunguroğlu neredeyse bu işe girdiğine pişman olacaktı. Teferruatla uğraşmaya vakitleri yoktu. Asıl meseleleri başka idi.
Bir yandan bunları düşünürken, bir yandan da karşısındakilere amansız darbeler indiriyor, neticeye bir an evvel ulaşmaya çalışıyordu.
Duka da kendine düşeni yapmaktan geri kalmıyordu. Boğazım deldiği bir haydudun üstüne oturup keyifle hırlamaya başlamıştı.
Sonunda başaramayacaklarını anlayan saldırganlardan ikisi atlarını tırısa kaldırarak yokuş aşağı kaçmaya başladılar. Diğerleri ise çoktan canlarını vermiş, kaskatı kesilmişlerdi. Kalber kaçanların arkasından bakarak bağırdı:
"Söyleyin efendiniz olacak o alçağa, erkekse kendisi gelsin!"
Köse bir kahkaha attı:
"Hele şunlara hele," dedi. "Şeytan görmüş gibi kaçıyorlar!"
Genç adam minnetle baktı:
"Fakat niçin yüzünüzü kapadınız dostlarım?"

Bu soruyu Köse cevapladı:
"Çünkü tanınmamamız lâzım Kalber. Böylece, daha rahat çalışma imkânı bulur, babanızın intikamını daha kolaylıkla alabiliriz."
"Hayatımı kurtardınız. Yoksa bu gözü dönmüşler babam gibi benim de boynumu vuracaklardı."
"Birşey yapamazlar korkma," dedi Sunguroğlu. "Artık arkadaşız. Yalnız bir müddet gizlenmeniz gerekecek."
Kalber serinlemek için yakasının üst düğmesini açtı, başını cesetlere çevirdi.
"Şimdi Foça Beyi iyice kudurur," diye söylendi. "Bütün adamları ile buraya doğru yola çıkmıştır belki. Gelin birlikte bir yere gidelim. Ne yapacağımızı orada kararlaştırırız."
"Tamam," dedi Sunguroğlu. "Ama nereye gideceğiz?"
"Arkadaşlarımın bulunduğu mağaraya. Orada bizi kimse bulamaz. Tamamen emniyette oluruz."
"Peki, gidelim bakalım."
"Bir dakika bekleyiniz dostlarım."
Kalber koşarak yan taraftaki bir kapıdan eve girdi. Az sonra yedeğinde bir at olduğu halde tekrar göründü. Kafileye katıldı.
"Beni takip ediniz dostlarım, bizim mağaraya gidiyoruz."
Köse merakını gidermek için:

"Atı nereden buldun?" diye sordu.
Kalber gülümseyerek cevap verdi:
"Benim atımdır. Bu eski eve bırakmıştım. Babam ve kızkardeşimle mesut günler geçirmiştik bu evde. Şimdi bomboş."

Yarım saat kadar, at sırtında sapa yollardan geçtiler. Nihayet Kalber, bir işaretle hepsini durdurdu. Atından yere inerek önlerinde dimdik uzanan sivri bir tepeyi işaret etti.
"İşte saklanacağımız mağara bu tepenin ardında. Atları yedekte götüreceğiz."
Daha yolun yarısında Köse'nin canı burnuna gelmişti. Derin derin soluyor, talihine küsüyordu. Bir ara Sungu -roğlu'na döndü:
"Keşke gelmeseydik şu kayalıklara yiğidim."
"Niçin Köse?"
"Dizlerimin dermanı kesildi de onun için. Allah bilir ya, bir hafta sırtüstü yatmadan, şuradan şuraya kımılda-yamam."
"Birşey olmaz, sen öyle kolay kolay pabucu dama atılacaklardan değilsin. Eski topraksın ne de olsa."
Köse güldü:
"Şimdi gayretlendim işte."
Yarım saatte ancak tepeye varabildiler. Hepsi yorulmuş, bitap düşmüşlerdi. Duka bile burnundan solumaya sık sık kuyruğunu sallayarak nahoş sesler çıkarmaya başlamıştı. Bunu görünce, Sunguroğlu, gülerek Köse'ye takıldı:
"Duka da senin gibi düşünüyor olmalı."
Köse, Düka'ya baktı.
"Zeki hayvandır."
Kalber'e döndü:
"Kızkardeşiniz burada mı?"
"Evet!.."

Dikkatle bakındılar. Fakat mağaraya benzer birşey göremediler. Bunu farkeden Kalber:
"Boş yere aranıyorsunuz dostlarım," dedi.
"Mağaradan bahsetmiştin ya!"
"Mağaradan, evet. Ama gözle görülen bir mağara çok tehlikeli olmaz mıydı?"
"Anlayamadım."
"Şimdi anlarsınız."
Önlerinde dik bir kaya vardı. Kalber'in ona doğru yürüdüğünü görünce, gözleriyle hareketlerini takip etmeye başladılar. Biraz sonra Kalber elini oyuğa soktu. Kocaman kaya önce bir sarsıldı, üç arkadaşın hayretle açılan gözleri altında yana kaymaya başladı. Az sonra bir mağara ağzı meydana çıkmıştı. Üçü birden:
"Vay canına!.." diye bağırdılar.
Kalber gülerek üç arkadaşa baktı:
"Bu mağarayı babam tesadüfen keşfetmişti. Sonra da kardeşimi alıp buraya kaçırdı. Ama kendisi yakalandı. Kızının yerini söyletmek için günlerce işkence ettiler. Söyle-meyince de başını vurdular."
Gözlerinden alevler saçarak ayaklarının altında serilmiş gibi duran Foça'ya bütün kini ile baktı. Yumruğunu salladı:
"Alacağın olsun Septimus! Alacağın olsun alçak herif!"

Köse, yeni arkadaşının içinden geçenleri çok iyi anlıyordu. Bir zamanlar kendisi de Selikos'un intikamı ile dolu yaşamış, Sunguroğlu'nun kılıcıyla Gelibolu topraklarına Selikos'un leşi serilinceye kadar bu hissi taşımıştı. Gitti, Kalber'in koluna girdi.
"Üzülme evlât," dedi. "İntikamını birgün elbette alacaksın."

Kalber acıdan kıvranıyordu.
"Ama o gün ne zaman gelecek dostum?"
Sözü Sunguroğlu aldı:
"Merak etme, yakında gelir Kalber."
Genç adamın gözleri buğulanmıştı. Sesi titriyordu:
"Buyurun dostlarım, içeri girelim. Orada Jozefin bizi bekliyor."
Mağaranın ağzı bir insan boyundan oldukça yüksekti. Genişliği ise ancak bir atın geçebileceği kadardı. Atları yedeklerinde olduğu halde içeri girdiler. Kalber içerde başka bir oyuğa elini soktu. Belli belirsiz bir çan sesi duyuldu. Koca taş kapak yine kendiliğinden kapanmaya başladı. Üç Osmanlı akıncısı bir kere daha dönüp hayretle arkalarına baktılar. Üçü de aynı anda kalın sicimler farketti. Sunguroğlu:
"Bu kapak nasıl çalışıyor Kalber?" diye sordu.
Kalber:
"Dikkatinizi çekti değil mi?" dedi. "Bunu babam yapmıştı. Taş kapak sandığınız şey aslında maharetle boyanmış meşe kütüğünden başka birşey değildir. İçerden bir çıkrığa bağlı ipler vasıtasıyla idare ediliyor. Babam burada isyana hazırlanıyordu."
Herkes mekanizmayı düşündüğü için son cümle kimsenin dikkatini çekmedi.
Köse bütün zekâsına rağmen bu teşkilâtı aklına sığdı-ramıyordu.
"Olur şey değil!" diye söylendi.
Biraz yürüdükten sonra mağara bir parça daha genişledi.

Sonra da bir meydancık halini aldı. Bu meydancığın bir köşesinde Kalber'in az önce bahsettiği çıkrık bulunuyordu. İki çatal ağacın arasına kıstırılmış kalıp halatlarla kapıya bağlanmıştı. İki kolunda iki kişi, var kuvvetleriyle çıkrığı çevirmeye uğraşıyorlardı. Yeni gelenleri görünce, durdular. Kalber:
"Tamam arkadaşlar," dedi. "Kapak yerine oturdu."
Sonra üç arkadaşa tuhaf gelen bir sual sordu:
"İçerde mi herkes?"
Adamlardan biri gözlerini Sunguroğlu ve iki arkadaşının üstünde dolaştırarak cevap verdi:
"Evet Kalber, içerdeler, sizi bekliyorlar. Geç kaldın."
"Hesapta olmayan aksilikler çıktı. Şu üç yiğit, hayatımı kurtardılar."
Kalber'in hayatını bu üç kişinin kurtardığını duyunca adamların bakışları birden dostane bir hal aldı. Kalber'i çok sevdikleri bakışlarından belli oluyordu. İkisi birden hafif bir sesle:
"Hoş geldiniz dostlar," diye mırıldandılar.
Kalber üç arkadaşa döndü:
"Bizimkilerin arasına gidelim dostlarım. Merak edip duruyorlar biliyorum."
Aslında üç akıncı da merak edip duruyorlardı.
Nihayet Sunguroğlu merakını yenemeyerek sordu:
"Sizinkiler kim Kalber? Hemşireniz burada yalnız başına değil mi?"
Kalber kederli kederli gülümsedi:
"Değil elbette," dedi. "Biraz evvel babamın bir isyana hazırlandığını söylemiştim. Foça Beyine karşı gizliden giz-

üye hazırlanan ve onu devirmek için fırsat kollayan bir grubumuz var."
Sunguroğlu hayretler içinde idi. Onun yerine Köse sordu:
"Kaç kişisiniz?"
Alaca karanlıkta Kalber'in yüzünü buruşturduğu görüldü.
"Bir isyana kalkışamayacak kadar azlığız. Ama her-gün bize katılanlarla sayımız artıyor. Şimdilik sadece yüz otuz kişiyiz."
Bu sayı Foça gibi küçücük bir şehir için az değildi. Septimus'un emrindeki düzenli asker sayısının bin kadar olduğunu hatırlayan Köse, Kalber'in verdiği rakamı çok bile buldu. Kendisi olsa yüz otuz kişi ile İstanbul'u almaya kalkardı.
Sunguroğlu da galiba Köse gibi düşünmüş olacaktı:
"Hiç de az sayılmaz," diye konuştu. "Septimus için fazla bile gelir."
Hayret sırası Kalber'e gelmişti. Yeni dostlarının kendisiyle alay edeceklerini düşünmüştü.
"Sahi mi Aleks?" diye atıldı heyecanla.
"Elbette. Bir zamanlar biz de bir isyan başlatmıştık. Hem de Konstantinople gibi bir şehirde. Elinizdeki kuvvet kadar bir kuvvetle üstelik."
Kalber bu sözlerden çok memnun oldu.
"Teşekkür ederim Aleks, bana cesaret veriyorsunuz. Yürüyün sizi arkadaşlarıma takdim etmek için sabırsızlanıyorum."
Atlarını oradaki adama teslim edip yürüdüler. Az sonra iki kişinin yanyana yürüyemeyeceği dar bir dehlize girdiler.

Sunguroğlu başını bir yere çarpmamak için iyice eğildi. Sağlı sollu dizilmiş meşalelerin aydınlattığı koridorum-su geçit, birkaç dakika ancak sürdü. Sunguroğlu burasının müdafaaya ne kadar elverişli olduğunu düşünüyordu bir yandan da. İçerdekileri kolay yakalayamazlardı. Çünkü düşman bu geçitten tek tek geçmek mecburiyetinde kalır ve içerdekiler tarafından armut gibi toplanırdı.
Gittikçe artan bir tempoyla, kulaklarına insan sesleri geliyordu. Üçü de çok merak ettikleri halde, sormadılar. Nasıl olsa birazdan gözleriyle görecek, meraktan kurtulacaklardı.
Öyle oldu. İlkinden çok daha geniş bir meydana çıktılar. Sürü ile adam gördüler. Kimisi uzun kılıcına dayanarak ayakta dikiliyor, kimisi mağaranın şurasına, burasına serpiştirilmiş ağaç kütükler üstünde oturuyordu. Başlar hemen yeni gelenlere çevrilmiş, meraklı bakışlar üç arkadaşın üstüne mıhlanmıştı. İbrahim sürekli bakışlardan rahatsızlanarak gözlerini başka tarafa çevirmek zorunda kaldı. Köse omuzlarını kaldırıp indirdi. Sunguroğlu eliyle, kalabalığı gelişigüzel selâmladı. Duka birkaç kere hırlayarak sahibine baktı.
Yerler ayı postlarıyla kaplanmıştı. Duvarlardan sızıntı diye birşey yoktu. Etraf tertemizdi.
Kalabalığın ortasından ayrılan genç bir kız, hızla Kal-ber'e doğru yürüdü. Boynuna sarıldı.
"Neredeyse meraktan çıldırıyordum Kalber, nerelerde kaldın?"
Kalber, genç kızın saçlarını okşadı:
"Hayat merak ve çilelerle doludur Jozefin," dedi. "İnsan ne olursa olsun cesur olmasını bilirse, en olmadık zamanlarda gelen kötü haberler bile onu yıkamaz."

Genç kızın gözleri korkuyla büyüdü:
"Yoksa? Babama birşey mi oldu Kalber?"
Kalber, genç kızın çenesini tutup, alnından öptü:

"Metin ol kardeşim, intikam ateşimiz biraz daha alevlendi, Septimus bu ateşte cayır cayır yanmaktan kurtulamayacak."
Genç kızın omuzları sarsıldı, hıçkırarak bağırdı:
"Babacığım!.."
Bir an gözleri kaydı, bacakları büküldü, yıkılacakmış gibi yalpaladı. Ama çabuk toparlandı. Üç arkadaşı hayretler içinde bırakan bir metanetle, dimdik durdu. Islık gibi bir sesle:
"Babamı öldürdüler demek!" diye bağırdı. "Onu öldürdüler ha!.."
Başını Sunguroğlu'na çevirdi. Sonra İbrahim'e, sonra da Köse'ye baktı. Israrla, uzun uzun...
Nihayet ayağını hiddetle yere vurdu:
"Babamın kanını istiyorum sizden! Duyuyor musunuz erkek kılıklı korkaklar! Babamın kanını istiyorum!"
Bu ses, eskisine hiç mi hiç benzemiyordu. Erkekçe, cesurca bir sesti. İthamkâr çıkıyordu aynı zamanda. Bu seste kin, nefret, intikam hissi adeta elle tutulacak hale gelmişti.
Adamların hepsi bir ağızdan:
"İntikam!.." diye bağırdılar.
Kalber de kendini tutamadı. Uzun kılıcını çekerek havaya kaldırdı:
"İntikam!" diye tekrarladı. "Hemen şimdi!.."
- Sunguroğlu daha fazla beklemedi. Köse bir göz işare-

tiyle konuşması lâzım geldiğini ima edince, hemen yanı başında hâlâ hemşiresinin kolunu tutmakta olan Kal-ber'in kılıçlı elini kavrayıp aşağı çekti. Delikanlı bu acı kuvvete mukavemet edemeyerek itaat etti.
"Sok o kılıcı yerine Kalber. Öfke ile kalkan zararla oturur. Herşeyi inceden plânlamadan işe girişmek mağlubiyeti peşin kabul etmektir. Bu ise, intikam alamadan hepinizin ölmesi demektir."
Kalber yeni farkına varıyormuş gibi, üç Osmanlı akıncısına bakarak gözlerini kırpıştırdı.
Yavaş yavaş kılıcını kınına soktu. Hafif, mülayim bir sesle:
"Ne diyorsunuz?"
Sunguroğlu:
"Madem bir işe girişmek istiyorsunuz, mağlup dönmemek için hazırlanmak mecburiyetindesiniz," diye devam etti. "Öfkenize uymanız demek, mutedil hareket edememeniz demektir. Mağlup olmak ve hayatınızı kaybetmek istiyorsanız mesele yok. Galip gelmek istiyorsanız yapacağınız şeyi enine-boyuna düşünmeniz gerekir. Hislerinize kapılmayınız dostum."
Kalber toparlandı.
"Haklısınız Aleks! Önce ne yapacağımızı kararlaştırmayıyız."
Kalber'in ikazlara ters tepki göstermeyerek meseleleri kavramadaki kabiliyeti, Köse'nin hoşuna gitti:
"Akıllı bir silâhşor olduğuna şüphem yok delikanlı," dedi. "Önce düşünmeden bir harekete girişmek ise, akıl kârı değildir."
Kalber bir kere daha Köse'ye baktı. Hemşiresini çekip

bir sütunun altına götürdü. Ayı postlarından birine oturttu. Sonra hâlâ ayakta duran üç arkadaşa döndü:
"Oturunuz dostlarım," dedi. "Size arkadaşlarımı tanıtayım. Hepsi Foça Beyinden darbe üstüne darbe yemiş insanlardır. Çoğunun malı pazarlara götürülmüştür. Foça Beyi Septimus'un emriyle satılmıştır. Şimdi hepsi en az benim kadar intikam ateşiyle doludur."

Sanki buna cevap veriyorlarmış gibi kalabalıktan bir uğultu çıktı:
"İntikaaam!.."
Sunguroğlu kendini, sıradan insanlar yerine korkunç bir intikam tufanıyla başbaşa hissetti. Akmcılığın ilk yıllarında, kendisinin de taşıdığı bu hissin ne kadar zararlı olduğunu tecrübeleriyle görmüştü. İslâm anlayışında böyle bir hissin yeri yoktu. Onun için çoktan içinden atmış, sadece dininin devletinin düşmanlarına düşman olmuştu. İntikam hissi insanı düşüncesizliğe sevkediyor, hatalı hareketlere düşürüyordu. Ama insanlık kalıplarını muhafaza etmiş, fakat ruh denen şeyi içlerinden söküp yerine intikam ateşini yakmış bu insanlara meseleyi kabul ettirmesine imkân yoktu.
"Hislerinizi anlıyorum dostlarım," dedi. "İntikam, evet ama İlişlerimizle değil, aklımızı kullanarak. Ne yapacağız? Nasıl hareket edeceğiz? Bütün bunları şimdiden düşünüp bazı esasları tespit etmemiz lâzım. Yoksa biraz evvel de söylediğim gibi, ani teşebbüsler hayatımızı mahvetmekten başka bir işe yaramaz. Bu ise kimseye bir fayda getirmez."
Bu konuşma adamlardan birinin hiç hoşuna gitmemiş olacaktı ki, Kalber'e döndü. Ellerini kalçalarının üstüne koyarak sordu:

"Kim bu adamlar Kalber?"
Kalber şöyle bir kımıldadı. Adamın suali soruş şeklinden rahatsız olduğu belliydi.
"Kusura bakmayın arkadaşlar," dedi. "Yeni dostlarımızı tanıtmakta geciktim. Foça Beyinin beş askeri beni tevkif etmek istemişti. Şu üç Bizans şövalyesi yetişmemiş olsaydı, bugün aranızda bulunamayacaktım."
Köse, adamların yüzüne dikkatle bakıyor, düşüncelerini okumaya çalışıyordu. Önce bu yüzlerin karmakarışık olduğunu gördü, sonra mütereddit bir hal aldıklarını far-ketti. Daha sonra da bakışlarda itimat ve saygı izleri okundu. Derin bir nefes aldı. Elini kalçalarına dayamış kabadayı tavırlı adam, Sunguroğlu'na doğru ilerledi. İki elini birden uzatarak Sunguroğlu'nun ellerini kavradı.
"Sağolun şövalye," dedi. "Kalber'i kurtarmanız bizim için kâfi sebeptir."
"Siz de sağolun dostum."
Bu izbandut gibi adamı İbrahim'in gözü tutmamıştı. Nedense ondan bir kalleşlik umuyordu. Köse de gözlerinin bütün dikkati ile bakıyor, sanki olmadık bir hareket bekliyordu.
Ama Sunguroğlu'nun elini bırakmıyor, konuşmasını da kesmiyordu.
"Bana Boğa derler delikanlı. Buralarda sırtımı yere getirecek, kılıcıma karşılık verebilecek yiğit yoktur. Bizans benim gibisini yetiştiriyor mu acaba?"
Köse tahmininde yanılmadığmı anladı, ama buna hayatında ilk defa üzüldü.
"Tahmin ettiğim gibi," diye mırıldandı. "Herif gurur budalası. Böylesinden herşey beklenir."

ibrahim ise en iyi konuştuğu lisan olan Türkçe ile düşünüyordu:
"Vay domuz vay!.. Sunguroğlu ile kuvvet denemesine girmek ister."
Tabii Sunguroğlu, Boğa'nın ne yapmak istediğini an-lamışü. Karşılık verdi. Böylece el sıkma merasimi bir kuvvet gösterisi haline geldi.
Boğa, gerçi kuvvetliydi. Ama Sunguroğlu ondan baskındı. Kasılan parmakları bir mengeneden beter sıkıyor, Boğa'nın yüzü acı ile buruşuyordu.
Nihayet dayanamadı, elini kurtarmak için çırpınmaya başladı. Kurtulamayınca da:
"Bırak elimi yabancı!" diye böğürdü.
Sunguroğlu parmaklarını gevşetti. Adamın çekip gideceğini sanarak gülümsedi. Fakat Boğa, çekilmeye niyetli görünmüyordu. Gerçekten asiler arasında en iyi kılıç kullanan, en iyi dövüşen adamdı. Gururu incinmişti.

Elini sıkan parmakların gevşediğini görünce hızla davrandı! Öbür elini rakibinin koltuk altından geçirip çekti. Sunguroğlu boş bulunmuş, gafil avlanmıştı. Yere çarptığı zaman neye uğradığını ancak anlayabildi.
Kalber hiddetle Boğa'ya baktı:
"Ne yapıyorsun Boğa?" diye bağırdı. "O benim dostumdur."
Boğa kalın dudaklarını yayarak gevrek bir kahkaha attı.
"Bizim de dostumuzdur Kalber! Ancak bu mecliste kimin daha kuvvetli olduğunu arkadaşlar bilmek ister. Onları bu zevkten mahrum etmezsiniz umarım."
Bir daire şeklinde toplanan kalabalıktan tasdik sesleri yükseldi.

"Boğa haklı Kalber, kimin daha kuvvetli olduğunu elbette bilmek isteriz. Bırak kozlarını paylaşsınlar yiğitçe."
Kalber daha fazla üstelemeyerek sustu. Köse önce endişelenmekle birlikte, Sunguroğlu'nun, kendini toplamak üzere olduğunu görerek İbrahim'e sert bir bakış fırlattı. İbrahim bu bakışla elini kılıcından çekti. Ne olacağını biraz da merakla seyre başladı.
Sunguroğlu'nun sersemliği ve şaşkınlığı çabuk geçmişti. Onun yerinde bir başkası olsaydı, birkaç kaburgasının kırılacağı muhakkaktı. Fakat genç adam böyle darbelere alışıktı. Beklenmedik bir anda olması onun sadece şaşırtmıştı, o kadar.
Yavaş yavaş doğruldu. Tepesinde dikilen hasmına mütebessim bir çehreyle baktı:
"Kuvvetine diyecek yok," dedi. "Ama kalleşlikte de üstüne yok, haberin olsun."
Boğa belki bu kadarla yetinecekti. Ancak Sunguroğlu'nun onu kalleşlikle suçlaması çileden çıkmasına sebep oldu.
"Seni ezeceğim genç adam!" diye homurdanarak üstüne yürüdü.
Jozefin:
"Durdur şunları Kalber!" diye haykırdı. Bizans şövalyesi sandığı adamın ezildiğini görmemek için elleri ile yüzünü örttü.
Sunguroğlu dikkatle hasmının hareketlerini takip ediyordu. Kasıklarına vurmak üzere bacağını kaldırdığını görünce, şimşek hızıyla eğildi. Boğa'nın bacağını kaparak kıvırdı, kollarından birini de yakalayarak koca gövdeyi başının üstüne kaldırdıktan sonra, yere çaldı.

"Yaşa yiğidim!"
Bu sevinç çığlığı İbrahim'in ağzından fırlamıştı. Bir an nerede olduklarını unutarak, Türkçe bağırmıştı. Fakat kimsede onu duyacak hal yoktu. Bunu fark edince bayağı sevindi. Boğa mağaranın içinde yankılar yapan bir feryat kopardı. Kalber, Jozefin'i omuzundan sarstı.
"Aç gözlerini Jozefin, aç da bak, ne göreceksin!"
Jozefin korka korka ellerini yüzünden çekti. Umduğunun tam tersi bir manzara görünce, hayretle bağırdı:
"Ay!.. Bu ne?"
Sunguroğlu bacaklarını germiş, kollarını göğsünde kavuşturmuştu. Başı dimdikti. Bir cesaret timsali gibi duruyor, hasmının ayağa kalkmasını bekliyordu.
Boğa ise yerde kıvranmakla meşguldü. Neden sonra arkadaşlarının da yardımlarıyla doğrulabildi. Ama inadından dönmedi. Artık eskisi gibi kahkahalar atmıyor, gururla kabarmıyordu.
Ayakta durmasına yardım eden arkadaşlarını iki dirsek hareketiyle itti.
"Bırakın, ihtiyacım yok!"
İki rakip bir müddet birbirlerini süzdüler. Boğa hırsından soluyordu.

"Oyun bilen biriymişsin delikanlı," dedi. "Ama bu benim dövüş zevkimi bir kat daha arttırdı. Ağzıma lâyık bir lokma buldum nihayet. Seni kolay bırakmayacağım. Posanı çıkarana kadar döveceğim."
Sunguroğlu gülmekten kendini alamadı:
"O iş şimdiden belli olmaz dostum," dedi. "Mücadelenin sonunda kim kimi ezecek bakalım? Hadi gel."
"Şimdiye kadar sırtım hiç yere gelmemişti. Bu dövüş-

ten sağ çıkabilir de Konstantinople'ye dönebilirsen, imparatora anlat, rütbeni yükseltir."
"Yanılıyorsun Boğa, benim, yaptıklarımla övünmek gibi kötü bir huyum yoktur."
Kollarını indirdi. Rakibinin hücumunu anında karşılamak için hazırlandı.
Düka'nm huysuzlanıp hırlamasını duyunca başını çevirmeden emretti:
"Sus Duka, sen karışma bu işe..."
Köpek sustu. Jozefin hayretle söylendi:
"Ne akıllı hayvan bu!"
"Onun maharetleri çoktur" dedi Kalber. "Bana saldıranlardan birini de o hakladı."
Boğa, ateş saçan gözlerini Sunguroğlu'na dikmişti.
"Yedim seni!" diye böğürerek saldırdı.
"Kursağında kalır" diye karşılık verdi Sunguroğlu. Kenara sıçrayarak hücumu savuşturduktan sonra da ilâve etti:
"Her kuşun eti yenmez Boğa efendi. Bunu şimdiye kadar sana öğreten olmadı mı hiç?"
Boğa: "Kimseye nasip olmadı" diye soludu.
"Öyleyse bu dersi vermek de bize düştü. Aksi gibi talebe yetiştirmekten de hiç hoşlanmam."
'Talebe ha!.. Ben talebeyim öyle mi?"
Boğa çıldırmak üzereydi. Gözleri birer kor parçası gibi yanmaya başlamıştı. Çok kızdığı için dengeli hareket edemiyordu. Kavgada akılcılığı hiçbir zaman elden bırakmayan ve başarılarını bu meziyetine borçlu olan Sunguroğlu , artık rakibini yenmenin kolaylaştığını görerek etrafında dönmeye başlamıştı.

İkinci hamlesinin de boşa gittiğini gören Boğa, kızgınlıkla haykırdı: "Kaçma!.."
Sunguroğlu hasmının asabını bozmak için bir kahkaha attı:
"Kaçmıyorum ki dostum, sadece oynuyorum seninle."
"Sen oynuyorsun ha!.. Benimle oynuyorsun öyle mi?"
"Ya, seninle tabii!.."
Kalber'in adamları Boğa'nın tarafını tutuyor, gayrete getirmeye çalışıyorlardı. "Ez onu!.."
"Haydi Boğa, ye onu ye!.." "Yazık sana be, bir Bizanslı ile başedemiyorsun!.."
Köse kıs kıs güldü. Bu adamlar daha Bizanslı Osmanlı dövüşünü ayırt edemiyorlardı. Halbuki usulleri o kadar başka başka idi ki, bir kere iki milletin dövüşünü görmüş olanlar, hemen bunun farkına varırlardı.
Boğa sağdan-soldan akseden teşviklerle cesaretlenir gibi oldu. Bu istekleri boşa çıkarmamak için hücumu aceleye getirerek atıldı.
Bu sefer Sunguroğlu'nun ayaklarına dalmıştı. Akıncı kendine has bir manevra ile yana sıçradı. Aynı anda sağ bacağını ileriye doğru uzattı. Boğa hızını alamadı. Bütün ağırlığı ile Sunguroğlu'nun çelmesine takıldı. Bir kere daha yüzükoyun kapaklanırken:
"Allah belânı versin!.." diye böğürdü.
Sunguroğlu hiç istifini bozmadan, karşılık verdi:
"Bir belâ gelecek, ama herhalde bana değil Boğa efendi. Mukayyet ol!.."

Boğa hızla yere kapaklanmış, fakat aynı süratle de doğrulmuştu. Vahşice soluyor, yarı açık ağzından köpükle karışık salyalar akıyordu.
"Ezeceğim seni pis şövalye!"
Sunguroğlu gayet sakindi:
"Ezilmeye niyetim yok aslanım. Çünkü ben de senin gibi ezmeye alışkınım. Ne var ki, el elden üstündür düsturunu kabul ederim."
Boğa yerinden fırladı. Ama bu sefer tutturmuş. Sunguroğlu biraz fazla konuşmanın cezasına çarpılmıştı. Rakibine belini kaptırmış, üstelik kolları mahsur kalmış, âdeta bir cenderenin içinde kısmıştı. Fakat Boğa'dan bir üstünlüğü vardı. Muhakemesi tam işliyor, aklı ile karar veriyordu. Bu durumda hangi oyunun tatbik edileceğini düşündü. Rahmetli Akça Dedesini hatırladı.
"Bütün kuvvetini kollarına vererek gereceksin. Hafifçe yukarıya doğru çekerek kasacaksın" dediğini duyar gibi oldu.
"Ya Allah!" dedi içinden. Bütün kuvvetini kollarına vererek oyunu tatbike geçti.
Gövdesini ve kollarını çembere alan kıskaç yavaş yavaş gevşemeye başladı. Sunguroğlu bunu hissedince hayli sevindi. Kollarını daha da kastı. Vücudu yay gibi kıvrıldı. Sonra süratle doğruldu. Boğa'nın kollarından kurtulmakla kalmadı, aynı zamanda bir omuz darbesiyle onu duvara yapıştırdı.
Boğa bir süre duvara yaslanıp bekledi. Kendini toparlamak istediği belliydi. İyice yorulmuş, sık solumaya başlamıştı. Ama Sunguroğlu'da yorgunluk emaresi bile yoktu.

Adamın dinlenmesine fırsat verdiği takdirde, kavganın iyice uzayacağını düşündü. Oysa yapılacak dünya kadar iş vardı.
Boğa'nın toparlanmasına meydan vermemek için atıldı. Kuvvetli kolları ile belinden kavradı, şiddetle sıktı.
Köse ile İbrahim artık yüzde yüz Sunguroğlu'nun galip geleceğine inanmışlar, teşvik etmeye başlamışlardı:
"Hadi yiğidim, hakla şunu!"
İbrahim yine heyecanlanmış, Türkçe bağırmıştı. Korku ile etrafına baktı. Sonra Köse'nin azarlayıcı bakışları ile karşılaşacağı endişesi içinde yavaş yavaş ona döndü. Ama Köse kendini öylesine kavgaya kaptırmıştı ki, değil İbrahim'in sesini kıyamet kopsa duyacağı yoktu. İbrahim de bağırmak yerine artık yumruklarını sıkmakta karar kıldı.
Seyirciler de yavaş yavaş durumu kavradılar. Önce bir kaç kişi saf değiştirerek Sunguroğlu'nun tarafına geçti:
"Ez onu yabancı, ez hadi!.."
"Parçala şövalye, parçala!.."
"Kır kemiklerini!.."
Sonra hep birlikte onun tarafını tutmaya, uğultu halinde teşvik etmeye başladılar.
Boğa kötü durumda idi. Nefesi sıkışıyor, boğazından hırıltılar, ağzından köpükler geliyordu. Önce gözleri büyüdü, büyüdü, âdeta yumruk kadar oldu. Sonra dili dışarı sarktı. Hırıltılar yavaş yavaş seyrekleşti. Sunguroğlu'nun kolları arasına yığıldı, kaldı.
Sunguroğlu rakibinin bayıldığına iyice kanaat getirdikten sonra, kollarını gevşetti. Boğa, bu gevşek çemberin arasından kayarak boş bir çuval gibi yere yığıldı. Olduğu yerde öylece kaldı.

Sunguroğlu dönüp bakmadı bile. Hiçbir şey olmamış gibi Kalber'e doğru yürüdü. Kendisine tezahürat yapan kalabalığı yardı. Gitti, yanına oturdu. Koşup bacaklarına sürtünen, âdeta başarısını tebrik etmeye çalışan Duka'nm başını okşadı. Kalber'e döndü:
"Evet, Kalber sözü nerede bırakmıştık?"
İki kardeş hayretler içinde idi. Bir insan yenilmez zannedilen Boğa'yı yendikten sonra, nasıl kabarmaz, nasıl övünmezdi? Bunu kafalarına sığdıramıyorlardı.
Sunguroğlu sualine cevap alamadığını görünce, yeniden sordu.
"Ha!.. Nerede kalmıştık Kalber?"
Kalber toparlanamıyor, kekeliyordu:
"Şey, yani diyordunuz ki, hani şey diyordunuz ya!"
Sunguroğlu birden hatırlamış gibi:
"Evet, diyordum ki akıllı hareket etmek lâzımdır. His insanı daima çıkmaza sürükler. Bu işlerde ise insan çok kere pişman olmaya vakit bulamaz. Onun için burada bazı noktaları, bazı kaideleri tespit etmemiz lâzım geliyor. Ezbere hareketten kaçınmamız gerekiyor. Yüz otuz kişi idiniz. Bizimle şimdi yüz otuz üç olduk. Foça'da bir ihtil-hal yapmak için yeter de artarız bile!"
"İyi," dedi Kalber. "Nasıl isterseniz öyle olsun. Bundan sonra emrinize giriyorum."
Sunguroğlu, bu iyi kalbli Foçalının dizini okşadı.
"Yok Kalber. Sen bu adamların başısın. Bunlar sana itaat etmeye alışıklar. Ben ne de olsa bir yabancıyım onlar için."
"Kolayı var, bunu kendilerine soralım."
Akıncının itirazına meydan vermeden, adamlarına döndü:

"Arkadaşlar! Aramıza yeni katılan şövalye Aleks'in kuvvetini gözlerinizle gördünüz. Ben de kılıç kullanmaktaki ustalığını gördüm ve size yemin ederim ki, hayatımda böyle usta bir silâhşor daha tanımış değilim. Onu başımıza reis olarak teklif ediyorum. Kabul edenler ellerini kaldırsın."
Büün eller bir anda havaya kalktı.
"Kabul, kabul!.."
"Kabul ediyoruz!.."
"Yabancı reisimiz olsun."
Sunguroğlu bu emr-i vaki karşısında yapacak birşey bulamadı. Jozefin'e baktı bir an. Genç kız bile elini kaldırmış, havada sallıyordu.
"Pekâlâ" dedi. "Reisiniz olmayı bir şartla kabul ediyorum. Bana her yerde itaat edeceğinize söz vereceksiniz."
"Söz veriyoruz..."
"Seninleyiz!.."
"Ölümden öteye kadar peşinden geliriz!"
Bu arada Boğa'nın kendine geldiği görüldü. Yattığı yerde önce kımıldadı. Kalkmaya davrandı. Buna muvaffak olamayınca da dizleri üzerinde sürünerek Sunguroğ-lu'na doğru ilerlemeye başladı.
Ne olacağını merak eden adamlar, açılıp yol verdiler.
Boğa meraklı bakışlara aldırmadan kolları ve dizleri üstünde yürümesine güçlükle devam ediyordu. Nihayet Sunguroğlu'nun önüne gelebildi. Bir süre durgun gözlerle, az evvel dövüştüğü adamın yüzüne baktı. Oracığa oturup bir süre dinlendi. Sonra ellerini uzatarak hırıltılı bir sesle konuştu:
"Ver elini öpeyim yiğidim."

Sunguroğlu ayağa fırladı. Adamı kollarından tutup kaldırdı. Sonra kucakladı. Gönlünü almak için:
"Çok kuvvetli ve cesursun dostum," dedi. "Yalnız gururuna fazla esirsin. Bunu söküp attığın gün, yenilmezliğine kavuşacaksın."
Boğa'nın gözlerinden yumruk gibi yaşlar akıyordu. Hiç birşey söylemedi. Yalnız mecalsiz kollarla, içten içe bağlandığı yeni dostunu bağrına bastı.
Bu hareketten Köse çok duygulanmıştı, kirpiklerinde buğulanan iki damla yaşı göstermemek için başını öte yana çevirdi. İbrahim içinden:
"Ne iş be?" diye söylemekten kendini alamadı.
Kalber ile Jozefin bakışarak gülümsediler. Memnunlukla başlarını salladılar. Kalabalık çılgınlar gibi alkışlamaya başladı:
"YaşşaL."
"Bravo!" sesleri, mağaranın taş duvarlarına çarparak yankılandı bir zaman.
Sunguroğlu, Boğa'yı yanma oturttu. Sonra adamlarına döndü, Köse ile İbrahim'i işaret etti:
"Bu iki arkadaşımla Boğa, Kalber ve Jozefin yardımcı-larımdır arkadaşlar," dedi. "Kendilerine danışmadan hiçbir karar vermeyeceğim."
Adamlar buna daha çok memnun oldular. Hele az önceki hasmını kendine yardımcı alması, hepsini sevindirdi. Biliyorlardı ki, Boğa onu yenmiş olsaydı durum tamamen başka olacaktı.
"Oturun," dedi Sunguroğlu "İlk işimizi konuşacağız."
Herkes oturdu. Merakla yeni reislerine gözlerini diktiler.

"Arkadaşlar, henüz birbirimizi gerektiği gibi tanımaya fırsat bulamadık. Bu zamanlar olacaktır. Burada hayli kalabalığız. Üstelik yerimiz de emindir. Kolay kolay kimse bulamaz. Tabii aramızdan bir hain çıkıp söylemezse..."
Birden soğuk bir rüzgâr esti. Herkes birbirine şüphe ile baktı. Sunguroğlu pot kırdığının hemen farkına vararak tamiri cihetine gitti.
"Ben böyle birinin aramızda bulunabileceğini asla kabul etmiyorum. Öyleyse oldukça emin bir yerde bulunuyoruz. Burada isyan hazırlayacağız. Foça Beyi çok ileri gitmeye başladı. O bizi yıkmadan onu yıkmamız lâzım. Ama bu nasıl olacak?"
Bir an sustu. Sözlerinin nasıl karşılandığını ölçmek için dinleyicilerinin yüzlerine baktı. Biraz önceki soğuk hava dağılmış, durum normale dönmüştü.
"Bana sorarsanız, evvelâ zindanı öğrenip orada bulunan esirleri serbest bırakalım. Bir kargaşa çıkacak ve bey kuvvetleri onlarla uğraşmaya başlayacak. Bu arada biz de saraya hücum edip, Septimus'u alaşağı edeceğiz. Ne dersiniz?"
Adamlar düşünmeye bile lüzum görmeden, hemen kararlarını açıkladılar:
"Kabul ediyoruz!.."
"Doğru düşündün şövalye!.."
"İyi söyledin!.."
"Sonuna kadar seninleyiz!"
Sunguroğlu bir el hareketiyle hepsini susturdu.
"Ama zindanın bulunduğu yeri bile bilmiyoruz. Yani ben bilmiyorum. Foça'ya geldiğim daha birgün oldu. Aranızda bilenler vardır mutlaka."

Birkaç kişi:
"Biliyoruz" diye bağırdı.
Kalber, Sunguroğlu'nun kolunu dürttü:
"Ben de biliyorum şövalye," dedi. "O işi oldu say."

Sunguroğlu, Kalber'e döndü. Sesini alçalttı:
"Evet, ama neleri bilip, neleri bilmediğimizi burada tespit etmek zorundayız. Sonra hesapta olmayan güçlüklerle karşılaşmak istemem."
"Doğru, haklısınız."
"Biliyorsanız mesele yok. Ben ve iki arkadaşım .bu akşam tekrar şehre dönüp bazı kimselerle temas kuracağız. Zamanı gelince sizi durumdan haberdar ederiz. Anlaştık mı?"
Jozefin başını kaldırdı. Şaşkınlıktan yeni kurtulduğu belli oluyordu.
"Bizimle kalmıyor musunuz?" diye sordu.
Sunguroğlu genç kıza baktı. Zavallı kız birçok felâketi bir anda görmüş, âdeta on yıl birden ihtiyarlamıştı.
Sunguroğlu acıyarak baktı. Sesini büsbütün alçalttı:
"Maalesef kalamıyorum," diye cevap verdi. "Korsanika hanında bir oda kiraladık. Hancı zaten şüphelenip duruyor. Yapacağımız işlerin selâmeti için kimseyi kendimizden şüpheye düşürmememiz lâzım. Anlıyorsunuz değil mi?"
İki kardeş aynı anda:
"Anlıyoruz," diye cevap verdiler.
Ayağa kalktı. Adamların önünde dimdik durdu:
"Şimdilik bize müsaade dostlarım. Yakında tekrar görüşeceğimizi umarım."

El salladılar:
"Güle güle kahraman, Allah yardımcın olsun!.."
Sunguroğlu arkadaşlarına döndü.
"Gidelim artık."
Hep birlikte çıkışa kadar yürüdüler.
Kalber orada Sunguroğlu'nun elini bir kere daha sıktı.
"Tekrar teşekkür ederim yiğidim," dedi. "Senin gibi bir reise sahip olmak, ne büyük nimet bizim için."
Sunguroğlu iyi kalbli dostunun omuzunu okşadı:
"Sevinmek için acele etme Kalber, bakalım işler ne renk alacak?"
"Başaracağımıza her zamankinden fazla inanıyorum."
"İnşallah dediğin gibi olur dostum."
Kalber kapıyı açmaları için işaret çıngırağını çekti. Birazdan koca mağaranın ağzı açılmış, üç Osmanlı akıncısı yedeklerinde atları ve yanlarında Duka olduğu halde, dışarı çıkmışlardı.
Köse uzun uzun baktı. Bir yandan da öğle güneşi ile kamaşan gözlerine elini siper etmeye çalışıyordu.
"Buraya yiyecek ve içecek taşımakta hayli zorluk çekseler gerektir," diye fikir yürüten İbrahim'e:
"Hiç de düşündüğün gibi değil," diye cevap verdi.
"Niçin?"
"Baksana kayanın arka tarafı bir ovaya bakıyor. Civarda hayli köy var. Bu köylerden rahatlıkla istediklerini temin edebilirler."
Gülerek konuşmasını sürdürdü:
"Allah, olacak işin sebebini halkedermiş, bakın kimleri yolumuza çıkardı. Bize yardımları dokunacağa benzer."

"Öyle," dedi Sunguroğlu. "Yardımları dokunacağı muhakkak ya. Ne var ki bizim meselemizden tamamen ayrı bir işle uğraşıyorlar. Bunlar beyliği ele geçirme ve intikam alma sevdasında. Biz ise beyimizin oğlunu kurtarmaya çalışıyoruz."
"Olsun canım, bu arada Foça Beyini de başaşağı devirirsek, günaha mı girmiş oluruz?"
Bir müddet durdu. Sonra kendi kendine söylenir gibi:
"Acaba Gobis, Halil Beyin kapatıldığı yeri öğrenebilmiş mi?" diye mırıldandı.
Köse, Sunguroğlu'nun mırıltısını duymuştu:
"Herhalde öğrenmiştir," diye karşılık verdi. "Zekâ bakımından, Gobis, bana yetişemezse de, yakınlaştığı muhakkak. Gözlerinden bunu okudum."
İbrahim güldü:
"Kıskandın mı yoksa?"
"Yok, kıskanmadım. Bilâkis takdir ettim. Aynı zamanda, zekâsından faydalanmaya gayret ediyorum."
Yokuş aşağı iniş, tırmanmak kadar uzun sürmemişti. Hem o kadar yorucu olmamıştı. Düzlüğe varıp atlarına bindikleri zaman, üçü de derin birer nefes aldı. İbrahim artık arkalarında kalan sarp kayalığa bakıp bir ıslık öttürdü:
"Doğrusu oraya tırmanmak için cambaz olmak lâzım, hayli yorulduk."
Köse:
"Yorulduk, ama değdi ha."

UÇUNCU BOLUM
Gobis, üç arkadaşa bir kere daha baktı. Ne düşündüklerini yüzlerinden okumak o kadar güçtü ki, boş yere bakmaktan vazgeçerek, bakışlarını duvardaki halıların üstüne kaydırdı. Birinin üstünde büyük bir ördek resmi vardı. Yarısına kadar göle girmiş, göl içindeki güvercinleri ürkütüp kaçırtmıştı. Güvercinlerden birinin rengi altunî idi. Gobis bu renkte bir güvercini hayatında görmemişti. Halıyı örenin saçmalığı olduğuna yemin edebilirdi. Serseri herif, rastgele iplik kullanmıştı. Bu halıya üç altın verdiğine pişman oldu.
İki saattir oturmaktan iyice uyuşmuştu. Sanki yüzlerce iğne batırılıyormuş gibi bir his duydu. Şu uyuşma ne kadar kötü oluyordu. Bacağının yerinde olduğundan emin olmak için dokundu. Ama bunu yaparken kımıldamak zorunda kaldı. O zaman bacağı testereye tutulmuş gibi acıdı. Hafif bir çığlık atmaktan kendini alamadı:
"Ah!.."
Birden korktu. Osmanlı akıncılarına yeniden tek tek baktı. Gençler hiç oralı olmamışlardı. Ama şövalyenin ho-

cası sandığı yaşlı Köse, başını kaldırıp canı sıkılmış bir tavırla Gobis'e bakmıştı. Gobis gülümsemeye çalıştı. Konuşmak istedi. Ama Köse'nin gözleri ayak uçlarına bakmaya dönünce konuşmaktan vazgeçti.
Gobis Şövalye Aleks'in hocasından adamakıllı ürkü-yordu. Hele gözleri... Gözlerine bakamıyordu. Vakıa kendisinin de şeytana külahını ters giydirecek kadar zeki olduğuna inanıyordu, ama bu adamın, kendisinden yüz kere zeki olduğuna yemin edebilirdi. İnsanın ağzından sözü kapıyor ve söyleyeceği şeyi daha düzgün bir şekilde kendisi söyleyiveriyordu. Gobis birkaç kere buna şahit olmuştu. Ondan sonra da ihtiyarın tekin olmadığına karar vermişti. Genç şövalye kendine hakikaten iyi bir hoca seçmişti.
Rahatsızca kımıldadı. Bereket iğneler eskisi kadar şiddetle batmıyordu. Uyuşukluğu yavaş yavaş geçiyor, uyuşan bacağına yeniden kan yürümeye başladığını hissediyordu.

Bir saattir konuşmadan bir hareket yapmadan bu adamlar ne düşünüyorlardı ki, böyle? Bu kadar uzun boylu düşünmeyi gerektirecek ne vardı sanki? Gobis sadece Halil Beyin Venedik'e götürülmek üzere üç gün sonra bir kalyona bindirilip hareket edileceğini öğrenmiş ve bu malûmatı şövalyeye bildirmişti. Bunu öğrendikleri zaman, üçünün de gözlerinde tuhaf parıltılar görmüş, doğrusu ürkmüştü. Daha bazı sualler sormuşlardı. Gobis de bildiği kadarıyla cevaplandırmaya çalışmıştı. Ondan sonra susmuşlar, bir daha ağızlarını açmamışlardı.
Birden şövalyenin ayağa kalktığını görünce, kendisi de kalkü.
"Sağol Gobis," diye mırıldandı, şövalye sandığı adam. "Verdiğin malûmat çok kıymetli. Bunu imparator hazret-

leri Yoannis'e bizzat söyleyeceğim. Herhalde gayretini karşılıksız bırakmaz."
Gobis genç adama baktı. Düşünceli yüzünde, verilmiş bir kararın izleri açık açık okunuyordu.
"Teşekküre değmez şövalye. Mükâfata gelince, ihtiyacım yok. Sadece Şövalye Lagan Mişöp'e duyduğum sevgi ve Foça Beyine duyduğum intikam hissi bana yeter. Bundan sonraki işim ne olacak? Onu öğrenmek istiyorum!"
"Şimdilik araştırmaya devam edeceksiniz Gobis. Biz hadiselerin alacağı seyri yine sizden öğreneceğiz. Ona göre hareketimizi kararlaştırırız. Şimdilik bu kadar."
Kapıdan çıkmak üzereyken döndü. Meyvacıya baktı:
"Tekrar teşekkür Gobis," dedi.
Gobis elini salladı. Üç arkadaş çıküktan sonra, dolaba doğru yürüdü. Koca bir destiden bardağa şarap koydu. Bir dikişte yuvarladıktan sonra, dilini damağında şaplattı. Memnuniyetle gülümsedi:
"Amma da tuhaf bir şövalye," diye söylendi.
Üç arkadaş hemen hiç konuşmadan handaki odalarına döndüler. Sanki bunu bekliyormuş gibi, Köse, hemen atıldı:
"İşler kızışacak yine!.."
İbrahim:
"Öyle görünüyor," diye karşılık verdi. "Halil Beyin götürülmesi bizim için iyi olmasa gerek. Acele etmemiz lâzım. Öyle değil mi ağam?"
Suali Sunguroğlu'na sormuştu. Sunguroğlu gitti, yatağına oturdu. Bir zaman sessizce iki arkadaşına baktı. Cevap verecek yerde Köseye bir sual sordu:
"Sen bu işe ne dersin sivri akıllı Köse'm?"

"Hangi işe?"
"Halil Beyin Venedik'e götürülmesi işine. İbrahim'in dediği gibi işimiz zorlaşacak mı?"
Köse bunları Gobis'in meyva dükkânının arka kısmında bulundukları sırada enine boyuna iyice düşünmüştü. Güldü:
"Aksine yiğidim, tam aksine. İşimiz kolaylaştı demektir."
Sunguroğlu da gülümsedi:
"Ben de öyle düşünüyorum."
İbrahim aval aval bakıyor, Halil Beyin Venedik'e götürülmek istenmesi ile kendilerine nasıl bir kolaylık sağlanacağını anlamaya çalışıyordu.
"Ne yalan söyleyeyim," diye konuştu. "Ben de bu konuyu uzun uzun düşündüm, ama hemen yarın, eldeki kuvvetlerle Foça Beyine taarruz etmekten başka çıkar yol bulamadım."
"Eldeki kuvvetler mi? Hangi kuvvetler?"

"Ne çabuk unuttun bir sürü asinin reisi seçildiğini Sunguroğlu. Mağaradaki Kalber ve adamlarından bahsediyorum."
"Ha onlar! Tabii onlar da işimize yarayacak. Kalber ve adamlarından istifade edeceğiz."
"Ne cihetle?"
Sunguroğlu, Köse'ye döndü:
"Söyle bakalım Köse, sen ne tedbir düşünüyorsun?"
Köse şöyle bir kımıldadı. Ellerini dizine koydu. Ders okumaya hazırlanan bir talebe ciddiyetiyle konuşmaya başladı:

"Halil Beyi birkaç gün içinde bir kadırga ile Venedik'e götürecekler. Halil Beyin götürüleceği kadırgada en kötü ihtimalle, diyelim iki yüz kişi bulunsun."
Sunguroğlu itiraz etti:
"Bir kadırgaya o kadar adam koyamazlar."
"Haklısın tabii, ama en kötü ihtimalle dedim."
"Peki devam et."
"Sözümü kesmesen devam edeceğim. İki yüz diyelim. Bizim elimizde ise, yüzden fazla adam var. Kaptan Gre-dos'un toplayacağı adamlarla bu kuvvet daha da artacak. Fakat bütün mesele şu: Kaptan Gredos'un gemisi bu kadar adam alır mı?"
"Almaz herhalde!.."
"O zaman yeni bir gemi bulmak icap edecek ki, kolay bir iş değildir. Satın almaya kalksak şüphe uyandırabiliriz."
"İşgal etsek!.."
Köse güldü:
"Hemen aklın zora kaçıyor senin yiğidim, ben kurnazlıkla halletmeyi düşünüyorum. Hem istediğin anda gemi nereden bulup işgal edeceksin?"
İbrahim konuşulanların tek kelimesini kaçırmadan dinliyordu. Arkadaşlarının düşüncelerini ancak anlayabilmişti.
"Gemiyi mi basacağız?" diye sordu.
Köse bir kahkahadan sonra cevap verdi:
"Ha şunu hileydin genç horoz. Kafa çalıştırmak kılıç sallamaya benzemez."
"Uzatma," dedi Sunguroğlu, "ne düşünüyorsun onu söyle."

"Düşünüyorum ki daha uygun bir yol bulalım."
"Meselâ?"
"Meselâ Gobis var. Meyvalarını Venedik'e göndermek bahanesi ile bize bir gemi kiralayabilir. Bu gemiye hem bizi, hem de mağaradaki âsilerden yirmi kadar silâhşoru bindirebilir."
"Şüphelenmezler mi?"
"Zannetmem. Etraf korsan dolu. Bir tüccar, mallarını sağ salim gönderebilmek için böyle bir tedbir alırsa, niçin dikkatleri çeksin?"
"Gobis o kadar meyvayı gözden çıkarır mı?"
Köse bir kahkaha daha arttı:
"Meyvayı güya ilerdeki bir limandan alacağız. Tabii denize açılır açılmaz gemiyi ele geçireceğiz."
Sunguroğlu ayağa fırladı:
"Tamam!.." diye bağırdı. "Bravo!"
Sevincinden Köse'nin boynuna sarıldı.

"Doğrusu ben de Halil Beyi gemide ele geçirmeyi düşünüyordum, ama bu kadar tafsilatlı bir plân hayalimden bile geçmezdi. Hakikaten zeki adamsın."
Köse hiç umursamadı:
"Sevinmekte acele etmeyelim yiğidim. Önce Gobis'i gemi kiralamak için ikna etmek gerek."
"O kolay!"
"Acaba?"
"Kolay inan ki; Gobis, Foça Beyine karşı şiddetli bir kin duyuyor. İntikam alma fırsatı çıkarsa körü körüne yardım eder. Şimdiye kadar ettiği gibi."
"İnşallah öyle olur. Sonra Kalber ve adamları böyle bir tehlikeyi göze alırlar mı?"

Sunguroğlu başını salladı. Elbette bu ihtimal de vardı. Kalber, Foça Beyini devirip babasının intikamını almak istiyordu. Belki bey olmaya bile niyetli idi. Üç Osmanlı'nın ne yapmak istediğini öğrenince, iş birliğinden vazgeçebilirdi.
"Kalber'e herşeyi anlatmalıyız. İşimize geldiği gibi söyleriz."
"Doğru. Kalber anlayışlı bir adama benziyor. Bana da kalırsa herşeyi olduğu gibi anlatalım. Yine bize yardım edeceğinden eminim. Çünkü hayatını bize borçlu olduğunu biliyor."
İbrahim söze karıştı:
"Yani Osmanlı olduğumuzu, buraya Halil Beyi kurtarmaya geldiğimizi mi söyleyeceğiz?"
Köse elini havada salladı:
"Yok yok," dedi. "Çok şey bilmesine lüzum yok. Yalnız Bizans imparatorunun adamları olduğumuzu ve Halil Beyi kurtarmaya gönderildiğimizi söyleyeceğiz. Gerisini bilmese de olur."
"Yani Gobis'in bildiği kadarını bilsin diyorsun."
"Evet, Gobis'in bildiği kadarını!.."
Sunguroğlu kılıcıyla oynarken konuştu:
"Öyleyse birimiz Kaptan Gredos'u bulup durumu anlatsın. Anlaşılan bu işte bize en yakın olan yine o. Birimiz de dağa çıkıp Kalber'e haber versin."
Köse atıldı:
"Kalber'e ben giderim yiğidim. Müsaade edersen tabii."
"Nasıl istersen öyle yap Köse! Ben de bu arada Gobis'i bir ziyaret edeyim."

ibrahim neşeli bir sesle:
"Demektir ki benim kısmetime de Kaptan Gredos çıktı. Kaptanla görüşeceğim için memnunum."
Köse derin bir nefes aldı. Pencereye doğru yürürken:
"On güne bu kadar işi sığdırmayı ancak biz başarabiliriz," diye güldü. "Doğrusu yaman adamlarız."
İbrahim hemen cevabı yapıştırdı:
"Gururlanacağına Allah'a şükret Köse sakal."
Köse, delikanlıya hak verdi. Ve kendilerini gün gün başarıya ulaştıran Allah'a bir daha şükretti.
Bir müddet herkes kendi âleminde kaldı. Duka bile şen hırıltılarını keserek kenara büzülmüş, ön ayaldannın üstüne çekmişti.
Neden sonra Sunguroğlu:
"Sabah ola hayır ola bakalım," diye konuştu. "Hele gün açsın, o zaman işe girişiriz."
Köse'nin yanına gitti. Yavaş yavaş çökmeye başlayan karanlığa, tenhalaşan sokaklara gözlerini dikti.

Birazdan Köse sokağa bakmaktan sıkılmış, pencereden çekilmişti. İbrahim'in yanma oturdu. Dostça omuzu-nu okşadı.
"İyi misin genç dostum?"
İbrahim yapmacık bir öfkeyle baktı:
"Yine ne zorun var Köse sakal?"
Köse gerçekten bir muziplik düşünmüştü:
"Kusura bakma dostum, gerçi hepimiz dinimizin hizmetkârıyız, ama bu sefer zahirî hizmetkârlık sana düştü. Gidip hancıya ayaklarımızı yıkamak istediğimizi söyleyebilir misin acaba?"

ibrahim hayretle sordu:
"Ayaklarını mı yıkayacaksın?"
Köse, arkadaşının başını fiskeledi:
"Anlayışlı ol biraz, bak vakit akşam namazına giriyor, benim ise abdestim yok. Abdest suyu isteyemeyiz ya."
İbrahim hiç itiraz etmeden ayağa kalktı. Kapıdan çıkarken:
"Senin de hiç abdestli olduğunu görmedik ki" diye söylendi.
Birazdan elinde bir ibrik ye üstü kabartmalarla süslü bakır leğenle odaya döndüğünde, burnundan soluyordu.
Öfkeli olduğu her halinden belli idi. Elindekileri yere koyar koymaz, konuşmaya başladı:
"Şu hancı olacak serseriyi tepeleyeceğim vallahi. Artık canıma tak etti. Ben işaretlerle zar zor derdimi anlatırken, sırıtarak bakması hiç hoşuma gitmiyor. Leş gibi de şarap kokuyor üstelik."
Köse hafif bir sesle:
"Katlanacağız çaresiz," dedi.
İbrahim hışımla Köseye döndü.
"Tabii, herifin yüzünü ayda, yılda bir gördüğün için sen katlanabilirsin, ama ben... Döveceğim, başka yolu yok. Kafamı iyice karıştırıyor."
Sunguroğlu mülayim bir sesle sordu:
"Ne diyor sana?"
"Beni ahlâksızın biri bellemiş anlaşılan. Bu akşam sizi soymamı resmen teklif etti, paraları paylaşıp, siz buradan ayrıldıktan sonra dönmek üzere Venedike gidecekmişiz."
Sunguroğlu güldü.

-Hayret, Dillni bilmediğin halde nasıl Konuşuyorsun
adamla?" konuşuyor. Sözlerini de
-Ben konuşmuyorum ki. o konuşuy işareüe takviye ediyor. Anlamamak ıçm aptal
yumruğunu boşluktasalladı
"Nasıl sabredip oracıkta başını ezmeaıg ret ediyorum. Pis dalavereci."
İt- -rasyed, sanıyor -J-jgJ$£££
yor Keratama. Hakikaten İbrahan m ded-s" yj^
^"^.-.d-nindsidue ^Xt^^dltbarlnralar dibini .a,
Bir süre baktı, yüzünü ekşitti: doldurmadan
-Şu gavurcuklar da her tarafı putlarla do enemezler!" diye söylendi.
ede;en bir besmele .ekti. Abdest a^aya ba^
Birazdan kaprya kol demirim vurup sık, y
ddar. Sessi.ce namadanm "*"* ha2ır ol.
Yats.ya kadar sohbet et ,1,^^^ncİn aŞağ> 1B-dugunu haber veren ırı başlı Cücenin a

diler- ,. KK=pdeki sedirde
Büyük odaya önce S-*£*^^L. birden
azametli bir tavırla oturan dört ^^adı:

durakladı. Köse'ye doğru yarım donup "İçerde dört Bizanslı var."

Köse arkadaşının omuzunun üstünden şöyle bir baktı.
"Aldırma," dedi. "Farketmemiş gibi yapalım."
İyi giyimli dört Bizanslı, dönüp bakmadılar bile. Kendi aralarında konuşmaya devam ettiler.
Sunguroğlu ile Köse doğruca sofraya oturdular. İbrahim homurdanarak mutfağa yöneldi.
Yemekten sonra bir ara Düka'mn hırlaması Bizanslıların dikkatini çekti. Biri başını çevirip baktı. Bizans şövalyesi kıyafetinde olan Sunguroğlu'nu kendinden saydığı için el salladı:
"Selâm dostlar!.."
Sunguroğlu da buna mukabele etmek mecburiyetinde kaldı:
"Selâm!.."
Adam kalktı. Altın simlerle işlemeli pelerininin eteklerini savura savura yaklaştı. İki arkadaşın önünde durdu. Gülümsüyordu:
"Tekrar selâm sana Bizans'ın kahraman şövalyesi!"
Sunguroğlu ile birlikte Köse da ayağa kalktı. İkisi birden ellerini kaldırıp selâma mukabele ettiler.
Adam teklifsizce sedire ilişti. Yabancı diyarda hemşehri görmenin memnuniyeti yüzünden akıyordu.
"Adım Şarlos," diye konuştu. "Onlar da arkadaşlarım. Azametli Bizans İmparatoru Paleloğos'un elçileriyiz."
Sunguroğlu ve Köse derin birer nefes aldılar. Adamın sayesinde Bizans'ta olup bitenleri öğrenebileceklerdi.
Farkettirmeden bakıştılar. Sunguroğlu:
"Adım Aleks," dedi. "Bu da hoca Jozef, mutfakta ye-mek yiyen bir de at uşağım var."

Adamın dikkatle bakmaya başlaması üzerine ilâve etti:
"İmparator kuvvetleri başkumandanı şövalye Lagan Mişöp'ün dostlarıyız."
Şarlos aynı dikkatle bakmaya devam ediyordu.
"Mutlaka sizinle bundan evvel karşılaşmış olmalıyız şövalye" diye konuştu. "Gözüme hiç de yabancı gelmiyorsunuz."
Sunguroğlu, Bizans İmparatoru Kantakuzinos'u devirmek için hipodrumda girdiği ölüm kalım mücadelesini hatırlatmadı tabii.
"Olabilir" dedi. "İstanbul o kadar büyük bir şehir değildir. İkimiz de aynı şehirde yaşadığımıza ve aynı imparatora hizmet ettiğimize göre, karşılaşmış olabiliriz."
"Çok doğru" diye tasdik etti adam.
Başını arkadaşlarına çevirdi.
"Hey Pitnos, Kirmas, Kantares!.. Gelsenize... Şövalye tanıdık çıktı."
Adamlar sallana sallana geldiler. Bir fasulye sırığı kadar ince ve onun kadar uzun olan Kantares, parmağını Sunguroğlu'nun yüzüne dikti:
"Ben bile bir yerden hatırlıyorum şövalyeyi," dedi. "Mutlaka birlikte imparatorun düşmanlarına karşı kılıç sallamışızdır."
Otururken sordu:
"Rumeli muharebesinde bulundunuz mu?"
"Evet," dedi Sunguroğlu. "O muhaberede bulundum."

Adam birdenbire kabardı:
"Öyleyse beni hatırlayacaksınız, orada Osmanlılara nasıl kan kusturduğum dillere destan olmuştur."

Sunguroğlu gülmemek için dudaklarım ısırdı:
"Aradan o kadar zaman geçti ki dostum. Gerçi sizi gözüm ısırıyor, ama tam olarak hatırlayamıyorum."
Kantares iki kolunu birden havaya kaldırdı:
"Ben o harpte..." diye başladığı sözünü bitiremedi. Şarlos onu kolundan çektiği gibi oturttu.
"Başlama yine Allah'ını seversen! Dinleye dinleye bir hâl olduk kaç gündür. Artık hepsini ezbere biliyoruz."
"Ama!.."
"Konuşacak başka şeylerimiz var Kantares, lütfen sus."
Kantares homurdanarak sustu. Homurtusu öylesine köpek homurtusuna benziyordu ki, Duka, kulaklarını kabartarak dinledi. Sonra hırladı.
Pintos denen adam, bir kahkaha attı. Parmağını Dü-ka'ya dikerek Kantares'e gösterdi:
"Bak Kantares, hayvan senin taklidini yapıyor!.."
Kantares sert sert köpeğe baktı. Sonra Pintos'a anlaşılmaz birkaç kelime ile cevap verdi. Nihayet sustu. Küsmüş gibi başını kapıya çevirdi.
Şarlos Sunguroğlu'nun dirseğini dürttü:
"Şövalye Lagan Mişöp'ün bol bol selâmı var yiğidim, başarınız için dua ettiğini söyledi."
Sunguroğlu adamların neler bildiklerini anlamak için sordu:
"Hangi başarımız?"
"Orasını bilemem. Yalnız başarınız için dua ettiğini söylememizi tembihledi. Herhalde mühim bir işiniz olmalı."

"Sizinki kadar mühim olmasa gerek."
"Tabii, bizimki de mühim bir iş. İmparatoru temsil etmek kolay değil burada. Foça Beyi bir türlü iade etmeye razı olmuyor."
"Neyi?"
"Şu Halil Bey denen çocuğu canım. Orhan Beyin oğlu..."
Sunguroğlu ilgisini belli etmeden sordu: "Vermiyor ha?"
"Ya, vermiyor. İmparator para teklif ediyor, ama Septimus kırk bin altına razı gelmiyor. Bakalım razı edebilecek miyiz?"
Köse gayr-i ihtiyarî heyecanlanmıştı:
"Kırk bin mi?"
Dört Bizanslı elçi bu müdahaleye kızmışlar gibi Köseye baktılar. Şarlos ona ehemmiyet vermediğini göstermek için, tekrar Sunguroğlu'na döndü:
"Kırk bin alün şövalye, nasıl çok para değil mi?"
Sonra sualini yine kendisi cevaplandırdı:
"Çok para hakikaten, düşün bir kere insan kırk bin altına sahip olunca neler yapmaz? İmparator bile olur."
Sunguroğlu nefretle buruşan yüzünü göstermemek için düşünür gibi yaparak başını önüne indirdi. Her Bizanslı gibi bu adamlar da paradan başka birşey düşünmüyorlardı. Bizans'a para ve intikam hakimdi. Bunu her vesile ile tekrar tekrar görmüş, defalarca şahit olmuştu. Bir de her Bizanslının kalbinde yatan birşey vardı. Bir gün imparator olmak. Çoğu bu hayalle ölüp

gidiyordu, ama bazıları da etrafına topladığı birkaç çapulcu ile ihtilâl yapmaya kalkıp ortalığı kana buluyordu.

"Doğrusu çok para," diye mırıldandı, ne dediğini anlamadan.
Pintos sırıtarak tasdik etti:
"Çok ya, bir Osmanlı beyinin hayatı için bu fedakârlık yapılır mı? Bilmem. İmparator neden bu kadar ehemmiyet verip bunca parayı gözden çıkarıyor? Öldürülürse öldürsünler, canım."
Kantares az önceki hareketinin intikamını almak ister gibi atıldı. Pintos'a dönerek:
"Öldürsünler öyle mi koca budala?" diye bağırdı. "O zaman Orhan Gazi ne yapar biliyor musun? Sarıklı akıncılarını etrafına topladığı gibi, Konstantinople'nin surlarına dayanır. Kaz kafan bu kadarını almıyor mu?"
Pintos dişlerini gıcırdatarak arkadaşına bakarken, Köse, kendi aralarında anlaşamayan bu adamların nasıl olup da Foça Beyi ile anlaşmaya varabileceklerini alaycı bir gülümseme ile düşünüyordu.
Sunguroğlu Şarlos'a döndü:
"Bir neticeye varabildiniz mi bari?"
Şarlos ellerini çaresizlikle iki yana açtı:
"Ne gezer! Adam ille de seksen bin altın diye diretiyor. Biz Halil Beyin üstüne düştükçe o fiyatı alabildiğine yükseltiyor. Bu gidişle eli boş döneceğiz."
"Peki Orhan Gazi ne diyor?"
"İmparatoru iyice sıkıştırdı o da. Ordularını alıp Üsküdar'a kadar geldi. Ya Halil Beyi getirirsin, ya da payitahtın elden gider, diye tehdit ediyor."
Sunguroğlu için için seviniyordu. Bizans'la uzun zaman dost geçinmekten o bile bıkmıştı. Bir an evvel bir sebep zuhur edip o güzel beldenin Osmanlı beyliğine katılmasını şiddetle arzuluyordu.

Köse ise başka şeyler düşünüyordu. Demek Orhan Gazinin ordularını yürüttüğü haberi Foça'ya ulaşmıştı. Yoksa Foça Beyi niçin Halil Beyi Venedik'e götürmek isteyecekti? Bunu duymuş, Orhan Gazinin Foça'ya gelip altını üstüne getirmesini önlemek için Halil Beyi Venedik gibi daha kuvvetli bir yerde muhafaza etmeye karar vermişti.
Bu neticeye vardıktan sonra, kendi kendine güldü. İçinden:
"Bakalım evdeki hesabı çarşıya uydurabilecek misin Foça Beyi" diye söylendi. Tekrar konuşmaları dinlemeye başladı.
Şimdi Sunguroğlu konuşuyordu:
"Demek Orhan Gazi adamakıllı kararlı, ihtimal o hızla Foça'ya kadar bile yürür, ama niçin Foça Beyi çocuğunu teslim etmek istemez?"
Şarlos:
"Kimbilir" dedi. "Belki daha çok para koparmaya çalışıyordun Belki de başka hesaplar içindedir."
Gece yarasına kadar konuştular. Bizanslılar, hayalî kahramanlıklarını anlattılar. Söz bir ara, Kantakuzi-nos'un devrildiği güne gelip dayandı. Elli varenkle tek başına vuruşan, bütün yarışları kazanan, sonra da birdenbire ortadan kaybolan genç şövalyeden uzun uzun bahsedildi. Köse zaman zaman göz ucu ile Sunguroğlu'na bakıp sakalını çekiştiriyordu. Kimbilir Bizans elçileri, karşıla-rmdakinin o kahraman olduğunu bilseler neler yaparlardı? Ama aradan geçen yıllar hatıraları silikleştirmiş, insanları tanınmaz hale getirmişti. Sunguroğlu buna dua ediyordu. Yoksa bu adamlardan kolay kolay kurtulamazdı.

Nihayet adamlar müsaade isteyip gitmek üzere ayağa kalktıkları zaman, Köse de, Sunguroğlu da memnun oldu. Ayrılmak üzere iken Şarlos:
"Şu Foça Beyi denen adam, bize kalacak bir yer dahi göstermedi," diye yakındı. "Biz de çaresiz Foça'nın en iyi hanı diye buraya indik. İnşallah dedikleri kadar vardır."
Sunguroğlu bir an önce onlardan kurtulmak için atıldı:
"Demek burada kalıyorsunuz. Ne iyi. Han hakikaten eşsizdir."
Kirmas bir kahkaha attı:
"Hancı bize verdiği odada bir zamanlar Selçuklu Sultanı Alâüddin'in yattığına yemin ediyor ya, ben hiç emin değilim. İyi geceler dostlarım."
Çıkıp gittiler.
Birazdan İbrahim odaya girdi. Burnundan soluyordu:
"Geberteceğim şu serseriyi," diye gürledi. "Bu işin başka çaresi yok, geberteceğim."
Sunguroğlu ile Köse'nin kafaları dolu olduğu için, İbrahim'in neden bahsettiğini birden anlayamadılar. Köse:
"Kimi?" diye sordu.
İbrahim'in gözlerinden ateş dökülüyordu:
"Kimi olacak! Hancıyı tabii. Adam sizi zehirletmeye kalkıyor bu sefer de."
"Aldırma," dedi Sunguroğlu. "Boş ver hancıya. Nasılsa yakında çekip gideceğiz. Hanı başına devrilsin keratanın."
İbrahim sevinçle:
"Sahi yakında gidiyor muyuz yiğidim?"
"Elbette gidiyoruz. Ömrümüzün sonuna kadar burada kalacak değiliz ya!"

"Mutfakta neredeyse aklımı oynatmak üzere idim. Siz de buraya kapanıp kaldınız. Bu at uşaklığı bana göre bir iş değil, bir an evvel kurtulmak istiyorum bundan."
Köse dost bakışlarla arkadaşına baktı:
"Biz kula kul olmak için yaratılmış insanlar değiliz İbrahim," dedi. "Bunun taklidi bile zor gelir bize. Kulluğun en güzeli Allah'a yapılır çünkü."
İbrahim bu sözlerden memnun olmuştu:
"Hay ağzına kurban olayım Köse," dedi. "Yine bal akıtmaya başladın. Bir an evvel şu işten kurtulayım da, öleyim zararı yok. Köleliğin taklidi bile zor."
Bu mevzuyu da burada kapattılar. Sunguroğlu:
"Namazı kılıp yatalım artık" dedi. "Yarın yapılacak bir sürü işimiz var."
Kapı aralığından dikkatle kendilerine bakan hancıyı baştan savma bir el hareketiyle selâmlayıp odalarına çıktılar.
• • •
Ertesi sabah hafif yağmur yağıyordu. Gök yer yer kara bulutlarla kaplıydı. Sokak aralarından, meydanlardan pazarlar kaldırılmış veya üzerlerine tenteler gerilmişti.
Koşar adım gelip geçenler, herhalde, ıslanmadan gidecekleri yerlere varmak için acele ediyorlardı. Bazısı evlerin saçağına sığına sığına yürüyor, bazısı tabana kuvvet koşuyordu.
Köse ile İbrahim sabahın erken saatlerinden itibaren atlanıp yola düşmüşlerdi. İbrahim, Kaptan Gredos'a Sun-guroğlu'nun mektubunu verecek, Köse de Kalber'i bulacaktı.

Onlar gittikten sonra, Sunguroğlu, bir süre daha oturup bekledi. Sonra yavaş yavaş aşağıya indi. Düka'yı da yanına alarak Gobis'in dükkânına yollandı.

Şansı yaver gitmiş, Gobis'i dükkânda bulmuştu. Bir takım müşterilere malını methetmekle meşguldü. Sunguroğlu'nun geldiğini görünce, bir gözünü kırpmakla yetindi.
Sunguroğlu yarım saat kadar Gobis'in işi bitsin diye bekledi. Nihayet Gobis adamları savdı. İçerki odaya geçtiler. Süslü sedirlere karşılıklı oturdular. Gobis:
"Sabah sabah hangi rüzgâr attı sizi şövalye? Yoksa bir aksilik mi oldu?"
"Yok Gobis. İşler yolunda. Yalnız birşeye karar vermiş bulunuyorum. Acaba bize yardım edebilecek misin?"
"Nasıl bir karar?"
Sunguroğlu ses tonunu ayarlamak için durdu. Bir iki kere öksürdü:
"Bir plân yaptık Gobis. Halil Beyi denizden kaçırmak istiyoruz. Bu bizim için daha kolay olacak."
Gobis hayretler içinde sordu:
"Halil Beyin sevkedileceği kalyonda en azından yüz elli korsan bulunacak. Hem de en seçme cinsinden. Buna karşı yalnız başınıza çıkmayacaksınız herhalde."
"Yok, merak etme. Benim de bir bildiğim var elbet. O tarafı bana bırak. Yalnız bir kalyona ihtiyacımız olacak. Bunu bize temin edebilir misin?"
Adam düşünmeye başladı. Eli çenesinde öylece bir müddet kaldı. Neden sonra başını kaldırarak Sunguroğlu'na baktı:
"Zor bir iş bu şövalye. İnsana şıp deyince bir kalyonu teslim etmezler burada."

"Zor kullanarak almanı söylemedim ben. Sadece kiralayacaksın o kadar."
"Kiralamak mı?"
"Evet, kiralamak tabii. Meselâ Venedik'ten gelen talebi karşılamak üzere sebze ve meyva yüklemek için bir gemiye ihtiyacımız oldu diyelim."
Gobis'in aklına yatmadı bu iş:
"Meyve yüklü bir gemi ile harp yapılamaz dostum. Denizcilik hakkında bilginiz olmadığı belli."
Sunguroğlu güldü:
"Geminin meyva yüklü olacağını kim söyledi?"
"Siz söylediniz ya!.."
"Yo... Ben öyle birşey söylemiş değilim. Sadece meyva götürmek için dedim. Fakat gemide meyva olmayacak. Buradan boş ayrılacak gemi. Başka bir limandan meyva-larmızı almak üzere..."
Gobis dikkat kesilmişti.
"Sonra?"
"Sonrası kolay. Mala muhafız olarak birkaç adamımla ben de gemide olacağım. Gemi denize açılır açılmaz, basıp ele geçireceğiz. Bir kıyıda bekleyecek arkadaşlarımı alıp Halil Beyi götüren gemiyi basacağız."
"Fevkalâde!" diye bağırdı Gobis. "Ama nereden adam bulacaksınız?"
"Onun orasını düşünme. Biz işin o tarafını hallettik. Yalnız ikinci bir gemi bulmamıza kalıyor iş."
"Başka bir geminiz daha var demek."
"Tabii..."
Gobis takdirle baktı:

"Bizans'ta son zamanlarda akıllı adam yetişmediğine inanmaya başlamıştım, ama sana bakınca yanıldığımı anlıyorum. Çok zekisin şövalye."
"Sağol Gobis, bu iş için fazla zekâya gerek yoktu."

Gobis elini kaldırıp sözünü kesti:
"Yok dostum, tevazu göstermeyiniz. Sizin kadar kurnaz bir şövalye daha tanımıştım. Siz de tanırsınız mutlaka..."
"Kim?"
"Şövalye Selikos!*
Sunguroğlu birden beynine bir yumruk yemiş gibi sarsıldı. Bu ismi her duyuşta ruhu isyan ediyordu. Kuruyan dudaklarını güçlükle oynattı. Hafifçe:
"Evet!" dedi.
Gobis hiçbir şeyin farkında olmadığı için, devam etti:
"Kendisini tanırdınız değil mi?"
Sunguroğlu dişlerini gıcırdattı:
"Evet! Hem de zannettiğinizden daha iyi tanırdım!"
"Neyse. Bırakalım geçmişi de bugüne bakalım. Demek adamlarınız da hazır. Merak etmeyin, nerede bulunduğunuzu sormuyorum. Buralar para için babasını satabileceklerle doludur."
Durdu. Bir süre Düka'nın gözlerine baktı. Neden sonra:
"Üstüme düşeni yapacağıma söz veriyorum şövalye," dedi. "Yalnız Foça Beyinin halli ile bu işin ne alâkası var anlayamadım? Biliyorsun beni Halil Beyin hayatı bile
Selikos bir Bizans Şövalyesi idi ve vaktiyle Sunguroğlu'nun babasını öldürmüştü. "Sunguroğlu I" isimli romanımızdan hatırlayacaksınız.

alâkadar etmez. Sadece Foça'nın başbelâsı Septimus'un
gebermesine bakarım." ı
"Biliyorum Gobis. O da plânlanmış bulunuyor. Halil Beyi kurtardıktan sonra, gemidekileri limana salıp gemileri işgal ettireceğiz. Sonra da mancınıkları Septimus'un beynine çevireceğiz. Teslim olmazsa yerle bir olduğu gündür."
Gobis heyecanla yerinden sıçradı, ellerini çırptı.
"Yıllardır bugünü bekliyordum ben şövalye. Nihayet onu da göreceğim demektir. Bütün bunların sayenizde olduğunu hiçbir zaman unutmayacağım. İstediğiniz gemi ne zaman hazır olsun?"
"Mümkünse bugün. Her an harekete hazır durumda limanda bekleyecek. İşçi kılığında yirmi kadar adam bindireceğiz. Gemiyi ele geçirdikten sonra da, diğer adamlarımızı sahilden alacağız."
"İyi düşündünüz şövalye, gerçekten iyi düşündünüz. Ben hemen limana gidip bir gemi bulacağım. Mürettebatı ne kadar az olursa o kadar makbuldür umarım."
Sunguroğlu güldü:
"Çok zekisiniz Gobis."
"Müsaade edin de o kadar zeki olalım artık şövalye, zekânın her çeşidi sizde olacak değil ya."
Birden gülüşünü kesti, ciddi ciddi sordu:
"Deniz muharebesine elverişli bir gemi bulursam çok iyi olur. Küçük birkaç mancınık olanını tercih edeceğim."
"Fakat âdeta bir harp gemisi kiralarsanız dikkati çekmez mi?"
"Merak etme. Burada hemen hemen bütün gemilerin küçük birkaç mancınığı vardır. Civarın korsanlarla dolu

olduğu düşünülecek olursa, bu tedbir yerinde görülür. Sonra hem yelkenli hem kürekli olanlardan bulmamız lâzım gelecek. Süratli olmak her zaman iyidir. Hele böyle işler için..."

Sunguroğlu cevap vermedi. Sevincinden uçuyordu. İstediğinden âlâsına kavuşmuştu. Ayağa kalktı.
"İşlerin ne durum alacağını akşam bana bildirmeye gelirsen memnun olurum Gobis."
"Gelirim mutlaka, merak etme."
"Şimdilik hoşçakal dostum..."
"Güle güle şövalye!"
Sunguroğlu köpeğiyle birlikte çıktı. Yağmur hızlanmış, sokaklar daha da tenhalaşmıştı.
"Adam ikna oldu. İstediğimizden âlâ bir kalyon bulacak. Âdeta bir savaş gemisi. Adamları bir doldurduk mu içine, yallah!"
Sereserpe yatağa uzandı:
"Allah yardım ediyor," diye mırıldandı.
Yapacak hiçbir işi yoktu. Sadece olabilecek en küçük aksaklığı bile hesaplamaya ihtiyacı vardı. Böylece bir saat kadar kaldı. Dalmıştı. Köpeğin dürtme ve hırlamalarıyla kendine geldiği zaman, kilidin kurcalanmakta olduğunu gördü. Daha dikkatle baktı. Evet kilit kurcalanıyordu. Gelen bir dost olsaydı, normal olarak tıkırdatırdı. Halbuki kilit zorlanıyordu şu anda.
Yavaş yavaş yatağından doğruldu. Düka'nm başını okşayarak sakinleştirdi. Gürültü çıkarmadan yatağını büzdü. Odadaki birkaç parça eşyayı yatağın içine doldurdu ve yorganı yastığa kadar çekip kabarttı.
Buralara geldiğinden beri başında taşıdığı şövalye tol-

gasını da yastığının üstüne bıraktı. Gitti kapının yanında durdu, meydana getirdiği esere bir süre baktı. Sonra birkaç yerini daha düzeltti. Tekrar baktı. Çok iyi olmuştu. Boş yatağı gören, birinin yattığını sanırdı. Köpeğini alarak kapının arkasına sindi.
Güpe gündüz buna cesaret edeni doğrusu çok merak ediyordu. Yoksa işin farkına mı varılmıştı. Buna ihtimal veremiyordu. Çünkü Foça beyinin adamları gelse kilidi kurcalamaz, bağıra çağıra açtırmaya çalışır, olmayınca da kırarlardı.
Tekrar yatağına baktı. Yorganı kaldırmadan içinde bir adamın yatmadığını anlamaya imkân yoktu.
Birazdan kilitten "tık" diye bir ses çıktı. Daha sonra kapı yavaş yavaş oynadı. Önce aralandı, sonra biraz daha, biraz daha açıldı.
Sunguroğlu iyice duvara yapışmış, elinde kılıcı öylece bekliyordu.
İçeriye evvelâ hancının yardımcısı cüce Grimo girdi. Bir müddet durup yatağa baktı. Birkaç adım ilerledi. Sonra iki kişi daha girdi. İkisinin de üstü başı hırpani idi. Birinin elinde sivri uçlu, keskin bir hançer vardı.
Yatağa doğru sinsice ilerledi, ilerledi. Ve elindeki hançeri bütün kuvveti ile indirdi.
Aynı anda üç haydut arkalarındaki kapının kapandığını ve kilidinde bir anahtar döndüğünü duyup dehşetle döndüler. Üçünün ağzından da aynı korkak ve aynı hayret dolu ses çıktı:
"Aaaa!.."
Sunguroğlu daha fazla dayanamayarak kahkahalarla güldü. Kılıcını tehditkâr bir eda ile ileri uzattı. Bacakları-

nı gerdi. Duka da ateş saçan gözlerle gelenleri süzüyor, hırçın hırçın hırlıyordu.
Üç adam donup kalmışlardı sanki. İrileşmiş gözlerle bakıyorlardı.
Kendisini ilk toplayan cüce Grimo oldu.
"Ben şey için..."
Sunguroğlu, hafif bir kahkaha daha attı.
"Sen şey için öyle mi küçüğüm? Sana verdiğimiz bahşişleri toptan mı almaya karar verdin?"

Grimo gözlerini indirdi. Hiçbirşey söylemeden önüne bakmaya başladı. Bu sefer Sunguroğlu eli hançerli olanına döndü.
"At elindekini bakalım hırpani."
Adam birden silkindi. Saldırmak için davrandı. Fakat Sunguroğlu ondan evvel davranarak ayağını uzattı. Adam buna takıldı, yere düştü. Sunguroğlu kılıcını adamın gırtlağına uzattı.
"Birkaç numara daha yapma sevdasına kapılırsan, pis kanın döşemeleri kirletecek demektir," diye gürledi. Adam anlaşılmaz birkaç söz mırıldanarak doğruldu. "Söyleyin bakalım niçin beni öldürmek istediniz?" Hepsi önlerine bakarak susuyordu. Tekrar sordu: "Niçin öldürmek istediğinizi söyleyin dedim." Yine cevap alamayınca yaklaştı. Yatağına hançer saplayan adamın yanına gitti. Sağ elini şimşek gibi kaldırarak bir tokat aşketti.
O kadar hızlı vurmuştu ki adam yere kapaklanmış, tokat şakırtısı sokağa aksetmişti.
"Söyle sersem!" diye bağırdı. "Söyle yoksa dişlerini tek tek dökeceğim haberin olsun."

Fakat yere düşen adamda cevap verecek hal kalmamıştı. Ağzından köpükle karışık kan boşanıyordu.
Sunguroğlu ondan hayır gelmeyeceğini anladığı için cüceye döndü:
"Sen söyle bakalım küçüğüm," dedi. "Arkadaşının halini gördün. Herhalde onun durumuna düşmek istemezsin."
"Ih," diye inledi cüce.
"Nazlanma be! Şakam olmadığını anlamadınız mı hâlâ?"
Cüce birden Sunguroğlu'nun ayaklarına kapandı ve hüngür hüngür ağlamaya başladı. Bir yandan da yalvarı-yordu:
"Benim kabahatim yok şövalye, inanınız. Sizden çok bahşiş aldığımı, çok zengin olduğunuzu her yerde söylüyordum. Bu adamlara da söyledim. Beni soygunculuğa zorladılar. Affedin yiğidim, zorla yaptırdılar bana, yemin ederim ki zorla. İnanınız bana!"
Şapır şupur ayaklarını öpüyordu. Sunguroğlu birkaç adım gerileyerek yüzünü buruşturdu.
"Sizi köleliğe alıştıran idareye lanet!.." diye mırıldandı.
Sözlerinden tabii ki hiçbirşey anlayamamışlardı. Sadece boyun bükmüş bekliyorlardı.
"Bana bakın!.." diye gürledi. "Utanmaz, arlanmaz soytarılar, hiç para için adam öldürülür mü be? Bunun da bir yolu yordamı vardır. Ava giden böyle avlanır işte!"
Hâlâ ayaklarını öpmeye çalışan cüceye bakmadan emretti:
"Sen de dırlanmayı bırak da kalk ayağa Grimo! Al şu adamları ve defol buradan. Efendine birşey söylemeyeceğim merak etme."

Yaralıyı kaldırdılar. Tam çıkacakları sırada, cüce Gri-mo birden geri döndü. Sunguroğlu'nun yanına gitti. Ayakları üzerine yükselip birşey söylemek istediğini ima etti. Sunguroğlu merakla başını eğdi.
"Söyle bakalım!"
"Efendimden kendinizi koruyunuz yiğidim. Paranıza göz koydu. Bu adamları kiralayan da odur."
"Vay!.."
Grimo daha fazla beklemedi. Minnet dolu gözlerle bir an Sunguroğlu'na baktı. Bizans'ta hâlâ iyi kalbli şövalyelerin varlığını düşüne düşüne merdivenlere doğru atıldı."
Sunguroğlu, adamlar gittikten sonra kapıyı kapamak için gitti. Fakat merdiven başında İbrahim'i görünce vaz geçti.
"Gir bakalım."

İbrahim odaya girip kapıyı çekti. Şaşırdı. Bir döşemedeki kan birikintisine, bir Sunguroğlu'nun yüzüne baktı.
"Boş durmamışsın ağam," diye gülümsedi sonra. "Ne oldu?"
"İki kişi, bir de Grimo, odanın kilidini açıp sessizce içeri girdiler."
"Niçin?"
"Hatırımı sormak için değil herhalde. Kemerimizdeki keselerle çok alakadar görünüyorlar. Daha fazla buralarda kalırsak başımıza iş açılabilir."
İbrahim neşeli bir gülümseme ile:
"Herifi iki büklüm zor taşıyorlardı," dedi. "Katır tepmişten beter olmuş yüzü! Merdivenlerde karşılaştık."
"Öyle olmuş zahir, ama onun gibilere bu az bile. Para için adam öldürmek neymiş görsünler."

Sonra mevzuu değiştirip sordu:
"Senden ne haber? Görüştün mü kaptanla?"
"Görüştüm."
"Ne diyor?"
"Çok şey dedi ya hepsini anlayamadım ki. Şu dili ne yapsam da iyice öğrensem acaba?"
"Onu sormadım ben. Baskın hakkında ne düşünüyor?"
İbrahim başını saladı.
"Kaptan bu işe dünden razı yiğidim. Bizden daha istekli görünüyor."
Kuşağının arasından bir mektup çıkarıp Sunguroğ-lu'na verdi.
"Yarım yamalak Latinceme dertlerini sığdıramaymca, oturdu bu mektubu yazdı."
Sunguroğlu birkaç satırdan ibaret mektubu bir nefeste okudu.
"Güzel," dedi. "Hayli adam toplamış. Ne zaman istersek hazır olacak."
İbrahim'in sırtını sıvazladı.
"Bu işi başaracağımıza her an biraz daha inanıyorum İbrahim, Allah yardım ediyor bize."
İbrahim cevap vermedi. Sadece başını sallayarak Sun-guroğlu'nu tasdik etti.
"Şimdi Köse'yi bekleyeceğiz," diye konuşmasını sürdürdü Sunguroğlu. Müsbet bir haber getirmese bile, biz elimizdekilerle istediğimizi yine de yaparız. Elli altmış korsan bize yeter."
"Yeter ağam, yeter de artar bile."

Daha konuşmadılar. Sunguroğlu göğsünün üstündeki büyükçe muskayı açtı. Kat kat muşambaları çözerek Kur'ân-ı Kerimini çıkardı. Döşemenin üstüne kıbleye karşı bağdaş kurarak oturdu. Alçak sesle okumaya başladı.
Köse ancak akşam karanlığında döndü. Nefes nefese merdivenleri çıkıp kapıyı tıkırdattığı zaman, Sunguroğlu hâlâ Kur'ân okuyor, İbrahim de huşu içinde dinliyordu. Duka odanın bir köşesine kıvrılmış, kulaklarını dikmiş, çıt çıkarmadan öylece duruyordu. Sahibinin zaman zaman okuduğu bu kitabı çok iyi biliyordu. Okunurken gürültü yapılmaması lâzım geldiğini yıllar evvel öğrenmişti.
Kapının tıkırdatıldığını duyunca, kuyruğunu sallayarak kalktı.
Ön bacaklarını gerdi, muhtemel bir düşmanı karşılamaya hazırlandı.
İbrahim kapıyı açtı. Köse içeri girer girmez:
"Ne bekletiyorsunuz iki saattir be?" diye çıkıştı.
Yüzüne sorgu dolu gözlerle bakan arkadaşlarına aldırmadan gitti, köşedeki yatağın üstüne çöktü.
Sunguroğlu Kur'ân-ı Kerimi muşambaya sarmakla meşguldü. Köse'ye bakmadan sordu:
"Ne haber?"

Köse hiç oralarda değildi:
"İyilik sağlık ne olsun?" diye cevap verdi.
"Kalber'i ikna edebildin mi bari?"
Köse yerinden kımıldadı. Bir ayağını büküp üstüne çöktü. Gülümsedi, sonra iki arkadaşına baktı, seyrek sakalını çekiştirdi. Bunca işe İbrahim sabırsızlanmıştı.
"Söyle be adam!" diye bağırdı.

"Kolay olmadı," diye nihayet konuştu Köse.
Ağzı kulaklarına varana kadar sırıttı, sonra:
"Benim ikna kabiliyetime direnebilecek babayiğit az bulunur delikanlılar," diye devam etti. "Kalber ve adamları her ne kadar itiraz ettilerse de, sonunda razı geldiler. Bize yardım ediyorlar."
"Çok güzel!"
"Doğrusu Boğa'nın bu yolda yardımını inkâr edemem. Yarısı razı olmuyordu. Adam cüsseli oduğu kadar iyi bir hatip değil belki ama kendisini dinlemeye alışmış olanları çabuk ikna etti."
Sunguroğlu mağaradaki dövüşünü ve Boğa'yı hatırladı.
"Erkek ve mert bir adam," diye mırıldandı.
"Evet mert hakikaten. Senin peşinde ölüme bile gitmeye hazır olduğunu söyledi."
"Güzel çok güzel. İyi işler başarmışsın Köse. Yarın gece gidip onları mağaradan almamız gerekecek. Hazırlıklı olmalarını tembihledin mi?"
"Tabii. Her an harekete geçebileceğimizi söyledim onlara. Hazır olacaklar ve biz söylemeden tek kişi mağaradan dışarı çıkmayacak. Zaten senin Boğa, kapıda dikilip duruyor."
"İyi. Ben de bu arada meyvacı Gobis'i bir gemi bulmaya razı ettim. İbrahim de Kaptan Gredos'la bir görüşme yaptı."
"Kaptan nasıl karşıladı?"
"Çok iyi. Altmış kadar korsan da toplamış etrafına. Şimdi iki gün daha bekleyeceğiz. Ama kafama takılan bir nokta var."

"Nedir o?"
"Bizans elçileri. İşleri karıştırmazlar inşallah!"
Köse bir süre düşündükten sonra cevap verdi.
"Zannetmiyorum. Pazarlıkta uyuşma olsaydı Septimus, Halil Beyi Venedik'e göndermek istemezdi. Hem anlaşamamış, hem de Orhan Beyin, üstüne yürümek üzere olduğunu öğrenerek endişelenmişti. İki gün içinde programı değiştirmezler herhalde."
"İnşallah öyle olur."
Yemeğe indiklerinde Bizans elçilerini tekrar gördüler. Fakat sadece uzaktan el sallamakla iktifa ettiler. Sungu-roğlu bu geceyi de onlarla konuşarak geçirmek istemiyordu. Sonraki işler için istirahat etmeye ihtiyaçları vardı.

DÖRDÜNCÜ BOLUM

Birgün önceki yağmurdan eser kalmamıştı. Gök pırıl pırıl parlıyor, ıslak toprak buğulanıyordu. Güzel bir gündü. Ağaçların arasında kuşların şenliği vardı. Şen cıvıltılarla oynaşıyorlardı.
Üç atlı liman yolunda hiç konuşmadan at sürüyorlardı. Duka, Şahin'in sırtına kurulmuş, yorulmadığı için memnun, yalanıp duruyordu.

Az sonra limanda idiler. Sıra sıra gemiler dizilmiş, bekliyordu. Kaptan Gredos'un gemisi adamakıllı tamir edilmiş ve boyanmıştı. İbrahim:
"İşte bizim gemi" deyince, Sunguroğlu ile Köse şaşırdılar.
"Bizim mi?" diye sordu Köse.
Sonra yine kendisi cevapladı.
"Tabii bizim," dedi. "Bizim sayılır elbette."
Limanda hamallar sağa sola koşuşuyor, sandık ve çuvalları gemilere taşıyorlardı.
Gredos'un kendilerine doğru yürüdüğünü gördüler. Memnun memnun gülüyor, bir yandan da el sallıyordu. Yanlarına gelince durdu.

"Selâm şövalye!"
"Selâm kaptan!"
Atlarından inip bir kazığa bağladılar. Kaptanın peşinden gemiye girdiler. Sunguroğlu hemen:
"Bu akşam demir alacaksınız kaptan" diye söze başladı. "Açık denizde bekleyeceksiniz."
"Tamam dostum, hiç merak etme."
Az sonra kapı açıldı. Aralıktan Gobis'in başı uzandı. Sunguroğlu onu görür görmez çağırdı:
"Buyurun Gobis, buyurun. Yanlış gelmediniz korkmayın."
Gobis içeri girdi.
"Burada randevu verdiğini öğrenince doğrusu şaşırdım şövalye. Bu bir korsan gemisi adeta!.."
Sunguroğlu güldü.
"Sahibi Kaptan Gredos dostumuzdur. Senin gemiden ne haber?"
Gobis ellerini oğuşturarak sırıttı.
"Tamam, hazırdır. İçine bu gece yirmi adam koyacağımı söyledim."
"Güzel, iyi iş becermişsiniz doğrusu. Bu gece adamları getirmeye kalıyor iş. Bu işi de yapsa yapsa Köse yapar. Nasılsa yolları iyi ezberine almıştır."
Köse hiç itiraz etmedi:
"Ne zaman isterseniz giderim."
"Güzel" dedi Sunguroğlu. "Kalber ve adamlarını alıp getireceksin. Yirmi kadarıyla limana gel. Ben onlarla Gobis'in kiraladığı gemiye bineceğim."
"Diğerleri ne olacak?"
"Bizi bekleyecekler. Gobis, sizce nerede beklesinler?"

Gobis bir süre düşündükten sonra:
"Fener Burnu iyi," dedi. "Ateş yakıp bize yerlerini belli ederlerse, iş kolay olur."
"Duydun!" dedi Sunguroğlu Köse'ye bakarak.
'Tamam yiğidim. Hemen yola çıkıyorum."
Kalktı.
"Allah'a emanet olun."
Köse çıktıktan sonra Gobis:
"Peki bu arada Kaptan Gredos'un vazifesi ne olacak?" diye sordu.
"O adamları ile denize açılıp bizi bekleyecek. Bey gemisini hep birlikte ele geçirmeye çalışacağız. Çünkü tahmin ettiğimizden daha büyük bir gemi. Üstelik bir de refakatçisi bulunuyor. Bu hesapta yoktu, biliyorsunuz."
"Evet, biliyorum. Gemiler hakikaten ikileşti. Ama benim tuttuğum gemi de yabana atılacak gibi değil. On çift küreği üç adet yelkeni var. Üç de koca mancınığı var üstelik."
"İyi ama saldıracağımız geminin altı mancınığı mevcut. Neyse, bu işi yine de başaracağımıza inanıyorum. Bir kere önce taarruz eden biz olacağız. Toparlanmcaya kadar epey zaman

kaybederler. Çünkü böyle birşey bekle-meyeceklerdir. Bugüne kadar Foça Beyinin flaması dalgalanan bir gemiye saldınldığı duyulmamıştır."
"Doğru söylersiniz de şövalye, sonunda Septimus'u nasıl alaşağı edeceğimize aklım ermiyor. Bunu da bir izah ederseniz sevineceğiz."
Sunguroğlu meyvacıya döndü:
"Söylemiştim ya size Gobis. Gemileri ele geçirip mancınıkları çalıştıracağız. Tam bey sarayının tepesine gülle yağdıracağız. Adamlarımızın bir kısmım da sahile çıkaracağız bu arada. Elinde ise teslim olmasın."

"Pek aklıma yatmıyor ama dediğin gibi olsun yiğidim. Sonunda beyin devrilmesi bile olmasa yine sana yardım ederim. Yiğit ve cesursun çünkü."
"Sağol Gobis."
İbrahim'le kaptan sadece dinliyor, arasıra bakışıyorlardı. İkisi oldukça iyi anlaşmışlardı. İşin mahiyetini biliyorlardı. Tehlikesini de tabii. Ve ikisi de tehlikeye atılmaktan zerre kadar çekinmiyorlardı.
Sunguroğlu hepsinin üstüne bir daha göz gezdirdikten sonra, ayağa kalktı. Birlikte güverteye çıktılar.
Alargada büyük bir kalyon bekliyordu. Üstünde, kuru kafa resmi bulunan Foça bayrağı tembel tembel direkte sallanıyordu.
Yanında daha küçük bir gemi daha vardı. Dört adam bu iki gemiye bir süre baktılar. Gobis:
"Baksanıza! Küçük gemide mancınık yok," diye konuştu. "Dikkat ederseniz o daha konforlu bir gemi. Belki de Halil Beyi ona bindirdiler."
Hakikaten küçük kadırganın hiçbir yerinde mancınık görünmüyordu. Buna rağmen öbürünün altı mancınığı vardı. Sunguroğlu:
"Onların altı, bizim ise üç mancınığımız var," dedi. "Pek fazla kuvvetli sayılmazlar."
"Öyle," diye tasdik etti Gredos. "Pek kuvvetli sayılmazlar, ama yine de bizden üstünlükleri var. Bu açığı ancak cesaret kapatır."
Sunguroğlu kaptanın sırtına dostça vurdu:
"Cesaret kapatır Gredos," diye karşılık verdi.
Başka konuşacak birşeyleri kalmamıştı. Kaptan gemide kaldı. Diğer üçü karaya çıktılar. Hep birlikte hana döndüler.

Sabırsızlıkla beklediklerinden bir türlü akşam olmuyordu. Konuşuyorlar, bazı meseleler üzerine münakaşaya giriyorlar, fakat bir türlü zaman geçir emiyorlardı. Gobis sinirli havayı dağıtmak için:
"Biraz dolaşalım isterseniz," diye teklif etti.
Birlikte kalkıp tekrar dışarı çıktılar. Sunguroğlu'nun odasına baskın yapıldığı günden beri, hancı etrafta görünmüyordu. Fakat birden kötü yakalandı. Tam mutfak kapısının önünde iken Sunguroğlu ile burun buruna geldi ve kaçacak yer bulamadı.
Genç adam hancının yüzüne dik dik bakmakla iktifa etti. Hancı bu delici bakışlar karşısında titreyerek geri çekildi. Ne o birşey söyledi, ne öbürü. Sadece bakıştılar. Fakat hancıya bu bakışlar da yetmiş, tepeden tırnağa korku ile dolmuştu. Kapıdan çıkıp sokağa daldıklarını görünce, derin bir nefes aldı.
"Bu adam beni öldürür artık," diye söylendi. "İyisi mi daha evvel davranıp onu haklamalıyım."
Söylene söylene mutafa girdi. Soğan doğramakla meşgul bulunan Cüce Grimo'nun kulağına tatlı bir dille bir-şeyler fısıldadı.
Cüce Grimo ağzı kulaklarına varana kadar sırıtarak güldü. Sonra kapıdan fırlayıp gitti.

Sunguroğlu ile arkadaşları yürüye yürüye Kalber'in babasının başının kesildiği meydana varmış bulunuyorlardı. Bugün burada idam yerine esir pazarı kurulmuştu. Esirci, cellât taşının üstüne çıkmış, mallarını methediyordu.
"Buna Afrika'nın incisi derler, dünyayı gezseniz bunun kadar sağlam yapılı, bunun kadar çalışkan bir insan azmanı daha bulamazsınız."

"insan azmanı" ve "siyah inci" olarak takdim edilen uzun boylu zenci, ateş gibi yanan gözlerle esirciye baktı. Esirci bunu farkederek kırbacını sırtına indirdi. Zenci dişlerini sıkıp bakmaya devam etti. Sanki ayaklar altına alınan hürriyetini böylece dimdik tutmak istiyordu. Bacaklarını germiş, kıpırdamadan duruyor, kollarındaki zinciri şaklatıyor ve sadece bakıyordu.
Esirci daha da kızdı. Dilini anlamadığını bile bile bağırdı:
"Ne bakıyorsun be hayvan?"
Elindeki kırbaç bir kere daha zencinin sırtında sakladı. Sonra bir daha, bir daha indi.
Sunguroğlu dişlerini sıkarak yanındakilere:
"Gidelim buradan," dedi.
Fakat Gobis itiraz etti buna.
"Biraz bekleyelim bakalım, acelemiz yok nasılsa. Ben bu zenciyi almak istiyorum. Böyle kuvvetli bir adama ihtiyacım var."
"Başka zaman alırsın, gidelim."
Gobis daha fazla üstelemedi.
"Pekâlâ gidelim," diyerek yürüdü.
Tam kalabalıktan çıkmak üzere oldukları bir sırada, Cüce Grimo'nun kendilerine doğru gelmeye çalıştığını görüp durdular. Sunguroğlu:
"Bu uğursuz herif gene ne istiyor bizden?" diye mırıldandı.
Grimo yanlarına varmışü. Korku dolu gözlerle etrafına baktı evvelâ, sonra Sunguroğlu'na yaklaşıp birşeyler fısıldadı. Geldiği yoldan acele acele geriye dönüp kalabalık arasına karıştı.

İbrahim merak ederek sordu.
"Ne diyor uğursuz kerata?"
Sunguroğlu düşünceli idi.
"Bu sefer de uğursuz bir haber getirdi, ama işimize yarayacak doğrusu."
"Nasıl bir haber?"
"Senin hancı bizi ahrete göndermeyi kafasına koymuş. Cüce Grimo'yu dört kişiyi çağırması için göndermiş. Bu dört kişi kan içici kiralık katillermiş."
"Ne yapmayı düşünüyorsun?"
"En iyisi hana dönmemek galiba. Nasıl olsa akşama hareket edeceğiz. Yalnız atlarımız orada kaldı."
İbrahim söylenmeye başladı:
"Ben zamanında bu herifin kötü niyetli olduğunu söylemiştim. Aklıma gelen başıma gelir benim. Bak ne işler tasarlıyor düzenbaz adam!"
"Şuna iyi bir ders vermek vardı, ama kalsın, şimdilik vaktimiz yok. Eminim birgün başkasından bulacaktır belasını. Bu kadar ihtirası olanlar çok yaşayamaz."
Konuşa konuşa rıhtıma indiler. Bunu ilk farkeden İbrahim hayretini belirtti:
"Ayaklarımız bizi buraya çekti yine" dedi. "Bari hana dönüp atlarımızı alalım."
Sunguroğlu:
"Dönelim bakalım," dedi. "Hem neredeyse akşam olmak üzere. Birazdan Köse de gelir."

Hancı devamlı ayaklarının ucuna bakıyordu. Sunguroğlu elini kuşağına attı. Çıkardığı keseden beş altın ayırarak önüne fırlattı.
"Al bakalım hakkını hancıbaşı. Al da hakkından fazla koparmak için bir daha iğrenç yollara baş vurma. Toz ol

şimdi önümden. Kiraladığın adamlara da söyle, sakın karşıma çıkmasmlar. Yoksa tez elden cehennemin yolunu tutarlar."
Hancı titreyen elleriyle yerdeki altınları toplayıp kuşağının arasına attı. Koşar adım mutfağa girdi.
Gobis'in dükkânına uğradılar. Sunguroğlu:
"Sen de atlanmalısın artık Gobis," dedi. "İşin sonuna geliyoruz."
Gobis de atını alıp geldi. Hep birlikte limana doğru sürdüler.
' • • •
Akşam çökmüş, hava adamakıllı kararmıştı. Gündüz, günlük güneşlik olmasına rağmen, gece yıldızsız başlamıştı. Gök bulutlarla kaplıydı. Sunguroğlu Gobis'e:
"Git kiraladığın geminin kaptanı ile görüş. Birazdan hareket edilecek."
Gobis:
"Gece hareket etmeye adamı razı edinceye kadar akla karayı seçtim, şimdi de mızmızlanacaktır muhakkak," diye söylenerek gitti.
İbrahim'le birlikte kendisi de Kaptan Gredos'u bularak adamlarını harekete hazır etmesini tembihledi. Gre-dos bir parça heyecanlı fakat sabırlı idi. Hiç itiraz etmeden Sunguroğlu'nun dediği gibi yaptı. Adamlarına harekete hazır olmalarını söylemek için gemisine girdi.
Sabırsızlıkla Köse'yi ve getireceği adamları bekliyorlardı. Bir yandan da Kalber ve adamlarının son anda vazgeçeceklerinden korkuyorlardı. İbrahim bunu açıkça ifade etmekten çekinmedi:
"Adamlar vazgeçseler ne yapacağız ağam? Kâfire itimat caiz değildir, diye atalarımız hep söylerlerdi."

Sunguroğlu:
"Hiçbir şey değişmez," diye cevap verdi. "Biz elimizde-kilerle işi başarmaya çalışırız. Belki ölürüz, ama aldırma... Vazgeçmekten evladır."
Gece gittikçe ilerliyordu. Rıhtımda gündüzki kaynaşmadan eser kalmamıştı. Her taraf sessiz ve sakindi. Halil Bey Venedik'e götürecek iki gemi alargada hayalet gibi duruyorlardı. Bazen gemilerden öfkeli bir gemici küfürü aksediyor, bazan bir sarhoş narası sükûneti bozuyordu.
Birden kulaklarına çarpan nal sesleri ile dönüp baktılar. Limana atlı bir grup girmiş bulunuyordu. Sunguroğlu:
"Köse galiba," diye söylendi.
Seslerin geldiği tarafa doğru balyaları kendine siper ederek yürüdü.
Birazdan bu tedbirin boş olduğunu gördü. Gelenler hakikaten Kalber'in adamlarıydı. Boğa'nın kalın vücudu karanlıkta daha heybetli duruyor, bu insan azmanı bütün heybeti ile farkediliyordu.
Sunguroğlu:
"Kalber!" diye seslendi.
Buna hemen cevap geldi:
"Evet Aleks, biziz!.."
Sunguroğlu "kim bu Aleks acaba?" diye düşündü. Sonra takma ismi olduğunu hatırlayınca, güldü.

"Şu kâfir ismine de alışamadık bir türlü" diye söylendi.
Gelenlere doğru yürüdü.
"Kaç kişisiniz?"
Buna Köse'nin sesi cevap verdi:

"Yirmi..."
"Öbürlerini kararlaştırılan mevkide sahile bıraktınız mı?"
"Evet."
"Tamam öyleyse, şimdi yürüyün peşimden, gemiye gideceğiz."
Bu sırada Gobis'in sesini duydu:
"Tamam, şövalye, kaptanı kandırdık. Hemen hareket edebileceklerini söyledi. Paranın yarısını da peşin aldı."
Sunguroğlu gülümsedi.
"Zararı yok, nasılsa geri alacaksın paranı."
"Size güveniyorum Aleks."
Sunguroğlu yanıbaşında duran İbrahim'e döndü:
"Sen Kaptan Gredos'un gemisinde bulunacaksın. Ne yapacağını biliyorsun. Bizim atları da içeri al. Allah yardımcımız olsun."
İbrahim arkadaşından ayrılıp karanlığa daldı.
Sunguroğlu Kalber'e seslendi:
"Kalber."
"Buyur şövalye."
"Adamlarından biri gidip diğerlerine haber ulaştırsın."
"Hepsi Fener Burnunda bekleyecek, bizden işaret alınca da meşale yakacaklar."
Kalber söylenenleri harfiyen yaptıktan sonra tekrar yanlarına döndü.
'Tamam Aleks."
"Sağol Kalber!"
Kafile yola çıkmış ve biraz sonra da kiralık geminin yanına varmıştı. Geminin kaptanı karşıladı. Yanında me-

şale tutan bir de gemici duruyordu. Gobis kaptanı görünce sırıttı.
"Selâm Kaptan Pavlos, işte adamlarımı getirdim."
Kaptanın ablak yüzü meşale ışığında pek tuhaftı. Şiş göbeği adamakıllı fırlaktı. Kulaklarına kadar inen bir gemici kasketi geçirmişti kafasına. Sarkık bıyıkları ağzına kapatmış gibi duruyor, meşalenin ışığı, yüzünde oynak gölgeler meydana getiriyordu.
Sadece elini kaldırdı.
"Selâm Gobis," dedi.
Bu hareketinde angaryayı savmak isteyen bir eda vardı. Hemen arkasını döndü. Adamı ile denize doğru yürüdü.
"Gelin," dedi kendi kendine söylenir gibi.
Birlikte kaptanı takip ederek sahile yarım çekilmiş bir kayığın önüne gittiler. Kaptan Pavlos orada durdu. Aksi bir sesle.
"Kayık ancak beşer kişi alır," dedi. "Beşer beşer gemiye götüreceğim sizi."
Sonra daha aksi bir sesle Gobis'e hitap etti:
"Alt tarafı meyva gönderiyorsun, bu kadar muhafız vermeye ne lüzum vardı sanki?"
"Her taraf korsan dolu kaptan. Sonra bu adamların yarısı meyva sandıkları gemiye yüklendikten sonra karaya inecek. Sadece on kişi kalacak gemide."

Bu fikir Gobis'in aklına birden gelmişti. Sunguroğlu içinden adamın kurnazlığını tebrik etti. Kaptan, bu söz üzerine homurdanmayı bıraktı. Hattâ meşalenin ışığında oldukça keyifli yüzü aydınlandı. "Beş kişi ayrılıp kayığa girsin," diye talimat verdi.

Önce kendisi girdi ve gemici ile birlikte küreğe oturdu. İlk beş kişilik grubun içinde Kalber de vardı. Elini arkadaşlarına sallayarak kayığa bindi.
Daha sonraki seferlerle hepsi gemiye bindiler. Sungu-roğlu evvelâ gemiyi gözden geçirdi. Doğrusu göründüğünden daha sağlamdı. On çifte kürek her zaman emre amade forsaların elinde bekliyordu. Hepsi gemiye bindikten sonra kaptan:
'Tamam mıyız?" diye uluorta sordu. Sunguroğlu:
'Tamam kaptan!" diye cevap verdi.
Demir çoktan kaldırılmış olacaktı. Hemen:
"Kürekçileeer!.." diye uzun bir hazırlık emri verdi. Hemen ardından:
"Ala kürek!.." diye bağırdı.
On çift kürek muntazaman denize dalıp çıkarken Sunguroğlu sahile doğru elini sallayarak göremediği Go-bis'i son defa selâmladı.
Aynı anda Kaptan Gredos'un gemisi de yelken açmış, yavaş yavaş sahilden uzaklaşmaya başlamıştı.
Kaptan Pavlos bir ara Sunguroğlu'nun yanına gitti.
"Rüzgâr yok," dedi. "Bütün iş küreklere kalıyor."
Sunguroğlu laf olsun diye sordu:
"Kürekçilerin sağlam mı bari?"
"Hepsi de demir gibi adamlar. Daha geçenlerde zayıfları ve ihtiyarları değişmiştim. Bu da bana oldukça pahalıya mal oldu."
Sunguroğlu kürekçilere baktı. Bir küreği iki kişi çekiyordu. Surda burda yanan meşale ışığında görebildiği kadarı ile kaptanın iddia ettiği gibi sağlam değillerdi. Aksine çoğu zayıf şeylerdi. Hepsinin ayaklarında kalın zincirler

bulunuyordu. Forsabaşmın tokmağına uyarak muntazaman ileri geri hareket ediyor, rüzgâra tutulmuş buğday tarlasını andırıyorlardı.
"Güzel!" diye mırıldandı.
Karanlık sularda gemi oldukça iyi yol alıyordu. Sahilden her dakika biraz daha uzaklaşıyorlardı. Arkasına baktı. Sonra sağma, soluna dikkatle göz gezdirdi. Kaptan Gredos'un gemisi hiçbir yerde yoktu. Oysa peşlerini takip edecekti. Bunu Köseye fısıldayınca Köse gülümsedi.
"Işıklarını söndürmüş olacaklar," diye cevap verdi.
Sunguroğlu yanma Kalber ile Boğa'yı da alarak gemiyi dolaşmaya başladı. Güya yatacak yer bulmaya çalışıyordu. Aslında yakında harekete geçeceği için geminin iç durumunu öğreniyordu.
Birkaç saat böyle geçti. Uçsuz bucaksız karanlık denizde gidiyorlardı. Sunguroğlu bir aralık arkadaşlarına döndü:
"Gelin kaptanın yanma çıkalım."
Sonra Kalber'e fısıldadı:
"Sen adamlarına hazır olmalarını söyle Kalber..."
Kalber aksi istikamete giderken Sunguroğlu, Köse ve Boğa ile birlikte kaptan köşküne Pavlos'un yanına çıktı.

Kaptan odasını bir yağ kandili aydınlatıyordu. Nereden girdiği belli olmayan rüzgâr kandil ışığını titrettiği için duvarlarda uzayıp kısılan gölgeler oynaşıyordu. İçerde Kaptan Pavlos yalnız başına idi. Bir küçük masanın üstüne yaydığı haritaya eğilmiş, çizgiler çekmekle meşguldü.
Kapının tıkırdadığını görünce başını kaldırmadan bağırdı:
"Giriniz."

İçeriye üç meyvacının girdiğini görünce bir parça hayretle sordu:
"Ne var?"
Sunguroğlu:
"Hiç kaptan," dedi. Meşgul ediyorsak gidelim. Canımız sıkılmıştı da. Fener Burnuna ne zaman varırız acaba?"
Kaptan Pavlos suali yersiz bulmuş gibi yüzünü buruşturdu. Sonra bacak bacak üstüne atarak gerindi.
"Az sonra varmış olacağız," dedi. "Bereket versin orada bir fener var, yoksa bu karanlıkta yanaşmamız mümkün olmazdı."
Sunguroğlu:
"Hakikaten öyle," diye hak verdi. "Bereket fener koymuşlar oraya."
Sonra laf olsun diye soruyormuş gibi:
"Kaç gemiciniz var kaptan?"
Kaptan Pavlos bu suali başka türlü yorumlayarak bir kahkaha attı.
"Merak etmeyin. On gemicim var ama, herbiri iki kişiye bedeldir. Sizi yarı yolda boğmazlar."
"Allah korusun," dedi Köse. "Genç yaşta boğulmaya hiç niyetimiz yok bizim."
Köse'nin yüzüne tuhaf tuhaf bakan kaptan bir kahkaha daha attı.
"En azından babamın yaşında varsın. Gençliğin böylesine can kurban doğrusu."
Köse de güldü.
"Yaşlı görünmeme aldanma kaptan. Hayatımın baharını sürüyorum.
Bu sırada bir gemici içeri girdi.

"Deniz feneri görünmeye başladı kaptan!.."
"İyi, birazdan orada oluruz. Kürekçilere daha sıkı çekmelerini söyle. Kırbaçlayın kerataları, günlerdir dinlendikleri yeter."
Gemici çıktıktan sonra, kaptan üç arkadaşa döndü:
"Neler çektiğimi bilemezsiniz şu forsalardan," diye şikâyet etti.
"Adamların karınlarını pek, sırtlarını pak tut, keseler dolusu para harcayıp besle, sonra da kürek çekmesinler. Bazan şeytana uyup birkaçını gebertesim geliyor."
Tasdik bekler gibi üç adamın yüzüne baktı. Böyle bir işaret göremeyince de sordu:
"Nasıl haklı değil miyim?"
Sunguroğlu kaptanın hemen arkasında duran Boğa'ya bir göz işareti yaptı. İşareti alan insan azmanı kıllı kolunu kaptanın boynundan geçirerek düğümledi. Boğazından sadece bir hırıltıdan başka ses çıkmadı. Sunguroğlu:
"Aferin Boğa," dedi. "Ama çok sıkıp adamı gebertme-yesin sakın. Ona ihtiyacımız olacak."
Boğa başını sallamakla yetindi. Sunguroğlu kapıyı sürgüledi. Sonra yatak örtüsünü yırtıp kaptanı bağladı. Artan bez parçalarıyla da ağzını tıkaçladı.
"Gemide on kişi var. İş kolay olacak. Köse, sen bu adamın başında dur, biz çıktıktan sonra kapıyı da içerden güzelce sürgüle. Kımıldarsa gözünün yaşına bakma. Boğa, Serdümene gidip aynı manevrayı yapabilir misin?"

'Tabii..."
"Fırla öyleyse."
Boğa bir atılışta kapıdan çıktı. Dümen köşküne doğru yürürken, Sunguroğlu ellerini ağzına boru gibi yaparak bağırdı:

"Kalber!.."
Bu kararlaştırılan işaretti. Kalber sesi duyar duymaz adamlarına emretti.
"Hadi bakalım arslanlarım, babamın intikam saati başlıyor. Nerede bir gemici bulursanız yakalayın. Karşı koyan olursa öldürün."
Bu iş kolay olmuştu. Kalber'in asileri bir anda gemiye (yayıldılar. Gemiciler karşı koymaya bile fırsat bulamadan enselenmişlerdi. Yalnız bir tanesi dövüş sırasında ölmüş, leşi denize atılmıştı.
Yarım saat sonra Sunguroğlu ve adamları duruma hakim idiler. Mevcut gemicileri toparlayıp hemen kürek-çilerin yanma zincire vurdular.
Sunguroğlu Boğa'nın omuzuna elini koydu.
"Haydi bakalım Boğa, eski bir korsan olduğunu göster, geminin idaresi sendedir artık."
Boğa homurdanarak sırıttı. Hem homurdanmak ve hem sırıtmak ancak bu adama mahsus bir hareketti. Her zaman ikisini aynı anda yapıyordu. Dümene geçti, istikamet değiştirmiş olan geminin burnunu gittikçe yaklaşmakta olan fenere doğru çevirdi.
Sunguroğlu bu sefer kürekçilerin yanına gitti.
"Artık esaret yok," dedi. "Kırbaç da yok. Bol bol yeyip içecek ve kürek çekeceksiniz. Aranızda hasta olup kürek çekemeyenler varsa hemen söylesinler, kamaraya alalım."
Kürekçilerden yalnız bir kişi bağırdı.
"Ben hastayım kiryos."
Sunguroğlu tereddüt etmeden adamlarına döndü.
"Çözün bu adamı. Hemen kamaraya götürün."
Adamı çözdüler. Tam kamaraya girmek üzere iken birden durdu.

"Hasta değilim," diye geriye döndü.
Küreğine doğru yürüdü. Sunguroğlu'nun önünden geçerken bir an durdu. Başını önüne eğdi. Henüz duyulur bir sesle:
"Affet kiryos, yalan söyledim. Dediğinizi yapıp yapmayacağınızı anlamak için yalan söyledim. Şimdiye kadar hiç kimse böyle muamele etmiş değildi bize."
Sunguroğlu başını başka tarafa çevirdi.
"Pekâlâ," dedi. "Yerine git öyleyse."
Sonra yanındakilere döndü:
"Kalber seçme denizciler olduğunuzu söylemişti, bu gemiyi idare edebilir misiniz?"
Hepsinin yerine yine Kalber cevap verdi.
"Şüphen mi var şövalye? Burada aşağı yukarı herkes denizcidir. Hayatımızı korsanlıkla kazandığımızı unutuyorsunuz."
"İyi öyleyse. Geminin idaresi elinizdedir. Boğa da kaptanınız olacak. Hayırlısı bakalım."
Sonda dümen köşküne gitti. Boğa, ayı pençesini andıran elleriyle dolabı kavramış, gemiyi fenere doğru götürüyordu. Sunguroğlu'nun girdiğini görünce:
"Birazdan fenere ulaşacağız," dedi. "İşaret verebilirsiniz."
Sunguroğlu gitti. Eline yanan iki meşale alarak karanlık sahile doğru sallamaya başladı.
Biraz bekledikten sonra aynı hareketi yine tekrarladı. Üçüncü seferinde sahilde belli belirsiz bir ışık yandığı görüldü. Sonra bu ışık sağa sola sallandı.

"Tamam işareti aldılar, şimdi bir an evvel yanlarına varmak lâzım, nerdeyse gün açmak üzere."

Boğa homurtu ile karışık bir cevap verdi.
"Kırbaçla kürekçileri!.."
"Kırbaçtan daha tesirli bir usul biliyorum ben..."
"Vay!.. Neymiş o tesirli şey?"
Sunguroğlu tek kelime ile cevap verdi.
"Söz..."
Tekrar güverteye indi. Forsalarda eski gevşeklik pek kalmamıştı gerçi, ama kürekleri hızlı çektikleri de söylenemezdi.
"Arkadaşlar," diye söze başladı. "Birkaç günlük işimiz var. Sonra hepinizi serbest bırakacağım. İsteyen benimle birlikte Bizans payitahtına gelebilir. Ama o zamana kadar sabredeceksiniz. Şimdi asılın küreklere, kuvvetle asılın. Ulaşmak istediğimiz bir menzil var, hem de acele olarak."
Kürekçiler artık sırtlarında kırbaç saklamadığını görüp bir tuhaflık olduğunu zaten anlamışlardı. Yeni efendilerinin merhametli olduğu muhakkaktı. Dediğini yaptığını biraz evvelki hareketi ile göstermişti.
Forsalardan biri:
"Asılın küreklere," diye bağırdı.
Bir diğeri:
"Gayret" diye ilâve etti.
Bir başkası:
"Çekin arkadaşlar," diye gayret verdi.
Kürekler süratle denize dalıp çıktı. Gemi hızla kaymaya başladı.
Sunguroğlu Kalber'e döndü, tatlı bir sesle:
"İşte böyle Kalber," dedi. "Tatlı bir dil her yerde geçerlidir."
Kalber cevap vermeden başını salladı. Sunguroğ-

lu'nun zekâsına ve merhametine bir kere daha şahit oluyor, bir kere daha hayran kalıyordu.
Az sonra sis perdesi halinde sahil şeridi belirmeye başlamıştı.
Boğa, işaretin göründüğü yere doğru dümeni kırarken pencereden başını çıkarıp Sunguroğlu'na seslendi:
"Hey şövalye Aleks! Kürekçilerine söyle yavaşlasınlar!.."
Sunguroğlu kürekçilere doğru döndü. Ellerini boru gibi yaparak bağırdı:
"Kürekçiler!"
Bir müddet durdu, sonra yeniden bağırdı.
"Yavaşla."
Kürekler daha ağır işlemeye başladılar. Denize batıp çıkmaları da seyrekleşmiş, gemi süratten düşmüştü.
Boğa'nın sesi:
"Daha yavaş," diye bağırdı.
Sunguroğlu daha yüksek sesle bunu tekrarladı.
"Daha yavaş!.."
Ses karanlıklara çarparak, ufka doğru yayıldı gitti.

Nihayet sahile yanaştılar. Sunguroğlu, Kalber ve Köse geminin peşindeki kayığı çözüp içine atladılar. Köse ile Kalber küreklere geçti. Sunguroğlu baş taraftan ayakta kaldı. Sahile doğru kürek çektiler.
Kayığın kıyıya oturduğunu farkeden Kalber, sahilde dalga dalga kaynaşan kalabalığa doğru bağırdı.
"Hey Jozefin!.."
İnce bir kadm sesi cevap' verdi:

"Buradayız Kalber..."
Sunguroğlu:
"Sen kayıkta kal Köse," dedi.
Kalber'le birlikte sahile çıktılar. Sunguroğlu iner inmez dikkatle kalabalığa baktı. Karanlıkta tek tek yüzlerini görmek mümkün olamıyordu, ama kulağına bazı homurtular geliyordu. Bu sırada gemi müsait bir yer aramış, bir kayalığa yanaşarak karaya kalas uzatmıştı. Sunguroğlu:
"Kalber, adamlara söyle gemiye binsinler" dedi.
Kalber güldü.
"Reis seçildiğini unuttun galiba şövalye. Onlar artık seni dinlerler."
Sunguroğlu da güldü:
"Sahi," dedi. "Reis seçilmiştim."
Sesini yükseltti:
"Arkadaşlar, şurada rampalanan gemiye gireceksiniz. Hazır mısınız?"
Bir uğultu halinde "Hazırız," dediler.
"Öyleyse beni takip edin!"
Jozefin kalabalık arasından fırlayarak yanlarına geldi. Erkekler gibi giyinmişti.
Bunu farkedince Köse'nin canı sıkıldı, kendi kendine söylendi, ama ne düşündüğünü ancak herkes gemiye binip gemi hareket ettikten sonra Sunguroğlu'na açü:
"Yiğidim, gemide kadın uğursuzluk alametidir, gel şunu birkaç kişi ile sahile bırakalım, gitsin mağarasına..."
Sunguroğlu güldü:

"Neden alıp geldin madem?"
"Farkedebildim mi ki? O kargaşalık içinde erkekten farksız bir kadını nasıl ayırt edebilirdim!"
Sunguroğlu bir müddet düşündü, sonra:
"Gemide bir kadının bulunması benim de hoşuma gitmiyor, ama adamlar Jozefin'e candan bağlı. Bazan benden çok onu dinleyeceklerinden eminim. Hem kadınlara uğursuz filân deme bakalım. İnsanın uğursuzluğu kendi davranışlarındadır."
Köse ısrar etmedi. Sadece söylene söylene uzaklaştı.
Sunguroğlu Kalber'e döndü:
"Bana bakın Kalber, biraz açılıp bekleyeceğiz. Yarın öğle üstü geminin gelmesi lâzım. O zamana kadar adamlara istirahat etmelerini söyle. Bir meşale yakıp Kaptan Gredos'a da haber verelim."
Kalber emirleri tatbik etmek için yanından ayrıldı. Sunguroğlu kaptan köşküne çıkü.
"Nasılsın kaptan?"
"İyi," dedi Boğa. "İyiyim de canım sıkılıyor. Vardiyeyi teslim etme zamanı geldi umarım."
"Nasıl istersen dostum. Gemicilik işlerinin mesulü sensin. Git adamlarını ayır. Ben o zamana kadar dümene bakarım."
Boğa dışarı çıkarken:

"Peki şövalye," dedi. "Bir kişi de dümene gönderirim."
"İyi olur. Sonra bir de şu Kaptan Pavlos'a bakıverin. İplerini çözüp denize atlamasın adam. Ağzındaki tıkacı da çıkarın, şimdilik rahat etsin.
Boğa çoktan güverteye varmıştı. Sesini duyurabilmek için bağırdı:

"Çok merhametlisin şövalye!.."
Peşinden de bir kahkaha attı.
Uzun zaman Kaptan Gredos'a meşalelerle işaret verdiler. Nihayet açıkta bir noktada meşaleler karşılık vermeye başlayınca direkteki gözcü sevinçle bağırdı.
"Tamam, işaretimizi aldılar, karşılık veriyorlar!.."
"Üzerlerine dümen kırın."
Biraz sonra iki gemi karşılaşmışlardı. Sabah neredeyse açmak üzere bulunuyordu. Birbirlerine ustaca rampa oldular. Sunguroğlu:
"Hey Gredos!" diye seslendi.
"Buradayım koca arslan! Geliyorum."
Birazdan başbaşa oturmuş konuşuyorlardı. Gredos:
"Benim işim kolay oldu, ama siz epey uğraşmış olacaksınız."
"Yok" dedi Sunguroğlu. "Gemiciler kolaylıkla gemilerini teslim ettiler. Az daha birbirimizi kaybediyorduk Gredos."
Gredos kahkahalarla güldü.
"Daha neler! Benim nasıl bir denizci olduğumu anla-yamadın mı hâlâ?"
Sunguroğlu fırtına sırasında kaptanın cesaretle direğe tırmanışını hatırladı.
"Biliyorum," dedi. "Gözlerimle görmüşüm çünkü."
Sonra Kalber'e kaptanın kahramanlığını anlattı. Kaptan Gredos methedilmekten hoşlanan bir tip olmamakla beraber yine de hoşuna gidiyordu. Sunguroğlu'nun anlatması bitince Kalber ve Jozefin hayranlıkla kaptana baktılar. Jozefin ellerini çırparak:
"Harika, harika!" diye bağırdı. "Çok cesursunuz Kaptan Gredos."

Gredos elini sallayarak Jozefin'in sözünü kestikten sonra:
"Size bir cesaret örneğini hikâye edeyim mi dostlarım," dedi. "Bunun yanında benim cesaretimin hiç olduğunu göreceksiniz."
"Sizden daha cesur bir denizciyi mi anlatacaksınız."
"Hayır, bir denizci bile değil o. Fakat deniz üstünde bir harika iş yapmıştı. Dinleyin..."
Ve anlatmaya başladı. Sunguroğlu daha ilk cümlede kendisinden bahsedildiğini anlamıştı. Fakat işin iyi tarafı, kaptan isim vermeden anlatıyordu. Köse ile İbrahim manidar bir tarzda Sunguroğlu'na bakıp gülüştüler. Delikanlı başını öne eğerek hikâyeyi sonuna kadar dinledi.
Zaman zaman Jozefin:
"Aman, ay, düşecek!" diye çığlıklarla kaptanın sözünü kesiyordu.
Hele kaptan:
"Adamın ayağı birden kaydı" dediği zaman, Jozefin elleri ile yüzünü kapamış:
"Düşecek kaptan!" diye bağırmıştı.
Gredos gülümsedi. Sunguroğlu başını biraz daha önüne eğdi. Kaptan:
"Düşmedi," diye devam etti. "Başardı. Bizi ve gemiyi mutlak bir felaketten kurtardı. O günden sonra derin bir sevgi ile o kahramana bağlandım. Öl dediği yerde öleceğime yemin ettim."
Kalber sordu:
"Bu kahraman hâlâ yaşıyor mu?"
Kaptan Gredos göz ucu ile Sunguroğlu'na bakarak:

"Evet" diye cevap verdi.

Sözünün gerisini getirmeye hazırlandığını gören Sun-guroğlu kalktı. Acele ile dışarı çıktı.
Kaptan Gredos hakikaten devam etti sözlerine:
"İşte o kahraman dostlarım," dedi. "Biraz önce yanı nızdan çıkan adam, o kahramanın ta kendisidir."
Jozefin bir hayret çığlığı halinde.
"Şövalye Aleks," diye bağırdı.
"Aleks ha!" diye mırıldandı Kalber. Boğa bile hayretle homurdanmaktan kendini alamadı.
"Aleks'miş yahu!.."
Kaptan Gredos kendi kendine güldü:
"Siz hâlâ Aleks zannedin" diye söylendi içinden. "Ben Osmanlı olduğunu biliyorum çoktandır."
Sonra yüksek sesle devam etti:
"Gerçekten de çok cesur bir adam. Gemideki halini gördükten sonra yapamayacağı işin olmadığı kanaatine vardım ve onun emrinde çalışmak benim en büyük zevkim oldu."
Boğa dayanamadı.
"Ben de amma adamına çatmışım yahu" diye söylendi. "Cesareti bir yana, kuvveti ve marifeti de yabana atılacak gibi değil hani. Kemiklerimi kırıyordu az daha!"
Hep birlikte gülüştüler. Jozefin sessiz sedasız dışarı çıktı. Güverteden denizi seyretmekte olan Sunguroğ-lu'nun yanına gitti.
"Deniz hâlâ karanlık şövalye!.."
Sunguroğlu hayretler içinde geriye döndü. Açmaya başlayan sabahın ilk ışıkları alünda genç kızı farketti.
"Az sonra aydınlanır Jozefin," dedi. "O zaman çok güzel olacak."

Genç kız, Sunguroğlu'nun yanında durdu. Bir müddet onun gibi gözlerini denizden ayırmadan kaldı. Sonra:
"Bu kadar cesur olduğunuzu bilmiyordum şövalye," dedi.
Sunguroğlu hızla başını çevirdi.
"Kaptan Gredos yalancının biridir Jozefin. Siz ona bakmayın, insanı şişirmekten zevk alır."
Genç kız henüz duyulur bir sesle:
"Kaptan doğru söyledi yiğidim, niçin ona iftira ediyorsunuz?"
"Nereden biliyorsun iftira ettiğimi?"
"Çünkü kuvvet ve maharetinizi ben de gözlerimle gördüm. Boğa'yı kısa bir süre içinde altettiniz. Kardeşimi ölümden kurtardınız. Şimdiye kadar sizin gibi bir reisimiz olsaydı babamı asamazlardı."
"Asamazlar mıydı?"
Genç kızın gözleri buğulanmıştı.
"Asamazlardı," diye tekrarladı. "Mutlaka kurtarırdınız onu. Buna inanıyorum."
"Sağol ama fazla hüsnüniyetinizdendir o, biliyorum. Aslında ben zannettiğiniz kadar cesur ve kuvvetli değilim. Allah yardım ediyor o kadar."
"Ne kadar isterdim şu iş bittikten sonra yine aramızda kalıp bizimle birlikte Foça Beyine karşı dövüşmenizi. Fakat biliyorum, isteğinize kavuştuktan sonra bizi bırakacaksınız..."
Sunguroğlu bir kazan soğuk su yemiş gibi sersemledi.
"Ne biliyorsun?"
Genç kız hiç ürkmedi. Hattâ biraz daha yakınına gitti.

"Sizin gibi kahramanlar efsanelerde olur ancak şövalye. İnsan tam onları tutacağını umarken, birden duman

olur uçarlar. Ve yine bir maceraya konarlar. İşte siz böyle bir insansınız, adeta bir efsane."
Sunguroğlu derin bir nefes aldı. Halil Beyi kurtardıktan sonra Foça Beyi ile uğraşmaya lüzum görmeyeceğini genç kızın anladığını zannederek telâşlanmıştı. Sonra bunun kadınca hislerden ibaret olduğunu anlayınca rahatladı.
"Belki öyle olacak," diye yarım ağız cevap verdi. Aynı anda Boğa ile Kalber'i gördü. Kendisine doğru geliyorlardı. İltifatlarından kaçmak için süratle kaptan kamarasına yürüdü. İçeriye girip kapıyı kilitledi.
Sabah namazı vaktiydi. Kamarada bulduğu su dolu kırbadan abdest alıp sabah namazını kıldı.
Namaz kılmak ona her zaman huzur verirdi. Şimdi de ruhunda aynı engin huzuru duyuyor, bu işi de başaracağına her zamankinden çok inanıyordu.
Uykusuzdu. Biraz olsun uyumak, kuvvetini toplaması için gerekliydi. Soyunmadan kaptanın yatağına uzandı.
Uyandığında, ne kadar vakit geçtiğini bilmediğinden telâşlandı. Kapı vuruluyordu. Belli ki uyanmasına bu tıkırtılar sebep olmuştu. Kapıyı açtı. İbrahim kamaraya daldı:
"Koca yiğit," diye güldü. "Ölüm uykusuna daldın diye korktum."
"Öyle oldu İbrahim, uyku galebe çaldı yine..."
"Eh, hep sen galip gelecek değilsin ya, biraz da uyku galip gelsin."
"Birşey mi oldu?"
"Yok birşey, herkes uyuyor, vakit öğleye merdiven dayadı."
"Ey, sen uyumadın mı?"

"Uyudum uyumasına da, doğrusu pek rahat edemedim. Kafam hep Halil Beyle meşgul."
"İnşallah Halil Beyi göndermekten vazgeçmezler."
Sunguroğlu titrediğini hissetti. Vazgeçmeleri için gerçi bir sebep yoktu, ama kötü bir ihtimalle böyle birşey yapsalar, bunca emek boşuna gidecekti. O zaman eldeki gemilerle birlikte limana gidip baskın yapmaktan başka çareleri kalmayacaktı. Bu da çok zor ve çok tehlikeli olurdu şüphesiz.
"İnşallah vazgeçmezler İbrahim," dedi.
Güverteye çıktılar. Güneş neredeyse tepeye geliyordu. Güvertede tek tük dolaşanlar vardı. Çoğu direk diplerinde, kamara kenarlarında kıvrılıp yatmışlardı.
Dikkatle etrafına baktı. Kaptan Gredos'un gemisini göremeyince sordu.
"Gredos nerede?"
"Çoktan ayrıldı bizden."
"Görünürlerde de yok."
İbrahim bir koyu işaret etti.
"Şu koyda bekleyeceğini söyledi. Kalber adamların bir kısmını onun gemisine verdi. Böylece daha rahat hareket etme imkânını bulacağız."
Bu düşünceyi takdir eden Sunguroğlu:
"Çok iyi," dedi. "Hakikaten iyi düşünmüşler."
"Gredos bu işleri iyi biliyor."
Kürekçiler de başlarını küreklere yaslamış, uyuyakalmışlardı. Acınacak durumda idiler. Yarı çıplak, iskelet kadar zayıf halleri ile bir sefalet ordusu manzarası veriyorlardı.
Denizin sükûneti ve havanın parlaklığı insana ruh huzuru veriyordu. Ama gemide yine de huzursuz insanlar

vardı. Birazdan kopacağını bildikleri müthiş harp neşelenmelerine imkân vermiyordu.
Sunguroğlu gözlerini etraftan alarak sordu:
"Kalber ne yapıyor?"
"Uyuyor..."
"Peki, bırak uyusun. Bence mevkimiz iyi değil. Bir parça gizlenmek lâzım. Burada böyle durduğumuzu görünce bizden şüphelenebilirler."
"Ne yapalım?"
"Kaptan Gredos'un sığındığı koya girelim."
"İyi düşündün Sunguroğlu. Öyle yapmak daha akla yatkın."
"Hadi bakalım kürekçileri uyandır. Ben de Boğa'yı bulayım bu arada."
İbrahim güverteye inerken, Sunguroğlu dümen köşküne doğru yürüdü.
Boğa yere kıvrılmış horluyordu. Sunguroğlu başucu-na dikildi.
"Hey, Boğa!.."
Birinci seslenište sadece bir omuzu üstünde döndü. Horultusunu kesti ve ancak ikinci seslenište gözlerini araladı.
"Kalk bakalım koca adam dümene geç!"
Doğruldu. Boş gözlerle karşısındakine baktı.
Sunguroğlu, uyku sersemliği içinde bulunan insan azmanının sözlerini anlamadığını sanarak tekrarladı:
"Dümene geç arslanım!"
Boğa homurtuyla karışık bir cevap verdi:
"Anladım."
Dümene geçti. Bu arada İbrahim'in uyandırdığı kü-

rekçiler de ala kürek ettiler. Gemi gıcırdayarak yola koyuldu.
"Nereye gideceğiz?" diye sordu.
Sunguroğlu parmağını kıyıdaki hedefe dikti:
"Şu koya doğru dümen kır, saklanacağız."
'Tamam," dedi Boğa.
Az sonra koya girmişlerdi. Kaptan Gredos'un gemisi orada hareketsiz duruyordu. Yeterince yakınma vardıkları zaman, Sunguroğlu bağırdı:
"Hey Gredos!.."
Ses, sahile çarparak yankılandı. Aksi seda halinde tekrar denize yayıldı.
Ardından Gredos'un sesi geldi.
"Ne var?"
"Gemi hâlâ görünmedi."
"Meraklanma yiğidim. Bizim direk uzun olduğu için her taraf ayna gibi görünüyor. Biz haber veririz size. İstirahatınıza bakın."
Adamın fedakârlığını takdir eden Sunguroğlu:
"Sağol Gredos," dedi.
"Sen de sağol yiğidim."
İbrahim'le Köse yanına geldiler. Öylece konuşmadan beklemeye başladılar. Gemidekiler uykuya doymuş, yemeklerini yemiş, sinirli bir bekleyişin içine girmişlerdi. Ağızları bıçak açmıyordu. Bunu sezen Sunguroğlu kaptan köşküne çıkarak bir konuşma yaptı.

Konuşma bittikten sonra adamlara birden bir canlılık geldi. Artık eskisi gibi somurtana pek rastlanmıyor, birbirleriyle şakalaşıyorlardı. Kalber bunu görünce bir kere daha Sunguroğlu'nun ikna kabiliyetine hayran olmaktan kendini alamadı.

"Adamlara sanki sihirli bir değnekle dokundunuz şövalye, hemen neşeleniverdiler."
'Tatlı dilden daha sihirli bir değnek tasavvur edemiyorum Kalber. Kuvvetle yapılamayan birçok şeyleri söz ile yapmak mümkündür."
Güneş tam tepeye çıkmıştı. Sakin denizin üstüne tatlı kıvrımlar meydana getirerek parlıyordu. Küçücük dalgacıklar birbirlerine çarparak hafif bir köpük meydana getiriyor, sanki kucaklaşıyorlardı.
Sunguroğlu, Köse, İbrahim, Kalber ve kızkardeşi Joze-fin kıç puruvada kollarını parmaklıklara dayamış, güneş ışıklarının deniz dalgacıkları ile kucaklaşmasını seyre dalmışlardı. Birden kuvvetli bir ses hepsini dalgınlıktan ayırdı:
"Ufukta bir gemiii!.."
Hep birlikte başlarını ufka dikip dikkatle bakmaya başladılar. Fakat koy içinde bulunduklarından önlerindeki burun görmelerine mani oluyordu. Ses bu sefer daha yavaş devam etti:
"Bir değil iki gemi görüyorum!.."
Sunguroğlu heyecanla:
"Tamam" diye bağırdı.
Sonra güverteye yürüdü. Şurada burada oturmuş adamlarına kesin bir sesle emretti:
"Vakit tamam arkadaşlar, herkes vuruşmaya hazır olsun."
Birden kalktılar. Bellerindeki kılıçları ve saldırmaları düzelttiler. Başlarına korsan başlıklarını güzelce yerleştirdiler.
"Kaptan Gredos, hazır mısınız?"
Hemen cevap geldi:

"Hazırız şövalye!.."
"Ne bekliyorsunuz öyleyse?"
"Siz yavaş yavaş hareket edin kaptan. Nasılsa biz senin gemiden süratliyiz. Yetişiriz."
Kaptan Gredos'un cevabı tek kelimelik oldu:
"Pekâlâ!.."
Geminin kürekleri suya yavaştan dalıp çıkarken Sun-guroğlu direkteki gözcüye seslendi:
"Hey gözcü!.."
"Buyur reis!.."
"Gemiler ne âlemde?"
"Gittikçe yaklaşıyorlar, artık iyice görüyorum."
Sunguroğlu, direğe tırmanmaya başladı. Birazdan gözcünün yanına varmıştı. Güneşten gözlerini korumak için elini kaşlarının üstüne koyup siper yaptı. Dikkatle bakmaya başladı.
Evet. Gemiler artık açık seçik görünmeye başlamışlardı. İkisinin de yelkenleri sırtlarında idi. Büyük geminin ayrıca kürekleri de çalışıyordu.
"Bu fena," diye söylendi. "Bizden süratli gidiyor..."
Sonra güverteye doğru bağırdı:
"Boğa, dümene geç, koydan çıkıyoruz. Kürekçiler ala kürek!.."
Emirler harfiyen tatbik ediliyor, en küçük itiraz sesi bile çıkmıyordu.
Gemi hareket etmiş, gittikçe artan bir süratle koydan çıkarak açık denizde ilerlemeye başlamıştı.

Biraz önlerinde Kaptan Gredos'un gemisi vardı. Direkten indi. Yanında dolaşıp duran Jozefin'e:
"Hadi bakalım" dedi. "Doğruca kamarana git ve içerden kilitle."

Jozefin ters ters baktı. Olduğu yerden bir adım bile kımıldamadı.
Sunguroğlu daha sert bir sesle emrini tekrarladı:
"Sana kamarana gitmeni söyledim!"
Genç kız omuz silkti. Umursamaz bir tavırla:
"Ben sana rey vermedim, seni ben reis seçmedim, anladın mı? Bana emredemezsin..."
Sunguroğlu böyle bir cevap beklemediği için şaşırmıştı. Fakat kendini çabuk toparladı. Bir kadına sert davranmanın yeri olmadığını düşündü. Sesini yumuşattı:
"Bir muharebeye giriyoruz biliyorsun. Herşey olabilir bu arada bir kadının ayak altında dolaşması hoş birşey değil."
Son tabir Jozefin'i adeta çıldırtmıştı.
"Ayak altında dolaşmak ha!.." diye var kuvvetiyle bağırdı. "Sen beni ne sanıyorsun be? Bu erkek elbiselerinin hakkını veremedikten sonra, niçin üstüme geçirdim!.."
"Yani dövüşecek misin."
"Ne zannettin?"
Delikanlı bir kere daha hayretle baktı. Bu kız hakikaten bir kadından ziyade erkeğe benziyordu. Fazla üstelemedi.
"Nasıl istersen" dedi. "Benden günah gitti."
Yanından uzaklaşırken, Jozefin:
"Asıl beni dövüşe girmekten alıkoymak günah," diye söylendi.
Sunguroğlu tartışmayı kesip kürekçilere döndü. Kaybedecek bir dakikası bile yoktu.
"Haydi arslanlarım, bu badireden sonra serbest kalacaksınız. Söz veriyorum, biraz daha hızlı."

Foça Beyinin gemileri açıklarında tam doğrultuda gidiyorlardı. Biraz sonra baş başa gelecekleri muhakkaktı. Sunguroğlu adamlarını bir kere daha gözden geçirdi. Sonra:
"Mancınık başına!.." diye emretti.
Gemide bulunan üç mancınığın başına önceden tayin edilmiş altı adam gitti. Gülleler tepeleme mancınıkların yanına yığıldı. Kalber:
"Herşey taman şövalye" diye fısıldadı. "Biraz sonra gümbürtü kopuyor."
Sunguroğlu gülerek Kalber'e baktı, elini omuzuna koydu, sanki cesaret aşılamak istiyordu.
Biraz sonra gemiye adamakıllı yanaşmış bulunuyorlardı. Neredeyse atış menzili içine girmişlerdi. Kaptan Gredos ise gemilerden daha açığa çekilmiş, atış menzili dışında onları muvazi bir şekilde seyre koyulmuştu.
Sunguroğlu bir kere daha emretti:
"Korsan bayrağını çekin!"
Hemen emrin tatbikatına koşuldu. Bir yandan korsan bayrağı çekilirken, Sunguroğlu, ellerini ağzının iki yanında tutarak:
"Teslim olun!.." diye bağırdı.
Köse bu kuvvetli sesi duyunca güldü:
"Korkudan birkaçı yere serilmiştir Allah bilir," diye söylendi.
Sunguroğlu'nun gür sesi tekrar duyuldu:
"Dikkat et Boğa! Gemiyi ayarla, gülleler düşman gemisine doğru gitsin."
Boğa bütün dikkatini gözlerine vererek söyleneni yapmaya koyuldu. Biraz sonra:

"Tamam şövalye," diye cevap verdi. "Gemi istediğiniz ayarda."
"Kürekçiler daha hızlı..."
Gemi o zamana kadar görülmemiş bir süratle ilerliyordu. Çoktan düşman gemilerinin önünü kesmiş bulunuyorlardı. Sunguroğlu bir kere daha bağırdı:
"Teslim olun!.."
Birini ihtarı gemidekiler galiba şaka zannederek cevap vermek zahmetine bile katlanmamışlardı. Fakat ikinci ihtarla diğer korsan gemisinin refakat gemilerine yaklaşmak üzere olduğunu görünce işin şakaya gelir yanı olmadığını anladılar. Yıldırım süratiyle üzerlerine gelen gemiden kurtulmak için kuş olup uçmak lâzımdı. Kaptan:
"Ne istiyorsunuz?" diye seslendi.
Ses henüz duyuluyordu. Sunguroğlu:
"Gemiyi istiyoruz," diye karşılık verdi.
Biraz beklediler. Cevap gelmeyince Sunguroğlu tekrar kürekçilere bağırdı:
"Daha hızlı çekin arkadaşlar!.."
Kürekçiler oturup-kalkıp bütün güçleri ile küreklere asılıyorlardı. Bir yandan da:
"Âlâ, âlâ!.." diye tempo tutarak birbirlerine destek olmaya çalışıyorlardı.
Gemi son süratini almış, düşman gemisinin tam geçeceği yolu kesmişti. Birden bir vınlama duyuldu. Düşman gemisinin mancınığından çıkan bir gülle birkaç metre ilerde sulara gömüldü. Sunguroğlu dişlerinin arasından: "Ateşe başladı köpekler," diye fısıldadı. Sonra: "Mancınıkçılar dikkat!" diye emretti. "Gemiye isabet ettirmeden atış yapın!"

Gemi şiddetle sarsıldı. Çıkan gülleler düşman gemisinin birkaç metre ilerisine düştü. Suları havaya püskürttü. Sunguroğlu:
"Bu birinci ihtarım," diye ellerini ağzına boru yaparak bağırdı. "İkincide sulara gömülürsünüz."
Fakat cevap yerine yeni bir gülle geldi. Direği sıyırarak denize düştü. Sunguroğlu:
"Fena bir atış değildi doğrusu," dedi. Mancınıkçılara:
"Hedef geminin baş tarafı, fırlatın!"
Gemi tekrar sarsıldı, zelzeleye tutulmuş gibi sallandı. Gülle düşman gemisinin burnunu uçurarak tahta parçaları ile birlikte denize gömüldü.
Diğer iki gemide mancınık olmadığı için işler pek fena gitmedi. Sunguroğlu bir ara başını kaldırdığı zaman Kaptan Gredos'un diğer gemiye rampalandığmı gördü. Böylece büyük gemi takviyeden mahrum edilmiş oluyordu.
Mancınıklar karşılıklı birkaç defa daha boşaldı. Bir gülle kıç puruvayı dağıtarak hatırı sayılır bir hasar yaptı.
Artık gemiler iyiden iyiye birbirlerine sokulmuş bulunuyorlardı. Sunguroğlu işin üst yanını Boğa'ya bıraktı.
"Rampa olacağız Boğa, emir sende!.."
Boğa:
"Tamam," diye anladığını belirttikten sonra, gök gürültüsünü andıran bir sesle bağırdı:
"Kürekler fora!.."
Kürekler denizden çıkarıldığı gibi havada tutuldu. Boğa tekrar bağırdı:
"Kancalan hazırlayın!.."
Derhal kancalar çıkarıldı. Bu tecrübeli korsanlar kesik, sert ve Köse'ye anlaşılmaz gibi gelen emirleri anlıyor,

saniye içinde tatbik ediyorlardı. Boğa'nın kalın sesi yeniden uğuldadı:
"Rampa!.."
Kancalar gemiye uzandı. İki geminin hızla birbirine toslamasından yere yuvarlananlar görüldü. Fakat çabucak toparlandılar. Sunguroğlu'nun ilk emri ile hücuma geçtiler:
"Yallah hücum!.."
Bir anda direklerden sarkan halatlara asılan adamlar düşman gemisine uçtu. Dişlerinin arasına sıkıştırdıkları kılıçlarını ellerine alıp biçmeye başlamışlardı. Ortalık ana-baba gününe dönmüş, her yer denize düşenlerin, kılıç darbesi ile yerlere serilenlerin feryatları ile dolmuştu. Sunguroğlu'nun sesi zaman zaman çınlıyor, adamları gayrete getiriyordu:
"Vurun, koman, gebertin!.."
Köse yine keyifsizdi:
"Şu gâvur lisanı ile iyi nâra atılmıyor vesselam," diye diye kılıç sallıyordu. Bir ara Sunguroğlu'nun yanında belirdi, ancak onun işitebileceği bir sesle:
"Allah, Allah, Allah!.." diye mırıldandı.
Bu sesi duyan Sunguroğlu, birden kollarındaki kuvvetin taştığını hissetti. Bir çığlık halinde:
"Allah!.." diye bağırdı.
Fakat bu kargaşalıkda sesini duyup mânâsını anlayacak kimse yoktu. Diğer çığlıklar arasına karışıp gitti.
Ne var ki bunu hem Köse, hem de İbrahim iyice duymuşlardı. Bu kadarı bile onlar için kâfi gelmişti. Birden coştular, pervasızca kılıç çalmaya başladılar.
"Vur ha!.."

"Vur ha!.."
"Vur ha!.."
Vuruyor, vuruyor, vuruyorlardı. Kılıçlar saklıyor, emirler çınlıyor, feryatlar uğulduyordu. Deniz bile şaşırmış, bu sakin günde böyle kargaşalığa mânâ veremiyordu. Ve kimbilir şaşkınlıkla başını sallıyor, sükûnetini bozan insanlara kızıyordu.
Direkten direğe sarkan iplerle cambaz gibi adamlar geçiyor, kâh tekme ile, kâh kılıçla önlerine geleni devirmeye çalışıyorlardı.
Bir müddet böyle kan-ter içinde kıyasıya vuruştular. Ne kadar zaman geçtiğini kestirmeye imkân yoktu. Kaptan Gredos'un ne zaman sonra yanına geldiğini Sungu-roğlu hiç anlayamadı. Yanıbaşında kaptanın dost sesini duyunca birden neşelendi.
"Nereden çıktın Gredos?"
Gredos evvelâ bir kahkaha attı. Sonra:
"Denizden çıktım yiğidim," diye karşılık verdi.
Gredos'u duyan şaka ettiğini zannedebilirdi, ama kaptan hakikaten sırılsıklamdı.
"Bakıyorum adamları halletmek üzeresin yiğidim. Bize kalmayacak diye ödüm kopuyor."
Sunguroğlu önündeki korsanı bir Osmanlı oyunu ile şaşırtarak öldürücü darbeyi indirirken:
"Seninkileri ne yaptın kaptan?"
"Denizin dibini boyladılar, yiğidim."
Gerçekten de Kaptan Gredos, gemiyi kısa zamanda teslim almış, başına belâ olmasın diye batırmayı tercih etmişti. Korsanlardan sağ kalanların nasılsa yüze yüze sahile çıkabileceklerini hesaplamıştı. Sahil oldukça yakın bulunuyordu.

Gredos'un adamlarının da hücuma geçmesi ile ablukaya alınan Foça Beyinin gemisi güç durumda kaldı. Sunguroğlu teslim olmalarının bir an meselesi olduğunu biliyordu. Vuruşma oldukça gevşemiş bulunuyordu. Adamlarının ne halde olduklarını anlamak için bir fırsatını

bulup etrafa baktı. Bu şimşek gibi bakış Jozefin'in tehlikede olduğunu anlamasına yetmişti. Gemi kaptanını nereden bulmuşsa bulmuş, onunla tutuşmuştu. Kaptan en az Jozefin'in iki misli iriliğinde vardı. Boyu da hayli uzundu.
Sunguroğlu:
"Davran Jozefin!" diye gürledi. Süratle kendine yol açarak ilerlemeye başladı. Fakat geç kalmıştı. Genç kız yediği bir kılıç darbesi ile yaralanmış, olduğu yerde sallanmaya başlamıştı. Düşman kaptan ise dudaklarında zehir gibi bir tebessümle kılıcını kaldırmış, son darbeyi vurmaya hazırlanıyordu.
Sunguroğlu içinden geldiği şekilde müthiş bir nâra bastı.
"Savulun!.." diye bağırdı. Önündekileri çığ gibi ezdi. Göz açıp kapayana kadar kısa bir süre içinde kaptanın önüne dikildi.
"Kolla kendini!.."
Kaptan pis pis sırıttı:
"Seni de geberteceğim!"
Sunguroğlu hiç cevap vermedi. Gelecek hamleyi karşılamak için bacaklarını gerdi.
Bu arada düşman tamamen erimiş, çoğu canını kurtarmak için denize atlayarak sahile doğru yüzmeye başlamıştı. Bir kısmı ise kılıçlarını atarak ellerini havaya kaldırmışlardı:

'Teslim, vurmayın!.."
"Pes ediyoruz!.."
Bu sesler her taraftan geliyordu. Düşman gemisinin kaptanı öfkeli ve kudurmuş bakışlarını adamlarının üstüne çevirdi. Artık hiç kurtuluş ümidi kalmadığını görünce daha beter çıldırdı.
"Korkak kahpeler teslim oldular, ama ben sonuna kadar vuruşacağım," diye bağırdı. Sunguroğlu:
"Aferin," dedi. "Kaptan dediğin ya gemisi ile ölmeli veya muzaffer olmalı."
"Geberteceğim seni!"
"Söylenme de hamle et!.."
Kaptan hiddetten kudurmuş bir halde saldırdı. Fakat hamlesi boşa gitti. Osmanlı dövüş usullerini bilmiyor, karşısındakinin manevralarına geliyordu. Sunguroğlu usta darbelerle bir yandan kaptanı bunaltırken, bir yandan da adamlarına emretti:
"Esirleri forsaya bağlayın. Eski forsaları çözüp bu gemiye doldurun. Onlar da serbest olacaklar, biz de."
Hem kavgayı seyretmeye, hem de söylenenleri yapmaya koyuldular. Fakat bu seyir uzun müddet devam etmedi. Sunguroğlu işi bir an evvel bitirmek istediği için öldürücü darbelerini üstüste indirmeye başladı.
Nihayet kaptanın bir darbesini daha havaya sıçramak suretiyle boşa çıkardıktan sonra, bütün kuvveti ile yüklendi. Ağır Osmanlı kılıcı öldürücü keskinliği ile adamın karnına gömüldü.
"Ağğhhh!.."
Acı bir feryad yeniden sakinleşmeye başlamış olan denizlerde uğuldadı. Sonra ağır bir vücudun gemi tahtalarına düşmesinden hasıl olan ses duyuldu. Yeniden bir ölüm sükûtu her tarafı kapladı.

Sunguroğlu alnına biriken ter tanelerini elinin tersi ile silerek arkadaşlarına baktı. Köse bir kenarda durmuş, kanlı kılıcı elinde, dudaklarında her zamanki cin gibi tebessümü ile arkadaşına bakıyordu. İbrahim ise hemen yanında idi. Gözlerini yerdeki cesede dikmişti. Onun da dudaklarında acımtırak bir tebessümün gölgeleri oynaşıyordu. Kalber kızkardeşinin başını kucağına koymuş, hafif temaslarla saçlarını okşuyordu. Kaptan Gredos ise esirleri

toparlamakla meşgul bulunuyordu. Her zaman dudakları arasında bulunan bir çöp parçası yine olduğu gibi duruyordu. Hiç muharebeye girmemiş gibi bir hali vardı.
Boğa görünürlerde yoktu. Sunguroğlu daha dikkatli bakışlarla etrafı tarayarak onu bulmaya çalıştı. Fakat yok. Göremiyordu.
"Boğa nerede?"
Herkes kötü bir haber almış gibi etrafına bakmaya başladı. Az sonra gemicilerden biri:
"Burada!.." diye bağırınca, ayaklar kendiliğinden sesin geldiği tarafa doğru harekete geçtiler.
Boğa, bu insan azmanı, baş tarafta zincirlerin yığılı olduğu yerde sereserpe yatmakta idi. İki kalas arasına sıkışmış öylece duruyordu. Başındaki yaradan hâlâ kan sızıyordu. Sunguroğlu diz çöktü. Başını kucağına alarak uzun uzun baktı. Fakat Boğa'da hiçbir hayat emaresi göremeyince tekrar yere bıraktı.
"Öldü," diye mırıldandı.
Birden ölü bir sessizlik çöktü. Kimsenin ağzını bıçak açmıyordu. Sanki rüzgâr da durmuş, esmekten vazgeçmişti. Birkaç gemici mınlü halinde:
"Boğa öldü..."

"Boğa öldü..." diye eseflendiler.
Sunguroğîu kamaraya doğru yürüdü. Birden sanki uykudan uyanmış, esas meselesini hatırlamıştı. Hâlâ kız-kardeşinin başını okşamakla meşgul bulunan Kalber'e, geçerken sordu:
"Jozefln nasıl?"
Kalber başını kaldırdı. Minnetle baktı:
"Yaralı, ama fazla ağır değil, size teşekkür ederim şövalye, kardeşimin hayatını kurtardınız..."
Sunguroğîu esefle başını salladı. Onu hâlâ bir Bizans şövalyesi sanıyordu.
Hemen harekete geçti. Halil Beyi bulacaktı. İbrahim ve Köse ile birlikte kamaraları tek tek dolaşmaya başladı. Nihayet onu buldu.
Halil Bey, küçük bir kamaranın içinde karyolaya bağlanmış ve ağzı tıkaçlanmıştı.
"Şehzadem," diye mırıldandı.
Şehzade Halil Bey, dilini konuşan birini görünce, hayretle baktı. Tıkaçlı ağzından birkaç inilti çıktı. Sunguroğîu alelacele ağzındaki tıkacı çekip aldı. Halil Beyin ilk söylediği söz şu oldu:
"Sizi de mi yakaladılar?"
Sunguroğîu başını iki yana salladı:
"Merak etmeyin kurtuldunuz beyzadem. Biz onları yakaladık. Adım Sunguroğîu Aykut. Bunlar arkadaşlarım İbrahim ve Köse. Sizi kurtarmakla görevliyiz."
Halil Bey, inanamaz gözlerle bakmaya devam ediyordu. Elleri ve ayakları çözülür çözülmez, gözlerini oğuştur-maya başladı. Hâlâ gördüklerinin bir hayal olup olmadığını anlamaya çalışıyordu.

"Kurtuldum ha! Kurtuldum öyle mi!.."
"Kurtuldunuz beyim. Allah'ın izni ile kurtuldunuz. Artık babanıza, memleketinize, sancağınıza kavuşacaksınız. Ne kadar memnun olduğumuzu bilemezsiniz."
Halil Bey tanınmayacak kadar zayıflamıştı. İki senelik esareti müddetince ne azaplar çektiğini yüzünden okumak kabildi. Adeta çökmüş, o civan gibi delikanlının yerine porsumuş bir adam gelmişti. İçi kan ağlayan Sungu-roğlu:
"Çok ıstırap çektiniz mi beyzadem?" diye sordu.
Halil Bey:
"Çok," diye karşılık verdi. "Hem ne kadar çok bilseniz. Ama hepsine tahammül ettik. Hepsine tahammül ettik de babamızın bizi kurtarmak için hiçbir zahmete girmemesi yıktı bizi."

Sunguroğlu birden sarsıldı. Kurtulması için Orhan Gazi'nin giriştiği işleri şehzadenin bilmesine imkân yoktu.
"İnanınız bana, Şehzadem" dedi. "Muhterem pederiniz yakalandığınız günden bu yana sizi kurtarmak için uğraşır. Bizim şimdi burada bulunmamız bunun ispatı değil midir?"
"Öyle, ama tam iki yıl geçti..."
Sunguroğlu başını önüne eğdi. Şimdi meseleleri uzun boylu anlatmanın zamanı değildi. Nasılsa gün gelecek, hepsini öğrenecekti.
"Siz istirahat buyurun Şehzadem," dedi. "Ben geminin rotasını İstanbul cihetine çevirteceğim."
Şehzade Halil Bey hiç itiraz etmeden:
"Pekâlâ Sunguroğlu," dedi. "Bu yaptıklarını Allah Teâlâ ecir defterine yazar inşallah."
Köse ile İbrahim de:

"İnşallah," diyerek, bu candan duaya iştirak ettiler.
Dışarı çıktıklarında etrafı tamamen yatışmış buldular. Hattâ döşemedik kan izleri bile birkaç gemici tarafından yıkanıyordu. Etrafta ceset namına birşey göremeyince gayr-i ihtiyarî denize baktılar. Cansız vücutların kimi hâlâ su üstünde duruyordu. Sunguroğlu şiddetle başını çevirdi. Bir an evvel bu dehşetten uzaklaşmak için Kaptan Gredos'un yanına gitti.
"Gemin yaralı değil ya kaptan?"
"Değil yiğidim..."
"Yelkenleri açtır öyleyse, tekrar İstanbul'a dönüyoruz."
Gredos hiç itiraz etmeden gemisine geçti. Sunguroğlu arkasından bağırdı:
"Bizim atlara da bir baksınlar. Zavallı Şahin epeydir bensiz kaldı."
Kaptan Gredos elini sallayarak anladığını belirttikten sonra, gemiye girdi.
Kalber sordu:
"Köpeğiniz nerede?"
Sunguroğlu kamarayı işaret etti:
"Kilitledim onu. Kimbilir ne kadar sıkılmıştır. Deniz muharebesine alışkın olmadığı için başına birşey gelir diye korktum, artık çıkaralım zavallıcığı."
Kamaraya girmeden evvel sordu:
"Jozefin nasıl oldu?"
"Bir kamaraya götürüp bildiğim kadarı ile yarasını sardım. Kendine geldi şimdi, ama ne de olsa acıyor. İlle de sizinle görüşmek istediğini söyleyip duruyor. Bilmem gider misiniz?"

Sunguroğlu:
'Tabii Kalber," dedi. "Ama sen de gel..."
Kalber:
"Pek memnun olmayacak ya neyse..." diye söylenerek Sunguroğlu'nun peşinden gitti.
Sunguroğlu giderken Köse'ye:
"Düka'yı bulunduğu yerden çıkarıp Gredos'un gemisine götür."
Köse, cevap vermeden döndü. Söylenenleri yapmak için kamaraya doğru yürüdü,
Sunguroğlu'nu gören Jozefin'in dudaklarında mahzun bir tebessüm gölgelendi.
"Size teşekkür ederim şövalye," diye mırıldandı.
Sunguroğlu gayet mütevazi bir şekilde cevap verdi:
"Teşekküre gerek yok Jozefin. Kahramanca dövüştüğünüz ve tam bir erkek gibi hareket ettiğiniz için ben teşekkür borçluyum. Üstelik siz bana yardım ettiniz."
Jozefin Sunguroğlu'nu duymamış gibi devam etti:

"Önce kardeşimin, şimdi de benim hayatımı kurtardınız, bunu ömrüm boyunca unutmayacağım şövalye."
"Siz ve kardeşiniz de bana karşı eminim aynı şeyi yapardınız... Şimdi bunları düşünmeyin. Bir an evvel iyi olmaya bakın. Göreceksiniz herşey düzelecek. İsterseniz benimle birlikte İstanbul'a gelir hayatınızı yeniden tanzim edersiniz. Size yardım edecek arkadaşlarım vardır."
Jozefin mütebessim bir çehreyle kardeşine baktı.
"Ne dersin Kalber?"
Kalber sevgi dolu gözlerle kardeşini süzüyordu.
"Sen bilirsin Jozefin'im."

Jozefin Sunguroğlu'na gülümsedi:
"Geliyoruz," diye mırıldandı.
Dışarı çıkükları zaman Kalber:
"Hatâ ediyorum galiba şövalye, babamın kanı intikam bekliyor."
Sunguroğlu elini Kalber'in omuzuna koyarak dostça bir kaç darbe indirdi.
"Çok doğru hareket ediyorsun Kalber. İntikam, kan dâvası kötü hislerdir. Halil Beyi elinden almakla zaten darbelerin en büyüğünü Foça Beyine vurmuş olduk, daha belini doğrultamaz."
Kalber bir müddet düşündükten sonra:
"Doğru söylersin yiğidim!.."
"Öyleyse kardeşini al. Gredos'un gemisine götür. Gemilerin en sağlamı o galiba. Ha, bir dakika Kalber! Adamlarına söyle, bize İstanbul surlarına kadar refakat ettikleri takdirde bu iki gemi onların olacak. Bundan fazlasını da istemezler umarım. Yalnız forsaları serbest bırakacaklar, onlara söz vermiştim biliyorsun."
Cevap beklemeden yürüdü. Ama Kalber söylenenleri cevapsız bırakmadı.
"Merak etme, ben hallederim..."
Az sonra anlaşmaya varılmış, herşey hazırlanarak İstanbul'a doğru dümen kırılmıştı. Kaptan Gredos:
"Söyle bakalım koca Osmanlı arslanı," diye takıldı. "Artık adını öğrenelim oldu olacak..."
Sunguroğlu daha fazla saklamanın manasızlığını düşünerek:
"Sunguroğlu!.." diye fısıldadı.
• • •

Greyfus koşmaktan bitap bir halde, Foça sınırlarından içeri girdiği zaman, vakit öğleye yaklaşıyordu. Daha ileriye gidecek hali kalmadığı için oracığa çöktü. Avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı:
"Nöbetçiler, nöbetçiler!.."
Neden sonra bir nöbetçi bu sesi duydu:
"Ne bağırıyorsun be?" diye aksi aksi karşılık verdi. Sonra umursamaz adımlarla yanına yaklaştı. Kendinden geçmek üzere olan adamı pabucu ile dütttü:
"Sabahlara kadar içersen böyle evinin yolunu bulamazsın işte!.."
Greyfus inler gibi bir sesle mırıldandı:
"Kaçırdılar!.."
Asker bir kahkaha attı:
"Aklını mı?"
"Hayır, Halil Beyi!.."
"Ne!.."
Nöbetçi şiddetli bir tekme indirdi:

"Allah belânı versin be, toparlan biraz, neler saçmalıyorsun."
Greyfus bütün gayretini toplamak için bir an sustu. Derin derin soludu.
"İki gemi ile bastılar bizi. Hepimizi denize döktüler. Halil Beyi de kaçırdılar. Aldılar elimizden."
O zamana kadar nöbetçinin diğer arkadaşları da yorgun adamın yanma birikmişlerdi. İlk gelen asker onlara döndü:
"Ben beye haber vermeye gidiyorum, siz bununla meşgul olun."

Süratle yanlarından ayrıldı. Bir tazı kadar hızlı koşmaya başladı.
Sarayın bahçesini çeviren duvarların önüne gelene kadar müthiş yorulmuştu. Bir saat dinlenmeden koşmak canını burnuna getirmişti adamın. Güçlükle kapıya yanaştı. Ölü hareketlerle yumrukladı.
İçerden sert bir ses duyuldu:
"Kimsiniz?"
"Benim, açın kapıyı!.."
"Sen kimsin?"
"Kale kapısı nöbetçilerinden Mayer'im. Beye mühim bir haberim var."
Kapı gıcırdayarak aralandı. Asık yüzlü, yalın kılıç bir asker tekrar sordu:
"Ne istiyorsun?"
"Beyi göreceğim..."
"Göremezsin."
"Niçin?"
"Bu saatte öğle istirahatine çekilmiştir. Rahatsız edemeyiz."
"Mühim haberlerim var."
Asker kızdı:
"Defol be adam. Bir saat sonra gel. Mühim haberlerin sana ağırlık yapmıyor ya, taşı biraz.
"Ağırlık yapıyor..."
"Öyleyse beye de ağırlık yapacak demektir. Böyle bir mesuliyete giremem ben. Voltanı al hadi! Yoksa kılıcım beynine inecek."

"Deli misin be adam? Halime baksana. Nereden beri koşup geliyorum. Çok mühim haber diyorum sana. Eğer geçirmezseniz bey sizi öldürür."
"Rahatsız etmene fırsat verirsem de öldürecek."
"İyi ya işte! Ölümlerden ölüm beğen o zaman!"
Birden celallendi. Halsizliğine rağmen sesini dikleştir-di.
"Kapıdan çekil! Beye mühim haberlerim var dedim sana. Yoksa ezer geçerim."
"Vay sen mi?"
"Ben tabii..."
"Hadi ez de görelim."
Münakaşayı muhafız subaylardan biri duyup gelmişti.
"Ne oluyor burada?"
"Bu adam zorla içeri girmek istiyor."
Subay, Mayer'e öfke ile baktı.
"Sen mi bu zorbalığa teşebbüs ettin kılıksız?"
"Hâşâ, kumandanım. Ben içeri girip beyimizi görmek istediğimi söyledim sadece."
"Şimdi beyi rahatsız edemeyeceğini söylemedi mi bu sersem?"
"Söyledim efendim, söyledim de dinletemedim. Tutturdu ille de gireceğim diye..."

"Öyle yaptın ha!.."
"Girmem lâzımdı efendim, beyi görmem gerekti çünkü."
"Niçin görecektin beyimizi?"
"Mühim bir haberim var ona..."

"Nasıl haber?"
"Mühim bir haber işte..."
"Bana söyle o mühim haberi. Beyimiz uyanınca ben ona söylerim."
"Muhakkak ona söylemem lâzım. Vakit geçiyor. Tamiri imkânsız bir hatâ işlemeküzere bulunuyorsunuz."
Subay bir kahkaha attı:
"Hadi canım, senin getireceğin haberden ne olacak? Siz küçük adamlar hep böylesiniz zaten. Her yaptığınız işin mühim olduğunu sanırsınız."
"Ama inanın bu iş hakikaten çok mühim."
Subay elini salladı:
"Bekle madem. Akşama doğru söylersin."
Beriki ne kadar itiraz etti ise kapıyı bir türlü açtıra-madı. Sonunda artık meseleyi anlatmaya karar verdi.
"Halil Beyi kaçırdılar," dedi.
Kumandan bunu da umursamışa benzemiyordu. "İşine be adam," diye sırıttı. "Biz böyle mavallar dinlemeye alışkınız."
"İnanın ki kaçırdılar."
"Git yahu! Kim kaçırabilirmiş? Kocaman iki gemi ve şu kadar korsanla yola çıkarıldı."
Mayer, çaresizlikle etrafına baktı. Greyfus'u gördü. İki yanına iki asker girmiş, yarı sürüyerek getiriyorlardı. Birden sevindi. Subaya:
"Bakm, kaçırmışlar mı kaçırmamışlar mı şimdi anlayacaksınız," dedi. "İşte adam da geliyor."
Komutan sordu:

"Hangi adam?"
"O adam işte. Halil Beyin kaçırıldığını söyleyen adam."
Subay hâlâ inanmıyordu:
"Hadi canım, rüya görmüş olacaksınız..."
"Rüya mı, hülya mı anlarsınız..."
Konuşmanın sonlarına doğru Greyfus ve yanındakiler de gelmiş bulunuyorlardı. Mayer sevinçle Greyfus'a döndü.
"Anlat bakalım ahbap. Halil Beyin kaçırıldığını söyle bunlara."
Greyfus gördüğü şeylerin dehşetinden ve yorgunluktan bitkindi. Soluya soluya anlattı. Sözlerini bitirinceye kadar kapı da ardına kadar açılmış; kumandan koşar adımlarla Foça Beyinin konağına dalmıştı.
"Beyim, beyim!" diye bağırarak yıldırım sürati ile gidiyordu.
Beyin kapısı önüne geldi, ama meraklı iki nöbetçi onu bırakmak istemediler. Aralarında ağız dalaşı çıktı. Septimus gürültülere uyanarak hiddetli hiddetli bağırdı:
"Ne bu gürültü be?"
"Beyim felâket!.."
Kapı birden açıldı. Foça Beyi bütün öfkesi ve kudurganlığı ile eşikte belirdi. Askerler hemen selâm durdular.
"Kim bağırıyor?"

"Beyim. Halil Beyi kaçırmışlar!.."
Septimus birden kavrayamadı:
"Ne!.."
Atıldı. Karşısında dikilip duran subayın yakasına sarıldı.

"Kim kaçırdı? Çabuk, kim kaçırdı söyle?"
Subay, korkusundan sapsarı kesilmişti.
"Bilmiyorum," diye inledi.
"Kaçırdıklarını nasıl öğrendin?"
"Kapıya gelen bir korsanla birkaç asker söylediler."
Foça Beyi yakasından tuttuğu subayı öteki duvara kadar fırlattı.
"Çabuk onları buraya getir!"
Subay can havliyle dışarı koştu. Hepsini aldı, getirdi Foça Beyinin huzuruna.
"Kim attı bu iddiayı ortaya?" diye gürledi Foça Beyi.
Greyfus titreye titreye:
"İddia değil Beyim," dedi, "feci hakikat!.."
"Hakikat mı?"
"Maalesef. Bütün uğraşmalarımıza rağmen başa çıkamadık. Yendiler, denize döktüler bizi..."
Septimus boğuk boğuk:
"Kimler? Çabuk söyle!.."
"Bilmiyorum efendim. Yalnız gemilerinin direğinde korsan filaması vardı."
"Korsan ha!.."
"Evet korsan!.."
Septimus ağzından tükrükler saçarak bağırdı:
"Allah topunuzun belâsını versin, siz neci idiniz onlar korsan da?"
Greyfus kekeledi:
"Biz, biz!.."

"Evet siz! Topunuzun boynunu vurduracağım. Götürün şu adamın boynunu vurun."
Greyfus birden şaşırdı. Hizmetinin böyle karşılanacağını aklının köşesinden bile geçirmemişti. Kaldırdığı gibi kendini Beyin ayakları dibine attı:
"Aman Beyim, kölen olayım! Bu kadar yolu aç, susuz tepip bunu haber vermek için size koştum. Sadakatimin mükâfatı bu mu olacakü?"
Septimus dişlerini gıcırdattı:
"Sadakat ha!.. Ellerine teslim ettiğim birini muhafaza edemeyen sadık adamlar! Pöh!.."
Uzun ve isterik bir kahkahadan sonra devam etti:
"Götürün cellât taşına!.."
Askerler kollarına girip sürüklerken bütün cesaretini topladı. Ne kadar yanlış hareket ettiğini çok iyi anlıyordu ama, iş işten geçmişti. Var gücünü sesine vererek bağırdı:
"Septimus lanet sana, lanet sana!"
Yüzüne tükürmek istedi. Ama askerler sıkı sıkıya tuttukları için buna muvaffak olamadı.
Septimus adamın lanet okumasına fena halde bozuldu:
"Derhal başını kesip leşini köpeklere atın," diye böğürdü. "Hemen şimdi."
Herkes çıktıktan sonra düşünceli bir tavır takındı. Odayı bir baştan bir başa sinirli adımlarla katetmeye başladı.
Oldukça uzun bir süre gezindikten sonra yerine oturdu. Şeytan şeytan parladı göz bebekleri. Elini çenesinden çekti. Altın çıngırağı alarak birkaç kere salladı. İçeri giren nöbetçiye:

lim etmekten zerre kadar tereddüt etmern v
sun." *
"Öyleyse bize birkaç muhafız verin. Para hafaza altındadır. Gidip alalım."
Foça Beyinin ağzı kulaklarına varmıştı. \
"Tamam," dedi. "Peşinize on muhafızla. ^
mi vereceğim. Parayı o mutemede teslim eçje
de Halil Beyi bir gemiye bindirip İstanbul'a A\
karacağa." ^
Elçiler birbirlerinin yüzlerine baktılar, p. M j
mat edilemeyeceğini bildikleri halde paray^ ^
serbest bırakmayacak kadar cesaret gös^e) i
de inanıyorlardı. ^\ 'tk
Şarlos fazla düşünmeye lüziim görmedi; \ "Pekâlâ," dedi. "Muhafızları verin. Pat--^ lim. Ama Halil Beyi sağ salim istanbul'a gç}^\ tor hazretlerine takdim etmezseniz dm-u , olur. Orhan Gazi'nin ordularıyla birleşec^A\'
vetleri Foça'yı başınıza geçirir." Jm
\ \
Septimus şeytan şeytan güldü: \
"Ben deli değilim," dedi. "Ateşle oyun c^K bilirim. Gönlünüzü hoş tutun. Halil Beyi jA karacağım. Siz yüz bin altını vermeye bakı^j^ V\,
Çıngırağı salladı. İçeri giren nöbetçiye ^ \ nin hazırlanmasını emretti. Ayrı"ca Rasput: "A.
^ Kİ
adamının da gelmesini söyledi. 1%
Elçiler dışarda bir müddet bekledikte^ \
ve on muhafızla birlikte yola koyuldular. V

%
u/1
\

k
\

E^l

İt WJ1'

k

Gredos'un gemisi limana girer girmez, hemen İbrahim'i atlandırıp Lagan Mişöp'un evine gönderen Sungu-roğlu kısa zamanda Halil Beyin geldiğini öğrenen halkın akın akın sahile dolduğunu görerek şaşırdı. Gredos'u dürttü:
"Amma da çabuk haber aldılar değil mi kaptan?"
"Bizans'ta herşey çabucak duyulur yiğidim, hiç hayret etme."

"İmparator bir anda bu kadar insanı sahile dökebildi-ğine göre halkına nüfuzu geçiyor demektir. Yoksa Bizans halkı korkusundan mı böyle davranır dersin?"
"Bilmem tabii. Ama az sonra öğreneceğiz nasılsa, meraka değmez."
Birazdan sahil iğne atılsa yere düşmeyecek kadar kesif bir kalabalıkla dolmuştu. Nereden peydahlandığı belli olmayan şehir askerleri ellerindeki şimşir sopaları zaman zaman tehdit mahiyetinde sallıyor, halkın taşkınlığına mani olmaya çalışıyorlardı.
Bir müddet böyle geçtikten sonra Sunguroğlu ile arkadaşları süslü bir saray arabasının insan seli arasında ilerlediğini gördüler. Köse parmağını o yana uzatarak:
"Bakın İmparator Paleoloğos da geliyor..." diye bağırdı.
Halil Bey gözüne giren güneşe mani olmak için bir elini siper ederek işaret edilen yana baktı. Sonra gülümsedi.
"Elbet Köse yiğidim," dedi. "Bugüne bugün bir Osmanlı şehzadesini karşılama şerefine nail olacak..."
Köse nedense bu söze alınmıştı.
"Mağrur olmayın beyzadem. İnsan hangi makamda olsa yine de âciz bir kuldur. Ben elli senelik ömrümde neler gördüm."
Elini boşlukta salladı:
"Nice imparatorlar, nice prensler, nice ikbal insanları

bir an içinde zirveden tabana düşmüşlerdir. Dünya ikbali daima geçicidir, unutmayınız!"
Halil Bey ağzından kaçırdığı söze bin kere pişman olmuştu. Oysa Gredos onun Köse'ye kızmasını bekliyordu.
"Haklısın Köse," diye tasdik edince adamakıllı şaşırdı;
Tamamen haklısın, hatâ işledim. Allah beni affetsin."
İmparatorluk kupasını dört süslü at çekmekte idi. Önünde ve ardında atlı muhafızlar geliyordu. Öndeki atlıların başında Şövalye Lagan Mişöp doru bir ata binmiş, gözlerini gemiden ayırmadan dikkatle bakıyor, arkadaşlarını araştırıyordu. Farkedince iki elini birden salladı. Köse, Sunguroğlu'nun dirseğini dürttü:
"Baksana hey! Şu öndeki Lagan değil mi?"
Sunguroğlu gösterilen tarafa baktı:
"Evet o!.. Tâ kendisi."
"Kimbilir ne kadar sevinçlidir şövalye, doğrusu iyi bir insan. Bizanslı olduğuna bir türlü inanamıyorum."
"Ne yaparsın! Bu çürümüş beldeden bazan böyle cevherler de çıkıyor işte."
Halil Bey:
"Kimdir o el sallayan?" diye sorunca, Köse cevap verdi:
"İmparator kuvvetleri başkumandanı Şövalye Lagan Mişöp dostumuzdur, beyzadem! Eski dostuz onunla, birçok yardımlarını gördük. Bizi farketti galiba. Haydi biz de elimizi sallayalım, ayıp olmasın."
Köse'nin ikazı ile hep birlikte ellerini salladılar.
Gemidekilerin el salladıklarını gören halk coşmuş:
"Hurrraaa!.." diye bağırarak, ellerini kollarını sallamaya başlamışlardı.
Kaptan Gredos gemicilere döndü:
"Merdiveni uzatın."

Hemen emre itaat eden gemiciler merdiveni karaya uzattılar.
"İnelim mi yiğidim?"

Fakat davranmalarına fırsat kalmadan Şövalye Lagan bir sıçrayışta atından atlamış, çoktan merdiveni çıkmaya başlamıştı.
Birazdan güverteye girdi. Girer girmez de Sunguroğ-lu'na doğru koştu.
"Vay yiğidim vay!.. Demek bu kadar çabuk karşılaşmak nasipmiş ha! Nasıl özlemiştim bilemezsiniz."
"Biz de sizleri özledik şövalye."
Tek tek kucaklaştılar. Sonra Sunguroğlu yanındakileri bir bir takdim etti. Sıra Halil Beyin tanıştırılmasına gelince sesine daha hürmetkar bir ton verdi:
"Bu da beyimiz Şehzade Halil."
Şövalyenin dudaklarından bir hayret nidası fırladı.
"Vay, amma da gençmiş!.."
Sonra sesini tatlılaştırıp Halil Beyin önünde eğildi:
"Kostantiniye'ye hoş geldiniz prensim," dedi.
Az sonra İmparator da gemiye çıktı. Dışardaki bağrış-malar her geçen dakika biraz daha artıyor, halk gittikçe coşuyordu.
"Yaşasın şehzade, yaşasın kahramanlar, yaşasın Bizans!" naraları ikindi güneşinin sıcaklığına karışıyor, dalgalarla birlikte kırılıp gidiyordu.
İmparator Paleoloğos ne yapacağını, misafirleri nasıl ağırlayacağını bilemez olmuştu. Halil Beye durmadan iltifatlar ediyor, ahvâlini sorup duruyordu.
Bir müddet böyle geçtikten sonra sarayına davet etti.
O sırada iyice coşmuş olan Bizans halkı İbrahim'i başlarının üstüne kaldırmış, top gibi atıp tutuyor, delikanlının ağzından emdiği sütü burnundan getiriyorlardı.

ibrahim güvertede Sunguroğlu'nu farkedince var kuvveti ile bağırdı:
"Ne olur yiğidim, söyle şunlara da beni indirsinler, ciğerlerim parçalanacak haniyse."
Sunguroğlu güldü:
"İyi ya," diye karşılık verdi. "Daha ne istiyorsun? Adamlar senden çok hoşlandılar demek ki."
İmparatorun yanında Halil Bey olduğu halde gemiden inmekte olduğunu gören halkta artık İbrahim'le uğraşacak hal kalmamıştı. Ellerini delikanlıdan çektikleri gibi zavallıcık yere kapaklandı. Ayak altında ezilmemek için çırpınırken, Bizanslılar çılgınca İmparatoru ve Halil Beyi alkışlamaya koyulmuşlardı.
"Bre ezeceksiniz be, açılın gâvurcuklar açılın yahu!.."
İbrahim alabildiğine bağırıyordu. Ne var ki, o müthiş gürültüde sesi sinek vızıltısı gibi kalıyor, kendisi bile duymuyordu.
"Bre sizin baştacı ettiğiniz adamın akıbeti budur işte, iki dakika sonra tepetaklak edersiniz. Açılın bre, açılın nâmertler!"
Neşeden tepinenlerden birkaç tekme yeyince kimsenin kendi isteği ile açılmaya niyetli olmadığını anlayarak kısa hançerini çekti. En yakınındakinin bacağına usturuplu bir şekilde batırdı. Canı yanan Bizanslı yere bakınca İbrahim'i görmüştü. Delikanlının anlayamadığı bir şeyler bağırdı. İbrahim adamakıllı kızmıştı.
"Bre kâfir, hem başımı çiğnersiniz, hem de bağırırsınız, al sana bir daha."
Başka birine, sonra bir başkasına daha batırdı hançerinin sivri ucunu. Birkaçının canı yanınca ancak o zaman İbrahim'le meşgul olmayı akıl ettiler ve ayağa kaldırdılar.
Hayli hırpalanmıştı. Tekrar başlarının üstüne kaldırmaya çalışanları hançeri ile tehdit etti.

"Bre nâmertler, tepenize yıldırımlar yağsın, defolun bre defolun, yoksa biçerim alimallah!.."

Halk hançeri de görünce fazla üstelemedi. İmparatorun arabası da hayli uzaklaştığı için o tarafa aktılar ve etraf bir parça tenhalaştı. İbrahim yürüyerek hiçbir zaman bu insandan kaleyi aşamayacağını biliyordu. Aksi gibi atını da kargaşalıkta kaybetmişti. Biraz daha etrafın durulmasını bekledi. Sonra atlı askerlerin birine yaklaştı. Türkçe olarak:
"Şu atı bana versene delikanlı," dedi.
Asker söylenenlerden birşey anlamadığı için aval aval bakıyordu. Bacağından tuttuğu gibi çekti:
"Atı istedim yahu, ne anlamaz adamsın."
Bir sıçrayışta üstüne atladı.
"Haaayytt, savulun akıncı geliyooor!.." diye Sunguroğ-luvârî bir nâra attı. Şaşkınlıkla ikiye bölünen halkın ortasında şimşek gibi geçti. Rahvan yürüyüş giden arkadaşlarına bir lâhzada yetişti.
"Yahu nerelerde kaldın genç horoz?"
İbrahim suali soran Köse'ye dik dik baktı.
"Aşkolsun arkadaşlığınıza doğrusu, beni bir sürü vahşinin ortasına bırakıp nereye gidersiz?"
Köse kıkır kırır güldü:
Bilir miyim, millet gider biz de gideriz işte," diye cevap verdi. Hem sen hiç iltifattan anlamaz mısın be?"
"Hayır. Bizanslının iltifatı başlarını yesin, önce başlarının üstüne kaldırdılar, sonra bir bırakış bıraktılar ki kemiklerim kırıldı sandım."
"İyi olurdu ya?"
"Ne?"
"Kemiklerinin kırılması, aklını başına getirirdi. Sana mı kalmıştı milletin başına horozlanmak?"

ibrahim ters ters arkadaşına bakarak homurdandı. Köse, arkadaşıyla istihza mevzuu bulduğu için memnundu, sırıttı.
İki at boyu ilerde Şövalye Lagan Mişöp'le birlikte at sürmekte olan Sunguroğlu bu konuşmalardan habersiz, arkadaşıyla yarenlik ediyordu.
"Nasıl, zor oldu mu Halil Beyi kurtarmak?"
Sunguroğlu güldü:
"Zor işler tatlıdır şövalye."
"Hakikaten. Dünyada senin gibi devletini seven bir yiğit daha tanımış değilim."
"Yanılıyorsunuz şövalye, arkanıza bakarsanız iki tane daha görürsünüz."
Şövalye hayretle karışık bir merakla arkasına baktı.
"Kim? Bu kalabalıkta kimseyi görmüyorum yiğidim."
Sunguroğlu hafifçe başını arkaya çevirdi. Çenesiyle iki at boyu geriden gelen İbrahim'le Köse'yi gösterdi.
"İşte onlar, arkadaşlarım."
Şövalye derhal tasdik etti:
"Evet, haklısınız, onlarda!.."
"Yalnız onlar değil şövalye, her Osmanlı en az bizim kadar yurdunu, milletini ve dinini sever. Gerektiğinde bu mukaddes mefhumlar için canını vermekte zerrece tereddüt etmez."
Lagan cevap vermedi. Böyle uM hislerle dolu insanlardan kurulu orduların pek kısa bir zaman içinde Kos-tantiniye'ye gireceklerini düşünüyordu.
"Niçin daldınız şövalye?"
Şövalye silkindi.

"Hiç yiğidim," dedi. "Bu güzel şehrin sizin gibi düşünenler tarafından akıbet fethedileceğine inanıyorum galiba. Bir Bizanslı sadece kendi öz menfaatleri için vuruşur, hattâ gerektiğinde ölür. Sizinkiler ise..."

"Evet, bizimkiler ise sadece menfaatleri için dövüşmez ve ölmezler. İşte aramızdaki bütün fark bu."
Şövalye güldü:
"Osmanlıları bana çok sevdirdin yiğidim. Esasen seni tanıdıktan sonra milletine karşı da bir bağlılık duymaya başlamıştım. Bunda karım İrini'nin de büyük tesiri oldu. Sana bir sürprizi olacak."
"Teşekkür ederim Lagan. İrini nasıl?"
"İyi, yakında bir bebek beklediğimiz için çok istediği halde karşılamaya gelemedi, ama mutlaka eve gelmenizi tembihledi."
"Tabii geleceğiz şövalye, Kostantiniye'de sizden başka gidecek kimimiz var ki?"
Bir müddet sustuktan sonra yeniden bir sual sordu:
"Cerrah Miros nasıl?"
Cerrah Miros İrini'nin babası idi ve bir zamanlar Sun-guroğlu'nun yarasını tedavi ederek hayatını kurtarmıştı.
Lagan'm gözleri büyülendi. Zaafını göstermemek için başını öte yana çevirdi.
"Öldü o," dedi.
"Öldü mü, ne zaman?"
"İki hafta kadar evvel," derken Lagan'm sesi titriyordu.
Sunguroğlu bu habere çok üzüldü. Cerrah Miros hakikaten değerli bir insandı. Bilgili idi de üstelik. Çoğu Bizanslılar gibi körü körüne iş yapan cinsten adam değildi. Sunguroğlu ona Müslümanlık teklif etmeyi kuruyordu.
"Öldü ha!.." diye mırıldandı belli belirsiz.
"İrini çok üzüldü yiğidim, günlerce ağladı."
Sunguroğlu şövalyenin buğulu gözlerine baktı:
"Sen de çok üzülüşe benzersin şövalye."
"Üzülmek kelimesi kederimi tariften aciz kalır Sungu-

roğlu. Ben Cerrah Miros'u bir kayınpeder değil, bir baba biliyordum. Çok iyi insandı."
Sunguroğlu bu kederli mevzuyu değiştirmek için yeni bir sual sordu:
"İmparator göründüğü gibi halinden memnun mu acaba?"
Lagan gözlerini önden giden süslü arabaya çevirdi. Halil Beyin yanında duran Yoannis Paleoloğos gülerek halka el sallıyor, anlaşılmaz birşeyler söylüyordu.
"Haline bakılırsa memnun gibi görünüyor, ama aslında yerini nasıl muhafaza edeceğini o da şaşırmış vaziyette. Hergün yeni bir isyan meydana çıkarmaktan bir hal olduk."
"Ha sahi, unutuyordum az daha, Kalyan'dan ne haber?"
Şövalye yüzünü ekşitti.
"Demek bilmiyorsunuz?"
"Yo, nereden bileceğim?"
"Kalyan size sığındı yiğidim."
"Bize mi?"
"Evet size, yani Osmanlılara. Tam sıkıştırmıştık ki yakalanacağını anlayınca bir kayıp uydurup Hirisopolis'te (Üsküdar) bulunan Orhan Gazi'ye sığındı."
"Orhan Gazi orada ne arardı ki?"

"Ordusuyla bize gözdağı vermek için gelmişti. Ya oğlumu kurtarırsınız, veya sizi ezerim demek ister gibi bir hal anlayacağın."
"Sonra?"
Şövalye derin bir nefes aldı:
"Sonrası, bizim altınlar gitti, ama bir işe yaramadı bildiğin gibi. Yine siz kurtardınız Halil Beyi."
"İmparator, Orhan Gazi'ye müracaatla Kalyan'ı istemedi mi?"

"istedi istemesine ya, Orhan Gazi, 'Bize sığman biri haydut bile olsa Osmanlı kanunlarının koruyuculuğu altına girmiş sayılır, yeni bir suç işlemedikten sonra mahkum da edemeyiz, kusura bakma' diye elçi gönderdi."
"Kızdı mı imparator?"
"Ne kızması? Küplere bindi ama elinden ne gelir. Orhan Gazi'ye kafa tutmak ne haddine."
"Farkında mısın Lagan, bir Osmanlı gibi konuşuyorsun?"
Lagan kısık bir kahkaha attı.
"Dedemin bir Türk olduğunu sana söylemiş miydim şimdiye kadar?"
Sunguroğlu şaşkınlıktan ne diyeceğini şaşırmış kalmıştı.
Lagan devam etti:
"Evet, dedem bir Selçuk Türkü idi, yiğidim. Bir sevda uğruna Bizans'a kadar geldi. Nineme âşık olmuştu. Ninem ise Kostantiniye'de yaşaması şartıyla bu izdivaca razı olmuştu."
"Vay vanına!.."
"Öyle. Ama dedem Müslümanlığından hiçbirşey kaybetmedi. Ninemi de Müslüman yapmak için çok uğraşmış zavallı. Fakat ninem kendisi Müslüman olmak bir yana, çocuklarını da Hıristiyan yaptı. Çünkü dedem çok genç yaşta ölmüş, yalnız iki çocuk bırakmıştı."
Sunguroğlu şaşırmakla birlikte memnundu.
"Zaten sende Bizanslılarda olmayan birçok meziyetler görüp şaşırdım, demek işin içinde Türklük varmış. İşte buna çok memnun oldum, akraba sayılırız."
Sonra birden aklına geldi:
"Bak Lagan, şu arkamızdan gelen genç kız var ya!.."
"Evet!.."

"Yanındakiler de ağabeyi ve arkadaşlarıdır. Bana çok iyilikleri dokundu. Senin evde kalabilirler mi?"
Lagan sevinçten neredeyse Sunguroğlu'nun boynuna sarılacaktı.
"Ne dersin yiğidim? Senin dostun benim dostum. Hem İrini hasta, yakında bebek bekliyoruz. Bu kızı çok seveceğinden eminim. Masum bir görünüşü var."
"Göründüğü kadar masumdur şövalye."
Lagan göz kırpü.
"Yoksa!.."
Sunguroğlu dostunun ne demek istediğini anlamıştı.
"Yok Lagan. Biliyorsun ki, biz kalbimizi de vücudumuzu da din ve millet yoluna adadık. Başka sevgiye yer yok."
"Anlıyorum yiğidim."
Saraya hayli yaklaşmışlardı. Peşlerindeki kalabalık her geçen dakika biraz daha artan coşkun bir sel halinde bağıra çağıra akıp geliyordu. İbrahim bunlara bakıp bakıp dişlerini sıkıyor:
"Riyakârlar sürüsü, aptallar güruhu!.." diye yumruklarını sıkarak bağırıyordu.

Neden sonra Sunguroğlu arkaya bakınca arkadaşının bir asker atma binmiş olduğunu gördü. Yetişmesini bekledikten sonra yanıbaşına gelince sordu:
"Atın nerede be oğlan?"
"At mı kalır bu kargaşalıkta be ağam? Şu pabucu delikler beni adamakıllı benzettiler, ne at bıraktılar, ne ayak! Ama ben de birkaçının bacağına hançerimle ince çizgiler çektim ha! Heriflerin birkaçının tepinmesi görülecek şeydi."
"Olur mu bunca sevenlere karşı silâh çekmek?"
"Ne demezsin yiğidim, öyle bir olur ki. Bıraksam eze

eze canımı çıkaracaklardı. Ben birkaç çizik açtımsa çok mu?"
"Kimin bu at?"
İbrahim kıs kıs güldü:
"Bir asker arkadaşım hediye etti. Benden çok hoşlandığı için veya yürümeme gönlü razı gelmedi."
Sunguroğlu meseleyi anlamıştı.
"Saraya varır varmaz atı sahibine iade et İbrahim..."
"Ama ben onu nerede bulayım ağam?"
"Zararı yok, bağla bir direğe o kendisi bulur. Yalnız fazla gözükme adama, kimbilir nasıl diş biliyordur sana."
İbrahim alabildiğine bir tebessümle güldü.
"Hani öyle birşey olsa da bir parça hareketlensek. Bu deniz yolculuğu iyice paslandırdı vücudumu."
Sunguroğlu sert sert baktı.
"Sakın ha, lüzumsuz yere kimse ile dalaşmanı istemem."
"Peki ağam, peki, sen kızma da..."
Sunguroğlu Kalber'le kızkardeşi Jozefin'e gülümsedi.
"Nasılsınız?" diye hatırlarını sordu.
Kalber düşünceli duruyordu. Onun yerine genç kız cevap verdi:
"Sağolun şövalye, iyiyiz."
Sunguroğlu yine güldü. Kendisine hâlâ şövalye diyorlardı.
Az sonra saraya varmış, atlarından inmişlerdi. Hep birlikte mükellef salona girdiler. İmparator tellallar çıkarıp halkın bayram yapmasını ferman etti. Kimseyi saraya sokmamalarını muhafızlara sıkı sık tembihledi.
Mükellef ziyafet başlamıştı. İmparator çifte bayram yapıyordu. Hem kızını Osmanlı Şehzadesi Halil Beye nişanlayacak, hem de beyin kurtuluşunu kutlayacaktı. Orhan Gazi'nin böyle bir irade verdiğinden haberi olmayan

Sunguroğlu, Şövalye Lagan Mişöp'e bu hususta birşey b)j. lip bilmediğini sordu ve müsbet cevap alınca da susma^ tercih etti. Fakat ziyafetin en hararetli bir anmda Köse i\e İbrahim'i kenara çekerek derhal Orhan Gazi'ye gitmeler-}, ni, durumu anlatmalarını söyledi.
"Varın göreyim sizi koçlarım," dedi. "Tez gidin tez g^_ lin. Sizi Lagan Mişöp'ün evinde bekleyeceğim. Bizans't;a tek güvenilir adam o. Dedesi de Türk'müş zaten. Varı,n Sultanıma selâmlarımı iletin. Oğlu ile imparator kızını^ izdivacına rızaları var mı öğrenin. Burada yapılacak bankaca bir iş var ise derhal ferman buyursunlar.
"Ne ferman ederlerse ona göre davranmak boynunu^, zun borcudur. Ayrıca bizim eve de uğraymız. Nilüfer'e çoj^ selâmlarımı söyleyiniz, merak etmesin sağ ve sıhhatteyim Yakında Allah kısmet ederse görüşeceğiz inşallah."

İki arkadaş bir ağızdan fısıldadılar:
"Sen rahat olasın Sunguroğlu. Kuş olur uçar, yel ol\\r geçer, tez elden Orhan Gazi'ye varır, durumu anlattığı^ gibi arzederiz. Gerisi onun bileceği iş..."
'Tamam, haydi yolunuz açık olsun."
"Allah seni korusun yiğidim!.."
Köse gözlerinin nemlendiğini hissetti. Sunguroğ, lu'ndan ayrılmaya gönlü hiç razı olmuyordu. İbrahim:
"Yürüsene ihtiyar!.." diye kolundan çekmese kimbilij-dışarı çıkmayı akıl edemeyecekti. Kimseye sezdirmemeyç çalışarak kapıdan çıkarlarken Köse:
"Çekmesene kolumdan be genç horoz" diye silkindi.
• • •
Üç gün uzun bir zaman değildi belki, ama boş dur^ mak Sunguroğlu'nun canını sıkıyordu. Bizans İmparator runun on yaşındaki kızı, Halil Beye nişanlanmış, İmparav

tor, şehzadeyi babasına bizzat götürmek için muazzam bir merasim alayı tertiplemeye başlamıştı.
Bu siyasî bir izdivaçtı şüphesiz. Orhan Gazi nasıl eski İmparator Kantakuzinos'un kızını almışsa oğluna da şimdiki İmparatorun kızını alıyordu. Mutlaka devleti için menfaatler düşünmüştü. Yoksa Orhan Sultan gibi bir devlet adamı böyle bir izdivaca lüzumsuz yere razı olmazdı.
Üçüncü günün akşamı Köse ile İbrahim çıkageldiler. Şehirdeki muazzam hazırlık ilk bakışta dikkatlerini çekmiş olacak ki gelir gelmez ilk sualleri bu oldu:
"Yahu bayram değil seyran değil, ne hazırlığı bu?"
Sunguroğlu hararetle arkadaşlarını karşıladı. Gülerek:
"Deliye hergün bayram," dedi, "ne merak edip durursunuz? Yakında düğün yok mu?"
Köse alabildiğine güldü:
"Ha sahi unutmuştum. Oysa biz onu öğrenmek için gitmiştik İzmit'e."
İbrahim'i dürttü:
"Hatırlasana be çocuk."
İbrahim'in cevap vermesine fırsat vermeden anlatmaya başladı.
"Orhan Bey bu işe razı yiğidim."
"İyi, o neylerse din için vatan için eyler. Bize de ona uymak kalır. Ulülemre itaat farzdır."
Köse, İslâm'ın şartların tamamen vâkıf olamamıştı hâlâ.
"Ya emirler zevkle sefaya dalar millet ve devlet idaresini bir yana atar, dine itibar etmezse?"
"O zaman da fetva emininden çıkacak bir ruhsatla şer'an bertaraf edilir."

"Güzeeel. Böylece Allah korusun, dini hafife alan sakat kafalının biri devletin başına geçtiği takdirde bertaraf etme imkânı tanınıyor demek ki. Bu iyi işte..."
"Bakıyorum hoşuna gitti."
"Eh, hergün dinimin bir esasını öğrenmek elbette hoştur yiğidim."
Bu nişanlanmaya Orhan Gazi'nin razı olduğunu öğrendikten sonra Sunguroğlu hemen kalkıp saraya gitti. İmparatorla görüştü. Bir iki güne kadar hareket edip İzmit'te bulunan Orhan Gazi'ye gitmeye İmparatoru razı etti.
İki gün sonra muazzam bir merasim alayı ile birlikte İmparator ve Halil Bey gemilere biniyorlardı. Sunguroğlu ve arkadaşları ise dostları ile vedalaşmak için biraz geri durmuşlardı.
Sahilde Kaptan Gredos, Kalber, Jozefin ve şövalye Lagan Mişöp'le konuşuyorlardı. Sunguroğlu:

"Evet dostlarım," dedi. "Bu iş de böylece bittikten sonra bize baba vatanına gitmek kalıyor artık. Allah ömür verirse yine görüşürüz."
Şövalye Lagan'ın omuzuna ellerini koydu:
"Kalber'le kızkardeşini sana emanet ettiğim için gözleri arkada kalmayacak şövalye."
Şövalye Lagan Mişöp Sunguroğlu'nun ellerine sarıldı:
"Arzunu emir telâkki ederim yiğidim. Kalber'i subay olarak orduya aldıracağım. Kendisine ve kızkardeşine mükemmel bir ev vereceğim. Her türlü meseleleriyle meşgul olacağım, emin olabilirsin."
'Teşekkür ederim Lagan, eminim."
Gitti, Kalber'e elini uzattı:
"Allahaısmarladık Kalber. Epeydir birlikte kaldık. İyi

kötü günlerimiz oldu. Belki bilmeyerek sizi kırmış olabilirim. Hakkınızı helâl ediniz."
Kalber'in gözleri yaşarmıştı. Kollarını açıp Sunguroğ-lu'na sarıldı.
"Sen bize çok iyilik ettin yiğidim," dedi. "Seni hiçbir zaman unutmayacağız."
Jozefin'in de gözleri dolu dolu idi. Elinin tersi ile pırıldayan bu damlacıkları silerek:
"Ben sizin hiç yanımızdan ayrılmayacağınızı sanıyor ve İstanbul'a o iştiyakla geliyordum şövalye," dedi. "Halbuki siz Osmanlısınız. Vazifelisiniz, elbette gideceksiniz. Ama kalbimi de beraber götürdüğünüzü unutmayınız."
Köse ile İbrahim bakışarak belli etmeden birbirlerine göz kırptılar. Duka hafiften hırladı. Şahin ön ayaklan ile toprağı eşmeye başladı.
Sunguroğlu ise başını öne eğdi:
"Benim kalbim bana yük olduğu için, dinime, milletime adadım Jozefin," dedi. "Sizin kalbinizin ağırlığını hiç çekemem. Hayatta mesut olmanızı dilemekten başka bir-şey yapamıyorum. Yalnız bir temennim daha var."
Genç kız merakla sordu:
"Nedir o?"
"Dinime girmeniz."
Jozefin başını indirdi:
"Bilmem ki," diye mırıldandı. "Ben dininize çok yabancıyım."
Sunguroğlu cevap vermedi. İrini genç adama yaklaşarak kulağına fısıldadı:
"Biz Müslüman olmaya karar verdik yiğidim."
Sunguroğlu hayret ve neşe ile sordu:
"Siz mi?"

"Evet. Ben ve kocam Lagan Mişöp. Siz gittikten sonra uzun uzun düşünüp bu karan verdik. Ancak şimdilik gizli tutuyoruz. Yakında Osmanlı tarafına gelip din kardeşlerimizle birlikte oturmak isteriz."
"Ama ya başkumandanlık?"
"Ne ehemmiyeti var? Babamın anlattığına göre dünya makamları geçici, ahrettekiler daimi imiş."
"Evet!.."
"Biz birbirimizi o kadar seviyoruz ki yiğidim, saadetimizin daimi olmasını istiyoruz. Onun için Müslüman olduk."
Sunguroğlu neredeyse sevinçten bayılacaktı. Ne söyleyeceğini bilemiyordu. İrini tekrar konuşmaya başladı:

"Fakat İslâmm şartlarını bilmediğimiz için yerine getiremiyoruz. Eğer arkadaşlarınızdan birini yanımıza bir müddet için bırakırsanız sevaba girersiniz."
'Tabii bırakırım İrini."
"Artık ismim İrini değil."
"Ya!.."
"Hatice. İlk Müslüman olan muhterem kadının ismi bu imiş. Ben bu ismi çok seviyorum."
Şövalye Lagan Mişöp biraz kenarda duruyor, karısının söylediklerini tahmin ettiği için gülerek bakıyordu. Sun-guroğlu'nun kendisine yaklaşmakta olduğunu görünce birkaç adım attı. İki adam, iki eski arkadaş şimdi iki din kardeşi olarak daha sıkı sıkıya kucaklaştılar.
Şövalyenin gözleri yaşarmıştı. Durmadan:
"Hidayetimize sen sebep oldun yiğidim. Allah senden razı olsun," diye mırıldanıyor, kuvvetle sarılıyordu.
Lagan Mişöp, sonra İbrahim ve Köse ile de kucaklaştı.
"Hepinizden, hepinizden Allah razı olsun yiğitlerim," diye dua etti.

Sunguroğlu yeni muhtedilere İslâmı öğretmek için Köseyi bırakmaya karar verdi.
"Size Köse'yi bir müddet için bırakıyoruz dostlarım," dedi. "Bazı dini kaideler hakkında bildiklerini öğretecek. Bize de Allahaısmarladık. Hepiniz büyük Allah'ıma emanet olunuz. Çünkü Ondan başka Rahman ve Rahîm yoktur."
Lagan ve diğerleri hep birlikte ellerini salladılar.
"Sizi de Ona emanet ediyoruz Sunguroğlu, yolunuz açık olsun."
Jozefin hıçkırarak kardeşi Kalber'in göğsüne yaslandı. Kaptan Gredos inler gibi bir sesle:
"Galiba ben de Müslüman olacağım," diye mırıldandı.
Sunguroğlu gemiye çıktıktan sonra sahildekilere tekrar el salladı. Sonra neşe içinde İbrahim'e:
"Nasıl kocaoğlan," dedi. "Şövalyenin Müslüman olması ne güzel değil mi? Bu işte de ticaretimiz bu oldu elhamdülillah."
İbrahim daha yüksek sesle tekrarladı:
"Elhamdülillah..."
Uzaktan bir horoz ötüşü duyuldu.
"Elhamdülillah," dedi.
Bir kedi:
"Elhamdülillah," diye miyavladı.
Bir koyun:
"Elhamdülillah," diye meledi.
Ağaçlar, taşlar, denizler, yapraklar, kuşlar, karıncalar, hep birden şükür secdesine vardılar.
"Elhamdülillah," dediler.
-SON-

ORHAN BEYİN KARDEŞİ ŞEHZADE HALİL, FOÇA
KORSANLARI TARAFINDAN KAÇIRILMIŞTIR. HERKESİN
KORKTUĞU, SİNDİĞİ KORSANLAR, FOÇA VE ÇEVRESİNDE
DEHŞETLİ BİR TERÖR ESTİRMEKTEDİRLER. ÂDETA AYRI
BİR DEVLET HAVASINDA İSTEDİKLERİNİ
YAPMAKTADIRLAR. ŞEHZADE HALİL İŞTE BÖYLE BİR
ÖRGÜTÜN ELİNE ESİR DÜŞMÜŞTÜR. BU ZOR GÖREVİ
ÜSTLENEBİLECEK SADECE SUNGUROGLU'DUR. GÖREV ONA
VERİLİR SUNGUROGLU VE ARKADAŞLARI FOÇA'YA DOĞRU

YOL ALIRLAR. ONLARI İNANILMAZ SÜRPRİZLER, OLAYLAR VE SOLUK KESEN MACERALAR BEKLEMEKTEDİR.
DİĞER İKİ KİTAPTA OLDUĞU GİBİ BU MACERADA DA BÜYÜK HEYECAN YAŞAYACAK, SUNGUROGLU VE ARKADAŞLARIYLA BİRLİKTE SİZ DE KILIÇ SALLAYACAK TEHLİKELERE ATILACAK VE OSMANLI'NIN ORHAN BEY DÖNEMİNİ YAŞIYOR GİBİ OLACAKSINIZ.